

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΦΥΕΙΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΕΝ ΤΗ ΚΑΤ' ΑΘΩ,

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

† ΤΗΣ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΡΩΣΣΙΚΟΥ

ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΡΩΣΣΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ

ΕΠΙΔΙΚΑΣΘΕΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΙΛΙΟΣΤΟΝ ΟΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΟΝ

ΕΒΔΟΜΗΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΤΟΣ

ΥΠΟ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΥΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ ΒΟΥ

«Έτοιμοι δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολο-
γίαν· καὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λό-
γον, μετὰ πραύτητος καὶ φόβου·
συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθὴν.»

(2π Πέτρ. κεφ. α' 13)

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ Α. ΤΟΥΛΑ

1927.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

ΥΠΟ ΔΑΝΙΗΛ ΜΟΝΑΧΟΥ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΓΝΗΣΙΟΥ ΤΕΚΝΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΤΑΥΤΗΣ ΜΟΝΗΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Τὸ ἀπολογεῖσθαι καὶ ὑπεραμύνεσθαι ὑπὲρ τοῦ δικαίου, τοῦτο εἶνε ἀξίωμα τῆς λογικῆς φύσεως, εἶνε δικαίωμα ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τε τοῦ τῆς δικαιοσύνης νόμου, τοῦ τε ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ, δι' ὃ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐθεσπίσθησαν οἱ κατὰ καιροὺς ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἀστικοὶ νόμοι πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἀπόδοσιν τοῦ δικαίου, ἐκεῖ ὅπου προσομιλήσει ἢ διαυγῆς ἀλήθεια.

Τούτῳ τῷ κανόνι στοιχοῦντες καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ Ρῶσοι τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ θεωροῦντες ἑαυτοὺς κατὰ πάντα δεδικαιωμένους, καὶ ὅλως ἀμετόχους τοῦ φυλετισμοῦ, καὶ τῆς ἐλαχίστης παραβιάσεως τῶν Μοναχικῶν θεσμῶν, συνέταξαν καὶ αὐτὰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 766 τῆς 8ης τοῦ παρωχ. ἔτους 8βρίου ὑπόμνημα αὐτῶν, ὅπερ ἀπέστειλαν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατρι-
αρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, δι' οὗ ὑπεραμυνόμενοι κηρύττουσιν ἑαυτοὺς δεδικαιωμένους ἐνώπιον Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπιρρίπτουσιν ἅπασαν τὴν εὐθύνην καὶ ὅλα τὰ διατρέξαντα τῶν τε παλαιῶν καὶ ὑφισταμένων ἤδη διενέξεων μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ρώσων Πατέρων εἰς μόνους τοὺς Ἕλληνας, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, ἣν ἀποκαλοῦσιν ὡς φυλετίζουσαν!

Καὶ ἐπειδὴ ἢ ὡς διείληπται διαμαρτυρία τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Ρῶσων, δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν εὐαριθμῶν ἤδη ἐν αὐτῇ Ἑλλήνων Πατέρων, ἀλλὰ προσβάλλει οὐσιωδῶς καὶ τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ παντὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ ἐὰν δὲν ἐδίδοτο ἢ προσήκουσα προσοχὴ παρὰ τῆς Α. Παναγιότητος τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου, δὲν ἤθελον ὁ ταπεινῶς ὑποφαινόμενος νὰ ἀποδυθῶ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀποδείξω διὰ ταύτης μου τὴν φύσιν τῆς ἱστορικῆς ταύτης Μελέτης, ἣτις θὰ ἀποδείξῃ ἄνευ πεπονημένων φράσεων, καὶ δικανικῶν σοφιστιῶν, οὐχὶ μόνον τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τὴν φύσιν τῆς ἀγνῆς ἀληθείας.

Καὶ ἐπειδὴ ἢ ἐμῆ, καὶ οὕτως εἰπεῖν, ἀδιαφορία, καὶ ἢ πρὸς τοῦτο σιωπὴ μου, ὡς μόνου καταλλήλου πρὸς διασάφησιν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, ἀνήκει εἰς ἐμέ, τοῦτο μὲν ὡς αὐτόπλου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ζητήματος, τοῦτο δέ, διορισθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀδελφότητος, εἶδον αὐτοπει τὴν ἐξακολούθησιν καὶ ἐξέλιξιν ὄλου τοῦ πολυκρότου τούτου ζητήματος, διὰ τοῦτο μὴ ἀνεχόμενος νὰ βλέπω καταπατουμένην τὴν ἀλήθειαν, καθῆκον ἱερώτατον ἤδη ἐθεώρησα ἵνα φέρω εἰς φῶς δι' ἀποδείξεων ἀναμφηρίστων ἄνευ πάθους καὶ τῆς ἐλαχίστης φανατικότητος, πῶς εἰσηλθόν οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ ἡμῶν Ρῶσοι εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μοῆν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ πῶς ἠκολούθησαν αἱ κατ' ἀκολουθίαν διάφοροι διενέξεις μεταξὺ Γραικῶν καὶ Ρῶσων, καὶ πῶς κατώρθωσαν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι, τὸν ὄν προήλοντο, ἀγαθὸν αὐτῶν σκοπόν.

Καὶ ἐπειδὴ ἤδη οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι διὰ τοῦ ἀρτίως ἐκδοθέντος αὐτῶν ὑπομνήματος ἀποπειρῶνται τὴν ἀνατροπὴν τῆς καθαρᾶς ἀληθείας καὶ τὴν παρείσφρησιν ὄλων τῶν σκανδάλων, καὶ τῶν κατὰ καιροῦς διενέξεων, τὴν ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς Ἑλληνας Πατέρας, καὶ τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Κοινότητα, καὶ οὐ οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς κατὰ πάντα ἀδελφοὶ Ρῶσοι ἐφάνησαν, ὡς ἐναβρύνωνται, ἐν Ἁγίῳ Ὄρει κατὰ πάντα νομοταγεῖς καὶ ἀκριβεῖς φύλακες τοῦ Μοναστικοῦ Κοινοβιακοῦ βίου, ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου φυλετισμοῦ, διὰ τοῦτο θὰ μᾶς ἐπιτρέψωσι νὰ φέρω εἰς φῶς διὰ λευκοτάτων χρωμάτων τὴν ἐν γένει ἐξιστόρησιν τοῦ εἰρημένου πολυκρότου ζητήματος, τοῦτο μὲν πρὸς ἀνασκευὴν ἐσφαλμένων γνωμῶν, τοῦτο δὲ καὶ πρὸς δῆλωσιν τῆς καθαρᾶς ἀληθείας, καὶ ἐξ ἄλλου ὅπως ἐκπληρώσω ρητὴν ἐντολὴν καὶ ὑπακοὴν τοῦ ἀειμνήστου Ἰωακείμ Πατριάρχου τοῦ Γ' τοῦ εὐκλεῶς Πατριαρχεύσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅστις ἐφησιν.

χάζων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, πολλάκις μὲ προέτρεψεν ἐνταλτικῶς ὅπως διὰ λευκοτάτων χρωμάτων συντάξω λεπτομερῆ ἐκθεσιν περὶ τῶν λαβόντων χώραν τῆς μεταξὺ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρώσων Πατέρων διαφορᾶς καὶ ἀποδείξω τὴν φύσιν τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας ἀμερολήπτως καὶ εὐαγγελικῶς, ἄνευ σοφιστικῶν καὶ πεπονημένων φράσεων, καθόσον εἶχε σπουδάσει πάνυ καλῶς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης, ὡς γνήσιον τέκνον τῆς ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, οὐ μὴν δὲ καὶ αὐτόπτης καὶ ἀκόλουθος ὅλης τῆς εἰρημένης Ἱστορίας, εἶμαι ὁ μόνος ἀρμόδιος πρὸς ἐξισιορήσιν ἀπλανεστάτην τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος, καὶ πεισθεῖσα κατὰ τοῦτο, ὅτι οὔτε θὰ ἐπιβλέψω μὲ τὴν φανατικότητα ἐνίων Ἑλλήνων Πατέρων, οἵτινες ἐξογκώνουσι τὰ πράγματα πέραν τοῦ δέοντος, οὔτε ἀπὸ Ρωσσοφοβίαν, ἢ ἀπὸ ἠθικὴν τινα ἢ ὑλικὴν ἱκανοποιήσιν θὰ ὑποκριθῶ τὸν ρωσσοφίλον, ἀλλὰ θὰ τονίσω γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, ἵνα μὴ ἡ συνειδήσίς μου μοὶ γίνῃ κατήγορος ἐν ἡμέρᾳ τῆς Παγκοσμίου Κρίσεως.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

*Πῶς ῥηκοδομήθη ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ τοῦ Ἁγίου
Παντελεήμονος, καὶ ὑπὸ ποιῶν ;*

Εἶνε τοῖς πᾶσι γνωστόν, ὅτι ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονή, δὲν εἶνε ἤδη παραλίως κειμένη, ἀλλ' εἶνε τὸ νῦν λεγόμενον Παλαιομοναστηρον, εἰς ὃ ἀνάγονται ἅπαντα τὰ Χρυσόβουλα, ὅπερ κεῖται μίαν ὥραν ἀκριβῶς ἀνωθεν τῆς ἐνεστώσης Ἱερᾶς μονῆς.

Αὕτη, ὡς τὰ παλαιὰ αὐτῆς Χρυσόβουλα διαγορεύουσι, ἐκτίσθη τὸ πρῶτον ὑπὸ δύο ἀδελφῶν θεσσαλονικέων, καὶ καθὼς αἱ πρὸ διακοσίων ἐτῶν καὶ πρὸς, ἀνακαλυφθεῖσαι Σφραγίδες, καὶ μερικὰ ἔγγραφα τῆς Μονῆς σεσημασμένα μὲ διαφόρους σφραγίδας τῆς αὐτῆς Μονῆς καταμαρτυροῦσιν, ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Σφραγὶς αὐτῆς δὲν ἦτο ἢ νῦν, ὡς γράφεται, «τοῦ ρωσικοῦ», ἀλλ' ἔφερε τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ρόσελ, καὶ καθεξῆς τοῦ Ρουσίον, καὶ τελευταίως τῶν Ρόσον μὲ ἐν σ, καὶ ἐν τέλει, πρὸς ἀποφυγὴν δῆθεν σολικισμοῦ, κατεσκευάσθη ἡ Σφραγὶς τοῦ «Ρωσικοῦ», τὴν ὁποίαν εὐφινῶς οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ πολιτικοθησκευτικοῦ σκοποῦ, αὐτὴν ταύτην τὴν διόρθωσιν εὐλαβῶς παρεδέξαντο, ἀλλὰ τὰ σεσημασμένα ἔγγραφα τῆς Μονῆς ρητῶς ἀνατρέπουσι τὴν ἐπινοηθεῖσαν αὐτῶν παρηγορίαν.

Ἡ διαληφθεῖσα αὕτη Ἱερὰ Μονή, ἣτις, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, ἦτο τὸ Παλαιομοναστηρον, πρὶν εἶτι πυρποληθῆ, εἶχε κάτωθεν ἐν τῇ παραλίᾳ, ὅπου εὐρίσκεται ἤδη ὁ Παλαιὸς Ἄρσανας, (ἐν ᾧ ἤδη ῥηκοδομήθη ἐκ βάρθρων ἡ Μεγαλοπρεπὴς αὕτη Μονή), Παρακλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναλήψεως, ἐνθα κατόκου

τινές ἀδελφοὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἔνθεν μὲν πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρσανᾶ, ἔνθεν δέ, καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκεῖσε κήπων καὶ ἀμπελώνων.

Ὅτε δέ, οἷς κρίμασιν οἶδεν ὁ Θεός, ἐξεργάγη πυρκαϊά, καὶ ἀπετεφρώθη ὀλόκληρος ἡ Μονή, διασωθέντων μόνον τῶν ἀρχαίων ἐγγράφων αὐτῆς μετὰ καὶ τῶν Ἀγίων Λειψάνων, ἦτοι, τῆς Κάρας τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καὶ τῶν ἑτέρων αὐτῆς Ἀγίων Λειψάνων, ἅτινα ἤδη διασώζονται ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, καὶ τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθησαν σῶα καὶ ἀπαθῆ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Κοινοτήτι,* τότε ὀλίγοι ἐκ τῶν Πατέρων κατήλθον, εἰς τό, ὡς διείληπται, παρεκκλήσιον τῆς Ἀναλήψεως, καὶ ἐφησύχαζον κοινοβιακῶς ἀπεκδεχόμενοι ὅπως ἐπιτύχωσι πατρὸς Καθηγουμένου πρὸς ἀνάληψιν τῆς τούτων πνευματικῆς προστασίας, καὶ πρὸς ἐπίτευξιν, εἰ δυνατόν, νέας Μοναστηριακῆς Οἰκοδομῆς. Ὡς τοιοῦτος δέ, πάντως ἐκ θείας προνοίας, εὐρέθη τότε ὁ Ἀείμνηστος ἐκεῖνος πιτῆρ Σάββας Ἱερομόναχος ὁ Πελοποννήσιος, ἀνὴρ ἐνάρετος καὶ ρέκτης πρὸς τοιαύτην ὑψηλὴν ἀποστολήν, καὶ διακρινόμενος ἐπὶ βαθεῖα συνέσει καὶ Μοναχικῇ ἀγωγῇ. Τοῦτον προσκαλέσασα ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἐφησυχάζοντα ἐν τῇ Ξενοφωντινῇ Σκῆτι, τὸν παρεκάλεσεν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν Ἡγουμενείαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὑποσχομένη τὴν ἠθικὴν αὐτῆς συνδρομήν, εἰς ἣν ἤξε ὁ σεβασμῖος οὗτος Πατήρ, διὰ τὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ ἀνάγκης λόγον, ἀνέλαβε προφρόνως τὴν Ἡγουμενείαν, καὶ ἀσμένως ἀπεδύθη μετ' ἀπαραμίλλου ζήλου καὶ ἄκρας ἀταπαρνήσεως, εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς καλῆς διαχειρήσεως, καὶ πατρικῆς προστασίας, καὶ δὴ, τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέλημα ἦτο ὅπως κοινοβίασῃ κατάλληλον προσωπικόν, ὅπερ καὶ ἐπέτυχε διὰ τοῦ καλοῦ αὐτοῦ παραδείγματος καὶ ἐναρέτου πολιτείας, ἐλκύσας πολλοὺς πρὸς ἑαυτόν, καὶ διὰ τῆς ἀκριβοῦς αὐτοῦ ἀγωγῆς, συνημιλλῶντο ποῖος πρῶτος κοινοβίασῃ ἐν αὐτῇ.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης σωτηρίου δράσεως διατελῶν ὁ ἀείμνηστος οὗτος Πατήρ, ἀφοῦ ἐμόρφωσε κατάλληλον προσωπικόν ἐκ λογίων καὶ διακεκριμένων Μοναχῶν, ἀπεφάσισε τὴν ἐκ βάρθρων ἀνέγερσιν τῆς ἤδη περιβλέπτου Ἱερᾶς Μονῆς, καὶ δὴ μετὰ πεποιθήσεως ἀκραδάντου, παραλαβὼν τὴν τιμίαν Κάραν τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, τὸν Τίμιον Σταυρόν, μέρος τῶν Λειψάνων τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς, καὶ ἑτέρων τοιούτων, οὐ μὴν δέ καὶ τὰ

(*) Κατὰ παράδοσιν, ἣν παρελάβομεν, ἡ Μονὴ αὕτη ἀπετεφρώθη κατὰ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος ἦτοι κατὰ τὸ 1745, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως.

κατάλληλα σιστατικά τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ διὰ Πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου ἀδείας, ἐποίει ἁγιασμούς, συλλέγων τὸν προαιρετικὸν ἔρανον τῶν φιλοχρίστων Ὁμογενῶν, ὅστις προῶριστο διὰ τὴν ἐν λόγῳ Οἰκοδομήν.

Οὐχ' ἦτιον δὲ μεγάλως συνετέλεσε καὶ ἡ πνευματικὴ δρᾶσις του, καθότι ἡ πνευματικὴ του ἀγωγή ἦτο ἄμεμπτος, καὶ διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως καὶ σωτηρίων ὑποθηκῶν του, πολλὰς ψυχὰς διέσωσεν ἀπὸ τοῦ φάρυγγος τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ βροτοκτόνου δράκοντος.

Ἡ σωτήριος αὕτη ἐπωφελῆ. δρᾶσις τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀνδρός, ἀκουτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ τότε διερμηνέως τοῦ Σουλτάν Μαχμούτ, αἰοδίδμου Σκαρλίτου Καλλιμάχη, κληήρους ὄντος ἀπὸ πολλοῦ, καὶ μηδεμίαν ὠφέλειαν παρὰ τῶν ἰατρῶν κομισίμενος, καλὸν ἐθεώρησεν ὅπως προσκαλέσῃ τὸν εἰρημένον ἱερὸν ἄνδρα, τοῦτο μὲν, ὅπως τῷ ψάλλῃ ἁγιασμόν καὶ παράκλησιν, τοῦτο δέ, ὅπως τῷ ἐξομολογηθῇ τὰς ἁμαρτίας του, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς πίστεως λάβῃ τὴν ποθομένην του ἴασιν.

Ὁ δὲ ἀείμνηστος Πατὴρ Σάββας παρουσιασθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἀσθενοῦς καὶ εἰδὼς τὴν πολλὴν αὐτοῦ σύνεσιν, πίστιν καὶ εὐλάβειαν, καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν πολλὴν αὐτοῦ μετριότητα, ἀφοῦ τὸν ἐξομολόγησε καὶ ἐπαρηγόρησεν αὐτὸν ἐταξίως, τῷ εἶπε νὰ ἔχῃ ἀνενδοίαστον πίστιν εἰς τὸν Ἅγιον καὶ Ἰσμετικὸν Παντελεήμονα, καὶ οὐχὶ μόνον θ' ἀπαλλαγῇ ἐντελῶς ἀπὸ τῆς πολυχρονίου ἀσθενείας, ἀλλὰ καὶ θὰ ἀναγορευθῇ καὶ Ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, ὅπερ καὶ ἐγένετο, δι' ὃ, ἀπὸ μὲν τῆς ἀσθενείας ἀμέσως, ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀπηλλάγη, καὶ μετὰ τὴν ἀνάρρωσίν του διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἡγεμὼν πάσης Οὐγγροβλαχίας.

Ἴνα δὲ μὴ φανῇ ἀγνώμων πρὸς τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα, ἔσπευσεν ὅπως δι' ἐξόδων του προβῇ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς καὶ τοῦ Καθολικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ἐν ᾧ καὶ ἤδη φέρεται ἡ Ἐπιγραφή ἄχρι τῆς σήμερον, ὡς Κτίτορος τοῦ Ἡγεμόνος Σκαρλίτου Καλλιμάχη, ὅστις ἀνομολογήσας τὸν ἱερὸν αὐτοῦ σκοπὸν εἰς τὸν συμπαθοῦντα αὐτὸν Σουλτάνον, τὸν παρεκάλεσεν ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν ἀδειαν εἰς τὸν Ἀρχιτέκτονα τοῦ Παλατίου του, χριστιανὸν ὄντα, καὶ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν τοιαύτην οἰκοδομὴν, ὃν εὐχαρίστως ἀπέστειλε καὶ διὰ τῆς ἐντέχνου αὐτοῦ ἐπιστασίας καὶ ἐπιβολῆς ᾠκοδομήθη ἐκ βάθρων ἡ περικαλλὴς αὕτη Μονὴ μετὰ τοῦ Καθολικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, καὶ τῆς ἐν γένει διαρτίας, τῆς τε Τραπεζῆς, Μαγειρείου, Δοχείου, Φούρνου, Βαεναργιοῦ, ἅπαντα ἐν κανονικῇ ἁρμονίᾳ, πάντων τούτων τιθεμένων ἀπέναντι τοῦ καθολικοῦ, ὡς

καὶ τῶν παλαιῶν Ἀρχονταρικίων, Νοσοκομείου, καὶ πάντων τῶν παρεκκλησιῶν, πρώτου τὸ τῆς Θεοτόκου, τοῦ παραπλεύρας κειμένου τοῦ Καθολικοῦ, εἰς ὃ, ἔκτος τῶν ἑορτῶν, ὑποχρεοῦται ὁ Ἐφημέριος νὰ λειτουργῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ τῶν ἐπιλοίπων παρεκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Νοτίῳ πλευρᾷ κειμένων, τὸ τοῦ Ἁγίου Σάββα, Ἁγίου Νικολάου, τιμίου Προδρόμου καὶ Ἁγίου Χαράλαμπος. Ἄπαντα ταῦτα ἐν ἁρμονίᾳ κείμενα, ἐξαίρουσι τὴν ὑπόληψιν τοῦ τεχνίτου. Ἡ δὲ νέα ἢ πρωστεθεῖσα ἄνωθεν τῆς παλαιᾶς βορείου πλευρᾶς μεγαλοπρεπῆς οἰκοδομὴ τοῦ τε Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σκέπης, καὶ τοῦ Ἀνακτορικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, Ἀρχονταρικίων καὶ πολλῶν ἐκκλησιδίων, αὐτὰ ταῦτα μετὰ τῶν ἔξωθεν πολυεξόδων Κτιρίων, ἐν εἴδει πριγκηπικῶν Μεγάρων, ἅτινα διεγείρουσι τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν περιέργειαν τῶν ἐπισήμων ἐπισκεπτῶν, αὐτὰ ταῦτα ἀνηγέρθησαν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Ρώσων διὰ συνδρομῆς τῶν Μεγάλων τῆς Ρωσσίας δωρητῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἐν γένει οἰκοδομῆς, ποία ἡ δρᾶσις τοῦ Καθηγουμένου Σάββα, καὶ πῶς ἐπλούτησε τὴν Ἱερὰν Μοῆν διὰ καταλλήλου προσωπικοῦ, καὶ ἀπέδειξε τὴν Ἱ. Μοῆν ζῶσαν καὶ θάλλουσαν πνευματικῶς, ὡς προσήκει τοῖς ἐπανηρημένοις τὴν κατὰ Χριστὸν Κοινοβιακὴν ἀγωγὴν!

Ὁ φιλόμουσος οὗτος καὶ ὄντως γνήσιος ἰχνηλάτης τῶν παναρχαίων Ἁγίων Ἡγουμένων, Εὐθυμίου, λέγω, τοῦ Μεγάλου, Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου, Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου καὶ Θεόδωρου τοῦ Στουδίτου, Σάββας Ἱερομόναχος, μακρὰν καὶ τοῦ ἐλαχίστου τοπικισμοῦ συνέλεξε πλήρες προσωπικὸν φημιζόμενον ἐπ' ἀρετῇ, καὶ Μοναχικῇ ἀκριβείᾳ, ὡς οἶον, διεκρίνοντο, Βενέδικτος ὁ Διδάσκαλος ὁ χρηματίσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη Καθηγητῆς καὶ Γυμνασιάρχης Κυδωνίων, ὁ Προκόπιος Ἱεροκῆρυξ τῆς ἐκκλησίας, Δενδρινός, Διονύσιος ὁ Μουσικολογιώτατος καὶ Χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἕτεροι πολλοὶ Μουσικολόγοι καὶ Ἱεροψάλται, οἵτινες διεκόσμου, οὐχὶ μόνον τὴν Ἱερὰν Μοῆν, ἀλλὰ καὶ ἅπαν τὸ Ἁγιώνυμον Ὄρος, γινόμενοι τύποι καὶ ὑπογραμμοὶ τοῖς πᾶσιν, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἐγγύς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν ἐνασκουμένους Πατέρας.

Αὐτὴ αὕτη ἢ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἀνθηρὰ καὶ σωτήριος ἀνάπτυξις τῆς Ἰ Μονῆς, ἤθελεν ἐπὶ μᾶλλον μεγαλοῦργήσει, ἐὰν δὲν ἐπήρχετο, οἷς κρίμασιν οἶδεν ὁ Θεός, ἢ Ἐπανάστασις τοῦ 21, ὅπου οἱ πλεῖστοι τῶν Μοναχῶν ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγουν εἰς διαφόρους νήσους τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, καὶ εἰς τὰς Κυκλάδας πρὸς διάσωσιν τῶν Ἀγίων Λειψάνων, καὶ ἐπισημοτέρων Ἱερῶν Κειμηλίων, ἐξ ὧν τὰ πλεῖστα κατέκρυψαν εἰς ἀποκρύφους ἀσφαλεῖς τόπους.

Μεταξὺ δὲ τῶν λοιπῶν Προϊσταμένων καὶ Καθηγουμένων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, οἵτινες διεσπάρησιν εἰς τὰ διαληφθέντα μέρη, ἐνεκρίθη ὅπως καὶ ὁ τότε ἀρτίως Ἡγουμενεύσας Καθηγούμενος Γεράσιμος, (καθόσον ὁ ἀείμνηστος Σάββας εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀπέλθει πρὸς Κύριον), παραλάβῃ τὴν Κάραν τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, καὶ ἕτερα Ἅγια Λείψανα, οὐ μὴν δὲ καὶ τὰ ἐπισημότερα τῆς Μονῆς Ἐγγραφα καὶ Ἱερὰ Κειμήλια, καὶ καταφύγῃ εἰς τὴν νῆσον Ὑδραν, φιλοξενηθεὶς παρὰ τῷ εὐαγεῖ οἴκῳ τοῦ περιωνύμου μεγάλου ἀγωνιστοῦ κ. Κουντουριώτου, καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς Ἐπαναστάσεως, ἐπανακάμψας εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, ἐπελάβετο τῆς Ἡγουμενίας, ἔχων συναρωγούς καὶ καλοὺς κυβερνήτας τῆς Ἰ. Μονῆς, τοὺς διαληφθέντας Ἱεροὺς ἐκείνους Πατέρας, τὸν Βενέδικτον καὶ Προκόπιον, καὶ ἑτέρους ἐναρέτους ἀνδρας, καὶ οὕτω ἤρξατο ἡ Μονὴ τῆς προτέρας αὐτῆς εὐκλείας, καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν, ἀνῆλθεν ὁ ἀριθμὸς τῶν Πατέρων ἄνω τῶν ἑκατὸν ἐξήκοντα, (ἀριθ. 160), καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπανηρημένων τὸν Κοινοβιακὸν βίον, προετίμων τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονήν.

Καὶ ἐπειδὴ ἔσθ' ὅτε, βεβαίως, κατὰ θεϊαν δοκιμασίαν αἱ Ἱεραὶ Μοναί, ἀποκτιῶσιν οἰκονομικὰς τινὰς δυσχερείας, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἰ. αὕτη Μονή, εἶχεν ὑποπέσει τότε εἰς χρέος διακοσίων χιλ. γροσίων, συνεπεία τῆς ἀκαρπίας τῶν Μετοχίων, καὶ ἐγένετο σκέψις πρὸς ἀπότισιν τοῦ χρέους, ὅπως ξυλεύσῃσι τὸ βουνόν καὶ καλυφθῆ τό, ὡς διείληπται, χρέος, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπαρουσιάσθη εἰς ξυλέμπορος ἐκ Θεσσαλονίκης, ὑποσχόμενος τὴν προπληρωμὴν τοῦ χρέους, μὲ ὠρισμένας ἀμοιβαίας συμφωνίας, ἐπ' ὠφελεία καὶ τῶν δύο μερῶν, καὶ πάλιν μέρος τοῦ δάσους θὰ ὑφίστατο, ἀλλ' οὐκ οἶδα ὅπως ἀνεβλήθη τότε ἡ πράξις αὕτη, ἀναβληθεῖσα εἰς αἰσιωτέραν ἐποχὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

*Πῶς εισηλθον οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν
Μονήν, καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν, καὶ ποιοὶ ὄροι
ἐρρήθησαν ἐν τῇ κοινοβιάσει αὐτῶν.*

Ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ τοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος ἄχρι τοῦ ἔτους 1838 οὐδεὶς Ρῶσσος ἐνυπῆρχεν. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην γὰ διατελῆ ἡσυχάζων ἐν τοῖς ὄροις τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, εἰς τὸ μέρος ὅπερ καλεῖται Καψάλη, ὃ μετὰ ταῦτα περιώνυμος Ρῶσσος ἱερομόναχος Ἱερώνυμος, μετὰ καὶ ἑτέρου Ρῶσσου Μητροφάνους μοναχοῦ ὑποδηματοποιοῦ καὶ τῶν δύο Ἑλληνομαθῶν ἀπταιστως ὁμιλούντων τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, οἵτινες προσελθόντες ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ταύτῃ, ἐζήτησαν παρακλητικῶς ὅπως κοινοβιάσωσι καὶ ἂν τοῖς ἐπιτραπῆ σὺν τῷ χρόνῳ γὰ κοινοβιάσωσι καὶ ὀλίγους Ρῶσσους, ὑποσχόμενοι τελείαν ὑπακοὴν ἄνευ ρωσικῶν ἀξιώσεων, ἀκολουθοῦντες καθόλα τὴν κοινοβιακὴν διατύπωσιν, καὶ ἀκολουθοῦντες ἀδιακρίτως τὴν Ἱερὰν Ἀκολουθίαν τοῦ Καθολικοῦ Ἑλληνιστί, καὶ ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐνεργήσωσιν ἐν Ρωσσίᾳ ὅπως παρὰ τῶν φιλοχρίστων αὐτῶν ὁμογενῶν κατορθώσωσι συνδρομὰς τινάς, τοῦτο μὲν πρὸς ἑξοικονόμησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐκεῖνο δὲ πρὸς ἀπότισιν τοῦ εἰρημένου χρέους.

Οἱ δὲ τότε, ἅγιοι, πράγματι, Πατέρες, καὶ κατ' ἐξοχὴν οἱ διαληφθέντες Προϊστάμενοι τῆς Μονῆς, ὃ τε Βενέδικτος καὶ Προκόπιος οἱ διδάσκαλοι, οἵτινες ἦσαν εἰς θέσιν γὰ ἐμβαδύνωσι καὶ εἰς τὰ περαιτέρω, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν, ὡς φαίνεται, τὴν περικοπὴν τοῦ Ἀποστ. Παύλου τὴν λέγουσαν, «οὐκ ἐνὶ Ἑλλήν, οὐκ ἐνὶ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ πάντες ἐν ἔσμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», εἰς οὐδὲν θέμενοι τὰς ἀδυναμίας τοῦ, ὡς μὴ ὄφειλε, φυλετισμοῦ, ἐκοινοβίασαν αὐτούς, καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, προσῆλθον καὶ ἕτεροι ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, φθάσαντες εἰς τοὺς δεκαπέντε, μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοινοβιάσεως τοῦ Ἱερωνύμου, καὶ ἔκτοτε ὁσημέραι ἤρχοντο ἐκ Ρωσσίας συνδρομαί, ὅχι ὁμῶς καὶ σημαντικαί, αἵτινας ἐλάμβανε τὸ Ταμεῖον τῆς Μονῆς καὶ ἕως ὅτου ἔζων οἱ εἰρημένοι διδάσκαλοι, οὐδεὶς λόγος ἐγένετο περὶ ἀξιώσεων ρωσικῶν, ἀφ' οὗ ὁμῶς ἐτελεύτησαν οἱ αἰμίνηστοι ἐκεῖνοι Πατέρες κατὰ τὸ ἔτος 1848 ἢ 49, τότε ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Μονῆς, ὃ γνωστός τοῖς πᾶσι, Ἰλαρίων Ἱεροδιάκονος, ἀνὴρ τὰ μάλα εὐγενής, ἐγκυκλο-

παιδικώτατος καὶ μουσικολόγος, μαθητὴς χρηματίσας τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σοφοῦ διδασκάλου Ἀστερίου, διώκει δὲ τὰ τῆς Μονῆς καὶ ὡς γραμματεὺς, καὶ ὡς λόγιος, καὶ κατ' ἐξοχὴν διότι ἦτο ἄνθρωπος τὰ μάλα εὐπροσῆγορος καὶ πρατότατος, διότι ὁ Καθηγούμενος Γεράσιμος, ἂν καὶ ἦτο ἀκριβέστατος κατὰ τὴν κοινοβιακὴν ἀγωγὴν, ἦτο ὅμως ἀγράμματος, καὶ εἶχεν ἀνάγκην τοιοῦτου ἐγγραμμάτου ὅπως διακυβερνᾷ τὴν Ἱερὰν Μονήν, καὶ ἀντιπροσωπεύῃ τὴν θέσιν του.

Μὲ ὅλας ὅμως τὰς ἐγκυκλοπαιδικὰς καὶ ἠθικὰς ἀρετὰς του, ὑστέρει δυστυχῶς, τῆς προσηκούσης διακρίσεως καὶ διοράσεως, καὶ διὰ τοῦτο ὑπέπεσεν μετὰ τοῦ Καθηγουμένου εἰς πολλὰ ἀσύγγνωστα λάθη, διότι ἔαν εἶχον τὴν προσήκουσαν προσοχὴν, καὶ προέβλεπον τὰς συνεπείας τοῦ φυλετισμοῦ, ἤθελον ἐπαξίως κυβερνᾶν καὶ τὰ δύο μέρη, κωλύοντες τὰς ὁσημέραι παραβιάσεις καὶ ἀξιώσεις τῶν ἀδελφῶν Ρώσσω, αἱ ὁποῖαι, καθὼς τὰ πράγματα ἔδειξαν, ἔβλαψαν οὐσιωδῶς καὶ τὰ δύο μέρη.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι εἶδον, ὅτι συνεπαθοῦντο ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου, καὶ κατ' ἐξοχὴν, ὑπὸ τοῦ Ἰλαρίωνος, οὗς διὰ τῶν πολλῶν μετανειῶν, (τὰς ὁποίας οἱ εὐλαβεῖς Ρῶσσοι ἐκ περιουσίας μετεχειρίζονται) ἐλάτρευον, διὰ τοῦτο αἱ παρακλήσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἀδελφῶν Ρώσσω, πάντοτε προετιμῶντο, ὅπερ ἐσκανδάλιζε μεγάλως τοὺς Γραικοὺς Πατέρας καὶ μολονότι οὗτοι πολλάκις παρεπονοῦντο καὶ διεμαρτύροντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ποία ἦτο ἡ κυρίως ἀφειτηρία, ἣτις ὑπήνοιξε στάδιον τοῖς ἀδελφοῖς Ρώσσοις, εἰς τὸ νὰ προτείνωσιν οἰκοδομὴν ξεχωριστοῦ παρεκκλησίου, ὅπως ψάλλωσι Ρωσσιστί, καὶ τὸ ὁποῖον ἐγένετο βαλβίς τῆς ἐπ' ἐλπίδι ἐκρωσίσσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, παρὰ τὰς προσδοκίας τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν Ἑλλήνων Πατέρων.

Ἡ κυρίως ἀφειτηρία, ἣτις ὑπήνοιξε τὸ στάδιον τῶν ἀδελφῶν Ρώσσω, ὅπως κυριαρχήσωσιν ἐπὶ τῆς Μονῆς, ἦτο ἡ πρότασις ἣν προέβαλον εἰς τὸν Καθηγούμενον Γεράσιμον καὶ ἰδικόν των συνήγορον Ἰλαρίωνα, ὅπως ἰδρύσωσι Παρεκλήσιον ἐπ' ὀνόματι

τοῦ Ἁγίου Μητροφάνους τοῦ Ρώσου, ὅπερ καὶ κατώρθωσαν, ἀνεγείραντες τοῦτο ἄνωθεν τῆς Παναγίας πρὸς τὴν ρωσικὴν πλευράν. Ἄλλ' ἡ πράξις αὕτη δὲν ἐγένετο τῇ συγκαταθέσει τῆς Ἑλληνικῆς ἀδελφότητος, ἀλλὰ μόνον τῇ ἐγκρίσει τοῦ Καθηγουμένου Γερασίμου, καὶ τῇ ἐπιμονῇ τοῦ Ἱεροδιακόνου Ἰλαρίωνος, καὶ ὀλίγων ἐτέρων φιλορρώσων.

Αὕτη ἡ πράξις μεγάλως ἐσκανδάλισε πολλοὺς ἐκ τῶν παλαιῶν Πατέρων, καὶ δὴ τῶν ἐγκριτωτέρων, ὡς οἱοί, ἦσαν, ὁ Ἄμφιλόχιος Ἱεροδιάκονος τότε Πάτριος, ἀνὴρ λόγιος, ρωσσομαθῆς καὶ λίαν ἐνάρετος, ὅστις εἶχε τὴν ἐπιστασίαν τοῦ γενικοῦ Οἰκονόμου, καὶ ἦτο καὶ Σκευοφύλαξ, καὶ Βιβλιοθηκάριος τῆς Μονῆς, καὶ ἕτεροί τινες ἐκ τῶν δοκιμωτέρων μοναχῶν, οἵτινες προσελθόντες ἐνώπιον τοῦ Καθηγουμένου, καὶ τοῦ πατρὸς Ἰλαρίωνος, ἔκαμον αὐτοῖς τὰς προσηκούσας παρατηρήσεις, ἀποδείξαντες διὰ λογικῶν ἐπιχειρημάτων, ὅτι αἱ τοιαῦται φαινομενικαὶ οἰκονομίαι, θὰ προξενήσωσι προσεχῶς μεγάλα σκάνδαλα, καὶ τὴν πραγματικὴν ἐκρώσισιν τῆς Μονῆς, ἀλλ' οὗτοι χαρακτηρισθέντες ὡς ταραχοποιοί, καὶ ἀνατροπεῖς τῆς εἰρήνης λυγρῶς ἀπεπέμφθησαν ἀπὸ τοῦ Ἡγουμενείου, καὶ οὕτω οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι ἀναθεωροῦντες ὅτι αἱ ἀξιώσεις των ὁσημέραι εὐοδοῦνται, ἐκοινοβίαζαν ἀδιακρίτως, καὶ ἔψαλλον ρωσιστὶ τὰς Ἀγρυπνίας των, ὡς καὶ τὰς Κυριακάς των ἐν τῷ εἰρημένῳ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Μητροφάνους.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην νὰ ζητηθῇ ὡς Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Κουτουλμουσίου, ὁ διαληφθεὶς Ἄμφιλόχιος, ἅτε διακεκριμένος διὰ τὰς ἀρετάς του, καὶ συνεπείᾳ παρακλήσεως τῶν Πατέρων τῆς Ἱ. Μονῆς Κουτουλμουσίου, καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, οὐ μὴν δὲ καὶ τῶν ἀδελφῶν Ρώσων, καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ Ἰλαρίωνος, ἵνα μὴ τὸν ἔχωσιν ἀντίμολπον ἐν τῇ Μονῇ, συγκατετέθη ὁ ταπεινόφρων Ἄμφιλόχιος, εἰς τὸ νὰ ἀναλάβῃ τὴν Ἡγουμενείαν, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως, ὅταν δεήσῃ εἴτε παυθῇ, εἴτε μόνος του ἀποσυρθῇ ἀπὸ τῆς Ἡγουμενείας, νὰ ἦ δεκτὸς πάλιν εἰς τὴν μετάνοιάν του, εἰς ὃν ὑπεσχέθησαν ὁ τε Καθηγούμενος, καὶ οἱ φίλοι του Ρῶσοι, ὅτι ἡ μετάνοιά του θὰ εἶνε ἀνοικτὴ, καὶ οὕτω ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἤξαι εἰς τὰς ὑποσχέσεις καὶ παρακλήσεις των, ἀνέλαβε τὴν Ἡγουμενείαν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν μόλις ἔκαμεν ὀλίγας ἡμέρας διότι ἠναγκάσθησαν οἱ τοῦ Κουτουλμουσίου Πατέρες ὑπὸ τῆς πίεσεως τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας, ὡς ὑπήκοοι Ἄγγλοι νὰ ζητήσωσι τὴν προστασίαν της, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεστάλη ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης ὁ περιώνυμος ἐκεῖνος Χουσνὶ Πασσᾶς, ὅστις ἀπεκατέστησε καὶ αὐτίς τὸν πρόην Ἡγούμενον Ἰωάσαφ, καὶ τοῦτο

κατωρθώθη ὑπὸ τῆς πλειοψηφούσης μερίδος, τῶν Ἑπτανησίων, καὶ οὕτω ὁ δυστυχὴς Ἀμφιλόχιος παυθεὶς, ἐπόμενον ἦτο ὅπως κατέλθῃ πάλιν εἰς τὴν Μονὴν του, καὶ κατελθὼν μετὰ θάρρους εἰς τὴν μετάνοιάν του, ἀκούει παρὰ προσδοκίαν πᾶσαν, παρὰ τοῦ θυρωροῦ τῆς Μονῆς, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτος, διότι ἡ θέσις του θὰ προξενῇ σκάνδαλον ἅτε χειροτονηθέντος Καθηγουμένου, καὶ μολονότι ὑπέσχετο ὁ δυστυχὴς, ὅτι θὰ ἐκτελῇ μόνον τὰ καθήκοντα τοῦ Ἐφημερίου, πλὴν ἐστάθη ἀδύνατον ὅπως τὸν παραδεχθῶσι, καὶ οὐχὶ μόνον τόσον, ἀλλ' οὔτε τῷ ἐπέτρεψαν, ὅπως διὰ τελευταίαν φορὰν εἰσελθὼν προσκυνήσῃ τὴν Κάραν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ οὕτω μετ' ἀπεριγράπτου λύπης ἀνεχώρησεν ἀμέσως, καὶ ἀπελθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διὰ τοῦ ἐναρέτου αὐτοῦ βίου, καὶ τῆς σωτηρίου εὐαγγελικῆς του δράσεως χειροτονήθη Ἐπίσκοπος Πηλουσίου, ὅστις ἐν τέλει καταφυγὼν χάριν ἡσυχίας εἰς τὴν Ἱερὰν τῆς Πάτμου Μονήν, ἐκεῖ ἐτελεύτησεν.

Ἐπίσης τὴν αὐτὴν τύχην ἔλαβον κατ' ἀκολουθίαν, ὃ τε Ἀρσένιος Μοναχὸς Κωνσταντινοπολίτης, ἀνὴρ τὰ μάλα σπουδαῖος καὶ τουρκομαθῆς τέλειος διαπρέψας ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὡς Ἀντιπρόσωπὸς τῆς Μονῆς Παντελεήμονος ἐν τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι, καὶ ἔξετιμᾶτο παρὰ πάντων διὰ τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ νοός του, καὶ ὁ ἐγκυκλοπαιδικώτατος Γεννάδιος Πελοποννήσιος, οἵτινες διὰ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ἰλαρίωνος, ἄγαν ὑπερασπιστοῦ τῆς Ρωσικῆς μερίδος, ἐκόντες ἄκοντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Μονήν, μὴ ἀνεχόμενοι ἐνορᾶν τὰς συνεπείας τοῦ μέλλοντος, καὶ ὁ μὲν πατὴρ Ἀρσένιος ἐκοινοβίασεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν τῶν Ἰβήρων, ὁ δὲ Γεννάδιος εἰς τὴν Μεγίστην Λαύραν, οὓς ἐκλεξαμένη ἡ Ἱερὰ Κοινότης διώρισεν Ἐπιτρόπους αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, οἵτινες ἐτίμησιν τὸ ἠθικὸν πρόσωπον τοῦ Ἁγίου Ὄρους διὰ τῆς δραστηρίου αὐτῶν ἀγωγῆς, καὶ ἐκεῖσε τὸ ζῆν ἐξεμέτρησαν.

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένου παρακαλῶ τοὺς εὐλαβεῖς ἀναγνώστας νὰ μὴ μὲ ἐκλάβωσιν ὡς ἄγαν φανατικὸν καὶ ψευδολόγον, διότι τὸ τοιοῦτον τὸ θεωρῶ ὡς ἁμάρτημα ἀσύγνωστον ἀλλ' ἐξιστορῶ γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅσα κατ' ἀκολουθίαν θὰ συνεχίσω, ὅλα θὰ ὦσιν ἀληθέστατα καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης μεροληψίας καὶ ἐγωϊστικῆς παθητικότητος, διότι ἤδη εὐρισκόμενος εἰς τὸ τέρμα τοῦ βίου μου δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω τι, ἐκτὸς τῆς Ἱστορικῆς ἀληθείας καὶ κατακριθῶ παρὰ τοῦ ἀμερολήπτου Σωτῆρός μας Ἰησοῦ ὡς δημοκόπος καὶ στυγερὸς συκοφάντης, ἀλλ' ὡς ἀγαπῶ καὶ ἐκτιμῶ εὐαγγελικῶς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς μου Ἕλληνας, οὕτω ἀγαπῶ καὶ ἐκτιμῶ καὶ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς

μου Ρώσους, και διὰ τοῦτο ἀμερολήπτως ὀφείλω νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν και ὅπως τὰ πράγματα ἔλαβον χώραν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης προσθήκης και ὑποκρινομένης μοχθηρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Πῶς κατωρθώθη ἡ αὔξησις τῶν ἀδελφῶν Ρώσων, και ποῖος ὁ κυρίως σκοπὸς τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἀφίξεως τοῦ μεγάλου ἐκείνου Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς ἐν Ρωσσίᾳ Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀνδρέου Μουραβιεφ, και πῶς κατωρθώθη τὸ εἰς Ρωσσίαν ταξείδιον ὑπὸ τῶν ἀδελφ. Ρώσων.

Ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν, ὡς εἴρηται, πραγμάτων ἐναργέστατα κατεδείχθη ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι, τοῦτο μὲν ὑφορώμενοι τὰς ὑπὲρ αὐτῶν συμπαθείας και ἀδυναμίας, τῶν ὡς διείληπται προϋσταμένων Γραικῶν, τοῦτο δὲ διότι ἤρξαντο νὰ παρουσιάζουν νέας ἀξιώσεις, και κατὰ πρῶτον προέβαλλον ὅπως γίνηται και παρ' αὐτῶν ἀνάγνωσις ἐν τῇ τραπέζῃ Ρωσιστὶ κατὰ Δευτέραν, Τετάρτην και Παρασκευὴν, ὅτε ἔξακολουθεῖ ἡ μονοφαγία τῆς ἐννάτης και δευτέρου ὅπως τοῖς ἐπιτραπῇ ἡ ἀνέγερσις Μεγάλου Ἱεροῦ Ναοῦ, ὁ τῆς Ἁγίας Σκέπης, ἐν τῇ ἐπάνω Ρωσ. πλευρᾷ, τὰ ὅποια κατωρθώθησαν τῇ ἐπιμονῇ τῶν Ρώσων, ἀλλὰ και οὐχὶ ἄνευ πατάγου ἀπὸ μέρους τῆς διαμαρτυρίας τῶν δυστυχῶν Γραικῶν. Συνετέλεσε δὲ τότε μεγάλως και ἡ ἐπίτηδες ἐπίσκεψις τοῦ μεγάλου ἐκείνου τῆς Ρωσσίας περιωνύμου ἀνδρὸς κ. Ἀνδρέου Μωραβίεφ, ὅστις ὑπεσχέθη ὅτι θὰ κατορθώσῃ τὴν ἔκδοσιν Οὐκαζίου, ἧτοι ἐγγράφου ἀδείας Βασιλικῆς, πρὸς συλλογὴν ἐράνων ἐν ἁπάσῃ τῇ Ρωσσίᾳ διὰ τὴν Ἱ. Μονὴν ταύτην, μὲ τὴν παράκλησιν ὁμοῦ ὅπως τὸ Κελλίον τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, τὸ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, τὸ παραπλεύρως ἐν Καρναῖς κειμένου Βατοπαιδικοῦ Κελλίου, τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τοῦ ἐπικαλουμένου Σαράϊ, τῷ πωληθῇ μὲ ὑπέρογκον τιμὴν 250 χιλ. γροσσίων, διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐπ' ὀνόματί του, τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν ὅπως, ἀποσπασθῇ τελείως ἀπὸ τὴν κυριαρχικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱ. Μονῆς, εἰς ὃ και ὑπέκνυψαν χάριν τοῦ εἰρημένου ποσοῦ, και τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ρωσικοῦ ταξειδίου, και κατὰ τοῦτο ἡ Μονὴ τοῦ

Ἁγίου Παντελεήμονος ἔπραξεν ἀσύγνωστον ἔγκλημα, διότι οὐδεμία ἀνεγνωρισμένη Ἱ. Μονὴ τοῦ Ἁγ. Ὄρους ἐπώλησέ ποτε Κελλίον, ἢ ἔξαρτημα ἐπὶ τελείᾳ ἔξουσιοδοτήσει τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ὅπως ἐπικυριαρχῆ ἡ Ἱ. Μονή, καὶ οἱ ἀγορασταὶ τῶν Κελλίων, νὰ ἀναγνωρίζωσι τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν ὡς Κυρίαρχον, ὑποτασσόμενοι συνωδὰ τοῖς Ἱεροῖς θεσμοῖς τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὡς ἤδη ἔξακολουθεῖ διατύπωσις μεταξὺ Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἔξαρτημάτων, διότι ἐὰν ἐπετρέπετο ἢ ἀπαλλοτριώσεις τῶν τε Κελλίων καὶ ἔξαρτημάτων, τότε ὑπάρχον, δὲν θὰ ὑπάρξῃ Ἁγιον Ὄρος, καὶ εἰς τοῦτο ἐπαναλαμβάνω νὰ εἶπω, ὅτι κακῶς ἔπραξεν ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἀπαλλοτριώσασα τοῦτο ἀπὸ τὰς χεῖράς της, ἢ δὲ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου ἐφάνη ἀξία ἐπαίνου, διότι τὸ παραπλεύρως Κελλίον αὐτῆς Ἅγιος Ἀντώνιος, τὸ ἐπωνομαζόμενον ἀνέκαθεν Σαράγιον, ἠθέλησεν ὁ ρηθεὶς ἐπίσημος Ρῶσσοι, ὅπως καὶ τοῦτο ἀποσπάσῃ, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον, διὰ τοῦτο ἠγοράσθη κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Κελλιακοῦ Καθεστῶτος, καὶ ὅπως ὑποτασσόμενοι οἱ Ρῶσσοι εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου, δὲν ἔχουν τὴν ἐλάχιστην κυριαρχίαν, καὶ ἰδοὺ ἤδη, ἢ μεγαλοπρεπῆς αὕτη Σκήτη εἶνε καὶ λέγεται Βατοπαιδινή, ἐξ οὗ καὶ Σκήτη ὑποτελής τοῦ Βατοπαιδίου.

Ὁ δὲ πιστὸς Μουραβιέρ κατὰ τὴν εἰς Ρῶσσίαν αὐτοῦ ἀφίξιν, κατώρθωσε καὶ ἐξήχθη τὸ διαληφθὲν Ἐγγραφοῦν τοῦ ταξειδίου σεσημασμένον παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐπικυρωθὲν διὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Τσάρου, καὶ ἐνεκρίθησαν ὡς ταξειδιῶται, ὅ τε Καθηγούμενος Γεράσιμος, καὶ εἰς Ρῶσσοι Ἱερομόναχος, ἀλλ' οἱ εὐλαβεῖς Ρῶσσοι, καὶ κατὰ τοῦτο μάλα εὐφρεῖς κατώρθωσαν μετὰ τοῦ ἐπιστηθίου αὐτῶν Ἰλαρίωνος νὰ μὴ ἀπέλθῃ ὁ Καθηγούμενος Γεράσιμος, μὴ ὄντος ρωσσομαθοῦς, καὶ ἐξ ἄλλου λίαν χρησίμου ἐν τῇ Μονῇ διὰ τὴν πνευματικὴν του ἐπιστάσιαν ὡς Καθηγουμένου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀπεφάσισαν Ἱερομόναχόν τινα ρῶσσον, ὥστε, κατὰ τὴν ἀρέσκειάν των καὶ ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ἐξελέγησαν δύο Ρῶσσοι Ἱερομόναχοι, ὅ τε Ἀρσένιος καὶ Μαλαχίας, ἄνδρες εὐλαβέστατοι, καὶ ἐγκρατεῖς τῆς ρωσικῆς γλώσσης, καὶ ὡς ἀρμόδιοι πρὸς συλλογὴν ἐράνων ἐσύναζον ἀπειδῶς ἀκαταλόγιστα ποσά, ἅτινα ἐτάμιεύνοντο εἰς διαφόρους Τραπεζάς, οὐ μόνον εἰς τὰς ἐν Ρωσσίᾳ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ ἔκτοτε ὅσα προήρχοντο ἐκ Ρωσσίας, εἴτε εἰς χρήματα καὶ διαφόρους ὁμολογίας, εἴτε εἰς διάφορα τρόφιμα, καὶ λοιπὰ ἐπίχρυσα ἄμφια, καὶ μεγάλης ἀξίας κανδήλια, δισκοπότηρα, ὑπερμεγέθεις πολυελέους, οὐ μὴν δὲ καὶ μουρούνας ὑπερόγκων βαρελίων, χαβιάρια, ξυρίγια, βούτυρα καὶ ζακχάρεις, ἅπαντα ταῦτα ἐφέροντο εἰς χεῖρας τῶν Ρῶσσων, πρωτοστατοῦντος

τοῦ πνευματικοῦ Ἱερωνύμου καὶ τοῦ Παπᾶ Παύλου Οἰκονόμου, ἀτι-
να ἐπισήμως ἀνεβιβάζοντο εἰς τὴν ἄνωθεν ρωσικὴν Κόρδαν, εἴτε
διὰ τῆς Καθολικῆς θύρας τῆς Μονῆς, εἴτε διὰ τοῦ ἄνωθεν παρα-
πορτίου, καὶ ἐξ αὐτῶν, ὅσα παρ' αὐτοῖς ἐνεκρίνοντο κατεβίβαζον
εἰς τὸ κάτωθι δοχεῖον πρὸς χρῆσιν τῆς τραπέζης καὶ πρὸς πώλησιν
ἐκ τούτων εἰς διαφόρους Μονὰς καὶ ἐμπόρους. Ἐκ δὲ τῶν χρημά-
των περιωρισμένα ποσὰ ἔφερον εἰς τὸ κάτωθι Ταμεῖον ἀπέναντι
τοῦ Καθολικοῦ Ἱ. Ναοῦ κείμενον, ἐν ᾧ εἶχε τὴν διαχείρισιν ὁ
ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Παῦλος, καὶ ἕτερος ρῶσσος Ἰωσήφ τοῦνομα
ἑλληνομαθῆς, καὶ ἐπλήρωνον τοὺς διαφόρους κτίστας, ξυλουργοὺς
καὶ ἐργάτας, καὶ πολλοὺς πλοιάρχους διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν τρο-
φίμων καὶ διαφόρων εἰδῶν, εἶχον δὲ καὶ ἓνα Γραικόν, δίκην
εἰδῶλου, ὅπως ἀκούεται, ὡς μέλος τοῦ Ταμείου, καλούμενος Παπᾶ
Διονύσιος, ἐκ Λιαρυγκόβης. Ὅτι δὲ ὁ Καθηγούμενος Γεράσιμος
καὶ ὁ Ἰλαρίων, δὲν ἐγνώριζον τὰς ἐκ Ρωσσίας εἰσπράξεις, ἃς
ἐσύναζον οἱ ἐν Ρωσσία ταξειδιῶται Ρῶσσοι Ἱερομόναχοι, τοῦτο
ἐκτὸς ὅπου τὸ κατεμαρτύρουν καὶ οἱ ἴδιοι Ρῶσσοι, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ
αὐτὸς ἤκουσα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου τὰ ἐπόμενα.

Πρὶν ἔτι παρουσιασθῆ μεταξὺ ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ
ἀδελφῶν Ρῶσσων ἡ τελευταία διένεξις, ἐδέησεν εἰς μίαν ἐπίσημον
ἐορτὴν νὰ κατέλθῃ ὁ τε Ἱερώνυμος, καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μακά-
ριος, Ρῶσσος, ὃν εἶχον ὑποψήφιον διὰ Καθηγούμενον, νὰ ἐπι-
σκεφθῶσι τὸν γέροντα Καθηγούμενον, ἐν τῷ κάτωθι αὐτοῦ Ἠγου-
μενείῳ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πατρὸς Ἰλαρίωνος, καὶ Ἀντιπροσώπου
τῶν Καρυῶν κ. Εὐγενίου, Λεσβίου, οὗς ἐγὼ αὐτὸς ἐκέρασα τὸ
γλυκὸν μετὰ τοῦ καφφέ, καθόσον τότε ὡς νέηλυς ἐβοήθουν ἐσθ' ὅ-
τε τὸν ἐπιστάτην τοῦ Ἠγουμενείου, Κλήμεντα μοναχὸν Σκοπε-
λίτην, τότε δὲ οὐκ' οἶδ' ὅπως, ὁ γηραιὸς Καθηγούμενος ἐν τῇ ἀφελείᾳ
αὐτοῦ, ἠρώτησε τὸν Ἱερώνυμον, πόσα συνάζουν ἐν Ρωσσίᾳ οἱ
ταξειδιῶται; Ὁ δὲ ἀπαθέστατα ἐπισήμως ἀπήντησεν, ὅτι, ὁ μὲν
Μαλαχίας τὰ ρούβλια τὰ συνάζει μὲ τὰς φούντας, ὁ δὲ Παπᾶ
Ἀρσένιος μὲ τὴν ποδιά. Αὐτὰ ὡς αὐτόπτης τὰ ἤκουσα καὶ τὰ
λέγω, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης προσθήκης. Ἐπειτα προσθέτει καὶ τοῦτο
ὁ ἀφελέστατος γέρον. Τὰ οἰκονομικά μας πῶς πάνε; Μὲ τὴν
εὐχὴν σου γέροντα, ἀπήντησε, μόνον μὲ τὰ ἐπιτόκια δυνάμεθα νὰ
διατηρήσωμεν δέκα χιλιάδας μοναχοῦς. Καὶ ὅτι οὕτως ἀπέδειξαν
τὰ πράγματα, καὶ ἡ ἀλήθεια τῶν λεγομένων, μαρτυροῦν μεγάλη τῇ
φωνῇ, αὐτὰ τὰ πελώρια Κτίρια, καὶ τόσα ἑκατομμύρια ὅσα ἐδα-
πανήθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ πρὸς ἐπίτευξιν
τοῦ σκοποῦ τῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Πόθεν οἱ ἀδελφοὶ Ρώσσοι ἔλαβον τὴν ἐλευθερίαν νὰ κοινοβιάζουσι ἐλευθέρως τοὺς ὁμογενεῖς των Ρώσσοις, καὶ πῶς συνάζονται ἀφειδῶς τὰ ἐκ Ρωσσίας ἔλεη.

Τὰ ἀφειδῶς εἰσπραττόμενα ἐκ Ρωσσίας ἔλεη, καὶ ἡ καλὴ φήμη, ὅτι οἱ Μοναχοὶ Ρώσσοι ἀποκτοῦν ἔδαφος ἐν Ἀγίῳ Ὁρει πρὸς σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των καὶ πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ πολιτικο-θρησκευτικοῦ των σκοποῦ, ἠνάγκαζε πολλοὺς εὐλαβεῖς Ρώσσοις, ὅπως καταλείπωσι τὸν κόσμον καὶ ἐρχόμενοι ἐν Ἀγίῳ Ὁρει κοινοβιάζουσιν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ των, τὴν ὁποίαν ἐθεώρουν πλέον ἰδικήν των. Καὶ ἔκτοτε οἱ προσερχόμενοι, οὕτως εἰπεῖν, ἀγγεληδὸν ἐκοινοβιάζοντο παρὰ τοῦ Ἱερωνύμου ἀνεξετάστως καὶ ἐκείροντο Μοναχοί, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἐρωτήσεως τοῦ Γραικοῦ Καθηγουμένου.

Τὴν ἀλματικὴν ταύτην πρόοδον τῶν ἀδελφῶν Ρώσσων εἰς τὸ κοινοβιάζειν, καὶ τὴν ἐντὸς 24 ἐτῶν ἐλευθέραν ἐπιτυχίαν αὐτῶν, πρὸς τὴν ἐκρώσσειν πλέον τῆς Μονῆς ἀναθεωροῦντες οἱ Ἕλληνες Μοναχοί, καὶ βλέποντες αὐτοὺς ὅτι ἀνεξετάστως κτίζοντες καὶ οἰκοδομοῦντες, πᾶν ὅτι ὑπ' αὐτῶν ὑπεβάλλετο, καὶ ὅτι ὀσημέραι ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐλάμβανεν ὅλως ἀλλότριον χροιάν τοῦ Μοναστικοῦ βίου, καὶ ὅτι ἀνεγνωρίσθη πλέον ὡς ἄλλο Ρωσικὸν Πρακτορεῖον ἢ Ἱερὰ Μονή, εἰς ἣν ἠγκυροβόλει τὸ Ρωσικὸν Ἀτμόπλοιον, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον προπεράσθη, καὶ ἡ φαινομένη σήμερον σηματοδοῦρα, διὰ τοῦτο οἱ τότε Ἕλληνες Πατέρες οἱ δοκιμώτεροι καὶ οἱ διατρέψαντες ἐν τοῖς ἐπισήμοις διακονήμασι, τόσον Ἱερεῖς, ὅσον καὶ Οἰκονόμοι τῶν Μετοχιῶν καὶ διαφόρων διακονημάτων τῆς Μονῆς, προσήλθον σύσσωμοι πρὸς τὸν γηραιὸν Καθηγούμενον, ἐκλιπαροῦντες καὶ παρακαλοῦντες αὐτόν, ὅπως ἐπιζῶντός του προλάβῃ τὰς κακὰς συνεπειάς, καὶ διὰ κανονισμοῦ εὐθυδίκου καὶ διὰ τὰ δύο μέρη προληφθῆ ἡ ἐκρώσσις τῆς Μονῆς, καθόσον αἱ παραβλέψεις αὗται, καὶ αἱ παραχωρήσεις ἀπὸ μέρους τοῦ Καθηγουμένου, εἰς τὰς ἀξιώσεις καὶ ἀπαιτήσεις τῶν ἀδελφῶν Ρώσσων, θὰ προξενήσωσι τὴν μεγαλειτέραν ἀδικίαν πρὸς βάρος αἰώνιον τῆς ψυχῆς του, καὶ θὰ μείνῃ αἰώνιον στίγμα τῆς ἀδίκου ταύτης ἀρπαγῆς ὑπὸ τῶν Ρώσσων, πλὴν δυστυχῶς ὅλαι αἱ παρακλήσεις αὐτῶν

καὶ τὰ δίκαια παράπονα τῶν δυστυχῶν Πατέρων Ἑλλήνων, ἐφαίνοντο ὡσεὶ λήρος ἐνώπιον τοῦ Καθηγουμένου, καὶ ἰδίως τοῦ πατρὸς Ἰλαρίωνος, καὶ ἀπεπέμποντο ἀπὸ τοῦ Ἡγουμενείου ὡς ταραξίαι καὶ φιλόνεικοι, ἐνῶ οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι παρ' αὐτῶν ἐδικαιοῦντο, ὡς λάτραι πρὸς τὴν ὑπακοὴν καὶ ἀφοσίωσιν ἣν ἔτρεφον πρὸς τὸν συνήγορόν των Ἰλαρίωνα. Καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας συνάξεις καὶ δίκαια παράπονά των δὲν εἰσηκούοντο, καὶ φοβούμενοι μήπως ἀκολουθήσῃ κανὲν ἀπευκταῖον, προσελθόντες ἐν τέλει ἐν τῷ Ἡγουμενείῳ ἐξεζήτησαν τὰ ἀπολυτήριά των, ὡς εἰδότες, ὅτι ἀδύνατον πλέον νὰ ζήσωσιν ἐν τῇ Ἱερᾷ των Μονῇ, ὃ δὲ πατὴρ Ἰλαρίων παρώτρυνε καὶ αὐτίς, βαβαὶ τῆς σκληρότητος! τὸν Καθηγούμενον ὅπως παραδεχθῆ τὴν ἀναχώρησίν των, συνυπουργούντων καὶ τῶν μοναχῶν Ρώσσων, καὶ παύσωσι δῆθεν τὰ σκάνδαλα, καὶ οὕτω πρὸς χαρὰν τῶν ταπεινῶν Ρώσσων, ἀνεχώρησαν τότε ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, κατὰ τὸ 1862, οἱ διασημότεροι Ἕλληνες Πατέρες, ὅκτὼ Ἱερεῖς οἱ ἀρχαιότεροι καὶ ἐναρετώτεροι καὶ περίπου τῶν εἴκοσι Μοναχῶν, ἅπαντες οὗτοι διαπρέψαντες εἰς ὅλα τὰ διακονήματα, καὶ δῆ, καὶ ὡς Προϊστάμενοι καὶ Οἰκονόμοι τῶν Μετοχιῶν. Καὶ οἱ μὲν Ἱερεῖς, ὡς οἱοὶ ἦσαν ὁ Δωρόθεος, Ἰάκωβος, Ἀβέρκιος καὶ Νήφων ἀνεγνωρισμένοι πνευματικοί, καὶ Νικήτας, Παῦλος, Νέαρχος, (καὶ ἕτερος ὅστις διέφυγεν ἀπὸ τῆς μνήμης μου) ἅπαντες οὗτοι ἦσαν ἐφημέριοι, καὶ ἐκ τῶν Μοναχῶν ἦτο, ὁ Μισαήλ ὁ Μέγας Οἰκονόμος τῆς Μονῆς, ὁ Ἰωσήφ ὁ Τρικορφιώτης, Σέργιος ὁ Σμυρναῖος ὁ Γραμματεὺς τῆς Μονῆς, καὶ ὁ μετέπειτα χρηματίσας Γραμματεὺς τῆς μεγίστης Λαύρας, ὁ Θεοδώρητος καὶ Ἡρωδίων, καὶ ἕτεροι μοναχοὶ οἱ συμποσούμενοι μετὰ τῶν, ὡς διείληπται, Ἱερομονάχων τριάκοντα, οὗτοι, ἅπαντες, φεῦ! τοῦ κακοῦ, λυγρῶς ἀπεδιώχθησαν καὶ διεσπάρησαν, ἄλλοι εἰς τὰς Ἱερὰς Μονὰς καὶ Κελλίαι, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐξεμέτρησαν τὴν ζωὴν ἐν τῷ κόσμῳ.

Πλὴν οἱ τοιοῦτοι μὲ ὅλας αὐτῶν τὰς δικαίας ἐνστάσεις καὶ διαμαρτυρίας των, δὲν ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν μετάνοιάν των, διότι τὸ τοιοῦτον ἦτο ἔργον θυμοῦ, ἔργον δεξιᾶς ἀποπλανήσεως, διότι ἡ ἀναχώρησίς των ὑπήνοιξε τὸ ἐπιδιωκόμενον στάδιον ὃ προεχάραξαν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, καὶ ἐνεκαυχῶντο ὅτι ἔστησαν τρόπαιον κατὰ τῆς Γραικικῆς ἀδελφότητος, καὶ οὕτω ἐν τῇ ὑποχωρήσει τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, κατέσχον οἱ Ρῶσσοι τὰ ἐπισημότερα διακονήματα τῆς Μονῆς, ἐνῶ ἐὰν ἔκαμον τὴν Ἰώβειον ὑπομονὴν καὶ ἔμενον ἐν τῇ μετανοίᾳ των, δὲν ἤθελον ὑπερισχύσει τόσον οἱ Ρῶσσοι, καὶ ἴσως προσεχέστερον ἐμετριάζοντο αἱ αὐθαιρεσίαι αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

*Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν εἰρημένων Πατέρων, ποία ἡ
δράσις τῶν ἀδελφῶν Ρώσσω, καὶ πότε ἐκοινοβίασα
ὁ ταπεινὸς ὑποφαινόμενος, καὶ εἰς ποίαν θέσιν
εὔρον τότε τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μονὴν
τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος;*

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν, ὡς εἴρηται, Πατέρων, ἐπόμενον ἦτο ὅπως ὑπὸ τὸ κράτος τοιαύτης ἐπιτυχίας οἱ ἀδελφοὶ Ρώσσοι, γὰ σκέπτωνται πλέον, περὶ τῆς ἐκρωσσίσεως τῆς Μονῆς, ἣν ἐθεώρουν ἔργον θεοφιλέ; καὶ σωτήριον, οἴόμενοι, ὅτι διὰ τῶν ἐλεημοσυνῶν καὶ τυπικῶν προσευχῶν των, καὶ πολλῶν ἀγρυπνιῶν καὶ δεήσεων ὑπὲρ τῶν Ρωσσικῶν σκήπτρων, θὰ ὑπερισχύσῃ ἡ Ρωσσικὴ δύναμις καὶ πολιτικῶς καὶ Ἐκκλησιαστικῶς, καὶ κυριαρχήσουν ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον, κατὰ τὰς ἀλανθάστους, ὡς ἐκήρυττον διαγορευσεις τοῦ Μεγάλου Πέτρου διαπρεπούς Αὐτοκράτορος τῆς Μεγάλης Ρωσσίας!! ἦν διεβεβαίωνον, ὡς ἀποκάλυψιν θείαν καὶ ἄπταιστον.

Ὅθεν, μετὰ τὴν, οὕτως εἰπεῖν, ἔξωσιν τῶν Πατέρων ἐκείνων, περιῆλθε πλέον ἡ διοίκησις τῆς Μονῆς εἰς τοὺς μοναχοὺς Ρώσσους καὶ ἐπὶ τῶν διακονημάτων καὶ Μετοχιῶν, ἀκόμη τὰ ὅποια διεκυβέρνην οἱ Γραικοί, ἐκτὸς μόνον ὅπου κατὰ τύπον εἶχομεν πάντες οἱ Γραικοὶ τὸν Γηραιὸν Ἡγούμενον, ὅστι; ἦτο Γραικός, καὶ τὸν Ἱεροδιάκονον Ἰλαρίωνα, εἰς οὓς ἔβραζον οἱ εὐλαβεῖς Ρώσσοι τὴν εἰωθεῖαν παρ' αὐτοῖς ἐδαφιαίαν μετάνοιαν, εὐλαβούμενοι αὐτοὺς ὡς μεγάλους προστάτας των, καὶ μόνον παρ' ἡμῖν τοῖς Γραικοῖς, διετηρεῖτο ἀθικτὸν τὸ Καθολικόν, καὶ μακρὰν τῆς ῥωσσικῆς γλώττης, καὶ ὁ Ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ἦτο Ἕλλην, ὁ πατήρ, λέγω, Εὐγένιος, Λέσβιος, καὶ ἐν τέλει, ὁ πατήρ Θεοδοσίος, ὁ ἐκ Ραιδεστοῦ, ἐπίσης καὶ τὸ Ραλτάρικον, τὸ Παπουτσιδίκον, τὸ κοινὸν Μαγειρεῖον, ἡ γενικὴ Τράπεζα καὶ τὸ Νοσοκομεῖον καὶ ὁ πρῶτος θυρωρὸς Γέρω Ἰάκωβος, αὐτοὶ οὗτοι ἦσαν ἅπαντες Γραικοί, ὡς καὶ ὁ Ἀρσανᾶς, καὶ οἱ Κῆποι, καὶ αἱ Ἀμπελικαὶ διευθύνοντο ἕως τότε ὑπὸ Ἑλλήνων Πατέρων, ἔχοντες βοηθοὺς Ρώσσους, τὰ δὲ ἄνωθεν Μεγάλα ἐπίσημα Ἀρχονταρξία, τὴν τῆς Ρωσσίας ἐπίσημον ἀλληλογραφίαν, δι' ἣν εἰργάζοντο πλείονες τῶν τριακοντα γραμματέων Ρώσσω, καὶ ἅπασαν τὴν διαχείρισιν τῶν πελωρίων ἐντὸς

καὶ ἐκτὸς Οἰκοδομῶν, ὅπου ἐξωδεύοντο ἄπειρα καὶ ἀκαταλόγιστα ἡμερομίσθια, τόσων μαστόρων, κτιστῶν, λέγων, ξυλουργῶν, καὶ ἐργατῶν, αὐτὴν ἄπασαν τὴν διαχείρισιν τὴν εἶχον οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, οἵτινες ἐπλήρωνον διὰ τοῦ ρωσικοῦ ταμείου ὅλους τοὺς ὡς διείληπται, ἐργάτας.

Καὶ ὅσον μὲν διετελεῖ ὡς Γραμματεὺς τῆς Μονῆς ὁ πατὴρ Ἰλαρίων, καὶ εἶχεν ἐλευθέραν τὴν σφραγιδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐλευθέρως ἐκοινοβίαζον καὶ Ἕλληνες, ἐκ τῶν ὁποίων τότε ἐπαρουσιάσθην καὶ γῶ, ὅστις γράφω ταῦτα, καὶ ἀσύγγνωστον ἀμάρτημα θὰ θεωρήσω νὰ προσθέσω ἢ καὶ νὰ ἀφαιρέσω τι ὠθούμενος ὑπὸ πάθους τινός, ἀλλὰ μάλιστα καὶ πολλὰ θὰ παραλείψω, διὰ νὰ μὴ φανῶ ἄγαν φανατικός, ἢ μισόρρωστος, θὰ ἐξιστορήσω δὲ ἄπασαν τὴν ἱστορικὴν ταύτην ἀλήθειαν, καθὼς ἐξηκολούθησαν τὰ γεγονότα, καὶ τὰ μὲν ὅσα ἄχρι τοῦδε ἐξιστόρησα, ταῦτα μὲν ἤκουσα παρὰ τῶν παλαιῶν Γραικῶν Γερόντων, ἀμερολήπτων καὶ ἐναρέτων, οἵτινες πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς κοινοβιάσεως τῶν Ρώσσων, εὗρισκοντο ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ μοὶ διηγοῦντο μετὰ συγκινήσεως ἄκρας τὸ ὑψηλὸν πολίτευμα τῶν τότε ἁγίων Πατέρων, καὶ τινες ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ Γέρων Σάββας ὁ Καισαρεύς, ὅστις πρὶν τῆς Ἐπαναστάσεως εἶχε Καλύβην ἐν τῇ Σκήτῃ τῆς Ἁγίας Ἄννης, καὶ μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν, μετὰ τοῦ γέροντος αὐτοῦ Μακαρίου Ἱερομονάχου Πελοποννησίου, τὰ μάλα ἐναρέτοι, παρακινήθέντος παρὰ τοῦ Καθηγουμένου Γερασίμου, μεθ' οὗ ἐπὶ ἑπταετίαν διετελοῦν εἰς τὴν νῆσον Ὑδραν, ἠγόρασαν ὡς Κάθισμα τὸ ἐν τῷ Μεγάλῳ κείμενον λαμπρὸν οἰκητήριον, μετὰ περικαλλοῦς Ναΐσκου, ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἁγίων Πάντων, μετρήσαντος δι' αὐτὸ τριακοσίας χρυσᾶς λίρας, διὰ τρία πρόσωπα. Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ αὐτὸς πρὶν καρῶ Μοναχὸς διωρίσθην παρὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὅπως τὸν ὑπηρετήσω, διότι ἔτρεφον εἰς αὐτὸν μεγίστην ὑπόληψιν, οὐ μόνον οἱ Γραικοί, ἦτοι ὁ Γέρων Καθηγούμενος Γεράσιμος καὶ ὁ Ἰλαρίων, ἀλλὰ καὶ οἱ Ρῶσσοι, οἱ ὅποιοι τῷ παρέσχον ἀφειδῶς ὅλας τὰς οἰκονομίας καὶ περιθάλψεις, διὰ νὰ τὸν ἔχουν εὐάγωγον εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις των, ἐφ' ἧ καὶ οὐ διήμαρτον.

Καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ αὐτὸς τὸν ὑπηρετήσα ἐν ἔτος, καίτοι ἦτο πολὺ ἰδιότροπος, ἐν τούτοις ὅμως, οὐκ' οἶδα ὅπως, μὲ εἶχε συμπαθήσει διὰ τὴν ἀδιάκριτον πρὸς αὐτὸν ὑπακοήν μου, καὶ πράγματι ψυχικῶς ὠφελήθην, διότι ἦτο εἰς ἄκρον μελετηρὸς καὶ εἶχε μνήμην ἀπέραντον, καὶ μοὶ διηγεῖτο λεπτομερῶς ἄπασαν τὴν ἱστορίαν τῆς Μονῆς, πρὶν τῆς ἐλεύσεως τῶν Ρώσσων, καὶ μάλιστα ὁ τοιοῦτος ὅτε διετελοῦν μόνοι οἱ Γραικοί, εἶχε κάμει πολλὰ ταξείδια εἰς

Κωνσταντινούπολιν συλλέξας πλουσίας συνδρομὰς ἀπὸ τοὺς ἐκείσε ἐμπορομπακάλιδας συμπολίτας αὐτοῦ κομίζων ἐν τῇ Μονῇ διάφορα τρόφιμα, ἦτοι κικφοέδες, ζακχάρεις, βακαλάους, ὄρυζια, ὄσπρια, χαβιάρια, καὶ διάφορα εἶδη χρήσιμα διὰ τὴν Μονήν, καὶ κατὰ τοῦτο ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἅπαντες οἱ πατέρες, μόνον εἰς τοῦτο κἄγὼ μυστικῶς τὸν κατέκρινον διότι ἦτο ἄγαν φιλόρρωστος, διὰ τὸν λόγον, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῷ προσέφερον ἀφειδῶς ἄπειρα δῶρα, πλὴν μὲ ὄλας αὐτοῦ τὰς ὑπὲρ τῶν Ρώσων συμπαθείας του, μοὶ ἔλεγεν ἐμπιστευτικῶς, ὡς ὄψονται οἱ πρωταίτιοι, ὅπου τοὺς ἐδέχθησαν, ἀλλ' ἡμεῖς, τώρα ἔλεγε, πρέπει νὰ τοὺς κατακεύωμεν διὰ νὰ περνῶμεν καλά!! Ὡ! τί δὲν κάμουν τὰ δῶρα!!

Ἐξ αὐτοῦ λοιπὸν τοῦ παναρχαίου Γέροντος, καὶ ἐξ ἄλλων παλαιῶν Γερόντων Πατέρων τῆς Μονῆς, Ἀγάπιον, λέγω, Σαμουήλ, Ἀγαπητόν, [Μαρτινιανόν, καὶ Θωμᾶν Ἱερομόναχον, ἀπετύπωσα ὄλην τὴν ἱστορικὴν Μελέτην, ἣν ἀνωτέρω ἔγραψα, τὴν ὁποίαν μοὶ διεβεβαίωσαν, καὶ πολλὰ πρακτικὰ ἔγγραφα τῆς Μονῆς, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφερόντως καὶ ἐπισταμένως διηλθον, ὅτε διορίσθην Γραμματεὺς τῆς Μονῆς. Καὶ ταῦτα μὲν, ὅσα ἄχρι τοῦδε περιέγραψα, ὄλα, ὡς ἔφθην εἰπὼν, τὰ ἠρρῦσθην ἀπὸ πολλῶν ἀγνῶν στομάτων ἀπαθῶς, καὶ ἀμερολήπτως, ὡς καὶ ἐκ τῶν ὄσων ἔλαβον ἀσφαλεῖς σημειώσεις ἐκ τῶν Κωδίκων τῆς Μονῆς, ἥδη δέ, ὅσα κατωτέρω θὰ ἐκθέσω, εἰς ὄλα ταῦτα θὰ ὀμιλήσω ἐγὼ ὡς αὐτόπτης ὄλων τῶν μετὰ ταῦτα, καὶ πῶς παρουσιάσθη τὸ τελευταῖον πολύκροτον ζήτημα, τῆς μετὰξὺ Γραικῶν καὶ Ρώσων διαφορᾶς, καὶ πῶς ἐφεσιβλήθη ἡ δίκη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ πῶς ἔληξεν ἡ νίκη ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν Ρώσων, ὄλα ταῦτα θὰ τὰ ἐξιστορήσω διὰ λευκοτάτων χρωμάτων, διότι ἠτύχησα δυστυχῶς, νὰ ἴδω καὶ ἀκολουθήσω τὰ πράγματα, ὡς ἐγένοντο, καθόσον ὡς γνωρίζουσιν ὄλοι αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ τοῦ Ἀγίου Ὁρους, καὶ ἡ Σεβαστὴ Ἱερὰ Κοινότης, οὐ μὴν δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ Ρῶσοι ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὡς Ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, καὶ ἐσπούδασα τὰ πράγματα ὡς ἐξηκολούθησαν, καὶ ὅτι δέ, δὲν θὰ προσθέσω τίποτε ἐπίψογον, ὡς μελετήσωσι τὰ τότε πρακτικὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ἐνταῦθα Σεβαστῆς Ἱερᾶς Κοινοῦτητος, καὶ ἂν μὲ εὖρωσι παραχαράκτην εἰς τι, παραδέχομαι τὴν προσήκουσαν εὐθύνην, ἀλλ' ἐρειδόμενος ἐπὶ τῆς ἀληθείας, θὰ ὀμιλήσῃ αὐτὴ αὕτη ἡ ἀλήθεια, ἣτις ἀγνή οὐσα, καὶ ἀπηλλαγμένη πάσης ἐγωϊστικότητος ἀδύνατον νὰ ἀμαυρωθῇ.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰρμὸς τοῦ λόγου ἐπαρουσίασε τὴν ταυτότητά

μου καὶ πῶς ἐκοινοβίασα ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, διὰ τοῦτο ἐν ὀλίγοις θὰ εἶπω πότε ἐκοινοβίασα καὶ κατ' ἀκολουθίαν πότε διωρίσθην Γραμματεὺς τῆς Μονῆς, καὶ συνεπῶς Ἀντιπρόσωπος ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων Πατέρων εἰς τὸ ἐν Πατριαρχείοις ἐπιδικασθὲν ζήτημα.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἄνω εἰρημένων ἀδελφῶν, ἦτις ἐγένετο κατὰ τὸ 1866 παρῆλθον πέντε ἔτη, ὅτε ἐγὼ εἰκοσαετῆς ὢν ἐκοινοβίασα εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονὴν τῷ 1866, βαλὼν μεταναίαν εἰς τὸν γηραιὸν Καθηγούμενον Γεράσιμον καὶ Ἱεροδιάκονον Ἰλαρίωνα, οἵτινες ἀσμένως μὲ ἐδέχθησαν καὶ κατὰ τὸ ἔθος τοῦ Κοινοβιακοῦ πολιτεύματος, μὲ διώρισαν εἰς διάφορα διακονήματα, ὡς καὶ ἐπὶ ἐν ἔτος, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ὑπηρέτησα τὸν διαληφθέντα γηραιὸν Σάββαν, καὶ συνεπῶς μὲ παρέλαβον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, ἐν ἣ ἐκάρην Μοναχός, καὶ ἀμέσως μὲ διώρισαν ὅπως ἐκμάθω τὴν Ἀγιογραφίαν, ἣν ἐξηκολούθησα τρία ἔτη διδαχθεὶς αὐτὴν ἀπὸ τινος μοναχὸν ἀγιογράφου Ἰωάσαφ καλούμενον, ὅστις ἔξωσθεὶς καὶ οὗτος μετὰ τῶν ἄλλων Γραικῶν Μοναχῶν ἐκοινοβίασεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, καὶ διαπρέψας ὡς τυπικάρχης αὐτῆς, ἐκεῖσε ἐτελεύτησεν.

Ἡ δὲ ἐμὴ ἐλαχιστότης ἕως τότε οὐδέποτε ἀνεμίχθη εἰς τὰ κοινὰ τῆς Μονῆς, ἀλλ' ἐξηκολούθουν ἀδιακρίτως τὴν ὑπακοήν μου, καὶ διὰ τοῦτο ἔμενον πάντοτε ἡσυχος, ἐπίσης καὶ οἱ Πατέρες τῆς Μονῆς, οἱ Ἕλληνες ἐννοῶ, καίτοι ἐλυποῦντο διότι προέβλεπον ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γέροντος, θὰ ἐκρωσσοισθῇ ἡ Μονή, ἐν τούτοις ὁμως ἐφησύχαζον, φοβούμενοι μήπως λάβωσι τὴν τύχην τῶν προγενεστέρων, καὶ ἄφινον τὸ πᾶν εἰς τὴν θεῖαν ἀντίληψιν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ. Πόθεν ἐγένετο ἡ κυρίως ἀφορμὴ καὶ ἐξεργάγη ἡ σύρραξις ἡ τελευταία μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Ρώσων ἀδελφῶν, καὶ πῶς ἐξωγκώθη ἐπὶ τοσοῦτον ἡ ἀναφυσίσα διένεξις, καὶ ἔληξεν ἡ ἀπόφασις ὑπὲρ τῶν προσδοκιῶν τῶν Ρώσων Μοναχῶν;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. Ἡ πρώτη ἀφειτηρία ἐξ ἧς προὔξενήθη τὸ πολύκροτον τοῦτο ζήτημα, ἐγένετο ὡς ἐφεξῆς.

Ἐπειδὴ ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, ὅτι ἅπαντα ἡ διαχείρησις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑπέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ρώσων, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἀδελφότητα, δὲν ἔμεινέ τι πλεόν, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐσεμνύοντο, ὅτι ἔχουσι Γραικὸν Καθηγούμενον καὶ τὴν παρηγορίαν τοῦ Καθολικοῦ Ναοῦ, ἐν ᾧ ἐψάλλετο ἑλληνιστὶ ἡ Ἀκολουθία, ὡς καὶ τὰ, ὡς διείληπται, διακονήματα τοῦ Μαγειρείου λέγω, τῆς Τραπεζῆς, τὰ ὅποια εἶχομεν οἱ Γραικοί, τὰ δὲ τρόφιμα ἐχορηγοῦντο παρὰ τοῖς Ρώσσοις, ἔλαια, λέγω, μουρούνας, ταραμάδες καὶ ἀλμυρά, διότι τὸ Δοχεῖον τὸ εἶχον πρὸ πολλοῦ παραλάβει. Εἶχομεν δὲ καὶ οἱ Ἕλληνες ἓνα Γραικὸν οἰκονόμον Καισαρέα, τὰ μάλα ἀστεῖον καὶ ἀφελέστατον, Σεραφεῖμ καλούμενον, ὅστις διώριζε τοὺς Γραικοὺς Πατέρας εἰς τὰ διάφορα διακονήματα, τῇ συνεννοήσει, βεβαίως, τοῦ Καθηγουμένου, ὅστις εἶχεν ἐν τινὶ παρακειμένῳ τοῦ Κελλίου του δωματίῳ καὶ μερικὰ εἶδη ἐκ τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, πρὸς διανομὴν τῶν Ἑλλήνων ἀδελφῶν, ἦτοι, σκούπας, σπύρτα, βελόνας, τυρβάδας, κλωσταῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα ψιλικά, τὰ ὅποια διένειμε τοῖς Γραικοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ταῦτα πάντα τῷ ἐδίδοιτο, δίκην ζητούλου, παρὰ τοῦ παραοικονόμου ρώσσου Μανασσῆ κολουμένου, ὅστις εἶχεν ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἐν γένει ἀναγκαιούντων ἐν τῇ Μονῇ.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἦτοι, τὸ 1874, νὰ κατασκευάζωσιν εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Μονῆς, οἱ ἀγαπητοὶ Ρῶσσοι,

ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ πρώτου ἀρχηγοῦ αὐτῶν Ἱερωνύμου ἱερομονάχου, ἕτεραν Κόρδαν, ἐκτείνοντες αὐτὴν πρὸς τὸ μέρος τοῦ κοιμητηρίου, μὲ δύο ὑψώματα πρὸς κατασκευὴν δωματίων πολλῶν καὶ προσφορίου, καὶ ἡ ἔνωσις νὰ γείνη πρὸς τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Γραικῶν, καὶ συγκέντρωσις μετὰ τοῦ ρωσικοῦ Νοσοκομεῖου. Ἄμα δὲ τῇ ἐνάρξει τῆς πελωρίου ταύτης οἰκοδομῆς, προσκαλέσας ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος τὸν Οἰκονόμον ἡμῶν Σεραφεῖμ, λέγει, αὐτῷ. Γέρω Οἰκονόμε, ἐπειδὴ οἱ καθ' ἡμᾶς Ρῶσσοι διακονηταὶ τοῦ Μαγειρείου καὶ τῆς Τραπεζῆς, καὶ τοῦ Δοχείου, συνεπεία τῶν πολλῶν κόπων ἰδρῶνον καὶ δυσκολεύονται νὰ ἀνέρχονται εἰς τὰ ἄνω δωμάτια τῶν, ὅπως, ὡς σύνηθες, ἀλλάξωσι τὸ ὑποκάμισον, διὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ νὰ ἐνεργήσης ὅπως τοῖς δοθῶσι πέντε ἢ ἕξ δωμάτια τὰ ὅποια ἔχετε οἱ Γραικοί, καὶ ἂν στενοχωρηθῶν μικρὸν οἱ ἰδικοί σας Γραικοὶ Πατέρες, μεθαύριον ὅπου θὰ τελειώσῃ τὸ Νέον τοῦτο Κτίριον, θὰ σᾶς παραχωρήσω ἓν μέρος, αὐτὸ ὅπου προσεγγίζει μὲ τὸ Γραικικὸν Νοσοκομεῖον, νὰ γείνωσι τριάντα δωμάτια προσωριμῆς δι' ἐσᾶς τοὺς Γραικοὺς, καὶ τότε θὰ ἔχητε τὴν προσήκουσαν εὐρυχωρίαν καὶ ἄνεσιν. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ ἀφελέστατος ἐκεῖνος πατὴρ Σεραφεῖμ, καὶ πιστεύσας εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ πνευματικοῦ Ἱερωνύμου, ἔπεισε τοὺς Γραικοὺς Πατέρας καὶ παρεχώρησαν ἕξ δωμάτια ἐκ τῆς Γραικικῆς κάτω πλευρᾶς, καθόσον τινὲς ἐξ αὐτῶν ἄλλοι μὲν ἦσαν ψαράδες, ἄλλοι δὲ ἀμπελικοί, καὶ μόνον κατὰ Σάββατον καὶ τὰς Ἀγρυπνίας ἀνεπαύοντο εἰς τὰ Κελλία αὐτά, εὐελπιζόμενοι ὅτι μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀνακτήσουν τὰ Νέα δωμάτια. Σημειώσατε ὅμως, ὅταν ἐγένετο ἡ ἀμοιβαία συμφωνία μετὰ τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου καὶ Γραικοῦ Σεραφεῖμ, ἐπρότεινεν ὁ τελευταῖος ὅτι ὅταν τελειώσῃ ἅπασα ἡ οἰκοδομὴ, ἐκεῖνο τὸ ὄρισμένον μέρος διὰ τοὺς Ἑλληνας Πατέρας νὰ μὴ τὸ χωρίσωσιν οἱ Μάστορες, ἀλλὰ νὰ τὸ χωρίσῃ εἰς δωμάτια ὁ ρηθεὶς Σεραφεῖμ, ὡς εἰδικὸς πρὸς τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, εἰς τὴν ἀξίωσιν τοῦ ὁποίου, ἤξας ὁ πνευματικὸς τῷ ἀπήντησεν εὐχαρίστως εἰπὼν, ἅ! τοῦτο εἶνε δι' ἐμὲ πολὺ καλλίτερον. Τοῦτο δὲ τὸ εἶχον πλέον ἢ βέβαιον οἱ πτωχοὶ Ἑλληνας ἀπεκδεχόμενοι ποῖος ἐξ αὐτῶν θὰ ἀποκτήσῃ τὸ νέον δωμάτιον.

Τελειωθείσης τοίνυν τῆς Οἰκοδομῆς, ἀπῆλθεν εὐλπὶς ὁ διαληφθεὶς γέρω Σεραφεῖμ εἰς τὸν πνευματικὸν Ἱερώνυμον καὶ τῷ εἶπεν. Ἴδου πνευματικὴ ἡ Οἰκοδομὴ ἐτελειώθη, ἦλθον τώρα νὰ μοῦ ὑποδείξῃς τὸ μέρος διὰ νὰ προβῶ εἰς τὴν διαρτίαν τῶν δωματίων, ὁ δὲ θυμῷ ὑπερξέσας ταιαῦτα ἀπεφάνετο! Τὶ λέγεις γέρω Οἰκονόμε; μὲ τὰ σωστά σου μὲ ἐπίστευσας, νὰ σοῦ δώσω ἐγὼ δωμάτια

καὶ νὰ κοινοβιάσητε καὶ ἄλλους Ἕλληνας νὰ πάθωμεν τὰ παλαιά!! Ταῦτα ἀνελπίστως ἀκούσας ὁ δυστυχὴς Σεραφεῖμ, ἠναγκάσθη νὰ τῷ εἶπῃ μετ' ἄκρας ἀγανακτήσεως, ὅτι ἡ προᾶξις τοῦ αὐτοῦ εἶνε ὄλως ἀντευαγγελικὴ, καὶ ὄλως ξένη τοῦ χαρακτῆρός του, ὡς πνευματικοῦ, καὶ ὡς ἱερομονάχου, καὶ κατὰ τοῦτο τῷ εἶπε, θὰ δώσητε λόγον ἐν ἡμέρᾳ Κρίσεως, καὶ οὕτω κατῆλθεν εἰς τὸ Κελλίον τοῦ ἔνδακρου ἐπαπορῶν, τὴν νὰ εἶπῃ τοῖς ἀδελφοῖς! Ὁ δὲ πατὴρ Ἱερώνυμος δὲν ἠρκέσθη εἰς τοῦτο, ἀλλὰ κατελθὼν εἰς τὸν φίλον τοῦ Ἱλαρίωνα ἐζήτησε τὴν παῦσιν τοῦ Σεραφεῖμ ἀπὸ Οἰκονόμου καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐπρότεινεν ἓνα ἀμπελικὸν ἀγράμματον καὶ ἀστοιχείωτον Χαράλαμπον Μοναχὸν Ἐρισώτην, φύσει φιλόρρωσον. Ὁ δὲ εὐαγωγὸς κατὰ πάντα εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν Ρώσων πατὴρ Ἱλαρίων, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐξετάσεως καλέσας τὸν ρηθέντα ἀμπελικὸν τὸν διώρισεν Οἰκονόμον τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν προσκαλεῖ ὁ πατὴρ Ἱλαρίων τὸν γέρω Σεραφεῖμ καὶ τῷ λέγει, ἐπειδὴ ἐφιλονίκησες μετὸν πνευματικὸν Ἱερώνυμον καὶ ἐταράχθη, διὰ τοῦτο νὰ φέρῃς ἀμέσως τὰ κλειδιά τῆς Οἰκονομίας σου διότι διώρισα ἄλλον ἀντὶ σοῦ τὸν ἀμπελικὸν Χαράλαμπον! Ὁ δὲ εὐχαρίστως ἀπήντησεν εἰπὼν, ἐγὼ μισῶ κόπον ὅπου προξενεῖ ζημίαν τῆς ψυχῆς μου, καὶ ὑμεῖς ὡς ὄψεσθε διὰ τὰ περαιτέρω, καὶ ἀμέσως ἀπελθὼν εἰς τὸ Κελλίον τοῦ, παρέλαβε τὰ δύο μικρὰ κλειδιά, τῆς, ὡς μὴ ὄφειλεν, Οἰκονομίας του, τὰ δὲ κλειδιά ἦσαν ἀπηλωρημένα εἰς μίαν μικρὰν ἄλυσιν, καὶ σπεύδων ὅπως ἐγχειρίσῃ ταῦτα τῷ Ἱλαρίωνι, ἀπήντησε καθ' ὁδὸν μερικὸς Πατέρας Γραικοῦς, οἵτινες ἐκάθηντο εἰς τὰ ἐκεῖσε ὀτωσράκια, ἦτοι δρομικὰ καθίσματα καὶ ἀνέμενον πότε νὰ κτυπήσῃ ἡ Τράπεζα καὶ ἀπελθόντες δειπνήσωσι. Διερχόμενος ὅθεν ἐκεῖθεν ὁ ἀστείος Σεραφεῖμ, λέγει τοῖς εἰρημένους ἀδελφοῖς, οἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν γεροντοτέρων Γραικῶν Πατέρων, καὶ μάλιστα καὶ τινες ἐκ τῶν ζωηροτέρων, ἦτοι, ὁ Ἐλευθέριος ὁ Ἰατρὸς ὁ Ὑδραῖος, Ναυκράτιος, Κύριλλος, Κλαύδιος, Ἀρκαδῖος καὶ Κυριακός, οἱ πλοίαρχοι καὶ τινες ἕτεροι ναυτικῶν καὶ ψαράδες, καὶ λέγει αὐτοῖς, ἐγὼ ἕως τώρα ἤμην Οἰκονόμος Σας, καὶ ἰδοὺ αὐτὴν τὴν στιγμὴν παραδίδω τὰ Μεγάλα μου ταῦτα κλειδιά, διασειῶν αὐτὰ ἐπὶ τὸ ἀμφοτέρω, μειδιῶν κατὰ τὸ ἔθος του. Οἱ δὲ Πατέρες ἐκεῖνοι ταῦτ' ἀκούσαντες, καὶ μαθόντες παρ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐπὶ τῶν δωματίων, ἀπάτην τοῦ Ἱερωνύμου, ὥρμησαν ἅπαντες εἰς τὸ Ἡγουμενεῖον, καὶ παρουσιασθέντες ἐνώπιον τοῦ γηραιοῦ Καθηγουμένου, ὅπου εὗρίσκετο καὶ ὁ πολὺς Ἱλαρίων, διαμαρτύρονται μιᾷ τῇ φωνῇ, λέγοντες ταῦτα: Εἶνε ἀδύνατον Γέροντα νὰ ὑποφέρωμεν πλέον τὴν τοιαύτην ἀδικίαν, τώρα, ἐνόσω ζῆς, τῷ

εἶπον, ὅτι θὰ γείνη ἄς γείνη, ἡμεῖς διὰ νὰ ὑποφέρωμεν τὴν τοιαύτην σκλαβιὰν εἶνε ἀδύνατον καὶ ἀπαιτοῦμεν, ὁ μὲν Οἰκονόμος Σεραφεῖμ νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του, ὁ δὲ γραμματεὺς Ρῶσσοσ Παπα Ναθαναὴλ ὠρισμένως νὰ παύσῃ, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ διορίσωμεν Ἑλληνα Γραμματέα, ἀρκεῖ ὅπου οἱ Ρῶσσοι, ἔχον ἑπάνω ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα Ρῶσσοὺς Γραμματεῖς, θέλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἔχωμεν Ἑλληνα Γραμματέα, καὶ πρέπει νὰ διορθωθῶσι καὶ τινὰ ἄλλα, διότι ἡ παράβλεψις αὐτῶν δὲν εἶνε πλέον ἀνεκτὴ.

Ταῦτα ἀκούσας καὶ ἰδὼν ὅτι Καθηγούμενος καὶ ὁ Ἰλαρίων τοῖς ὑπεσχέθησαν ὅπως κάμωσιν ὑπομονὴν ἕως τὴν αὔριον καὶ προσκληθῆ ὁ τε Ἱερώνυμος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ρῶσσοι νὰ κάμωσι τὰ παράπονά των καὶ τὴν πρώταν παρουσιασθέντες ἐν τῷ κάτωθι Μεγάλῳ Συνοδικῷ, προέτεινον οἱ Γραικοὶ πρῶτον τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Οἰκονόμου, δευτέρον, τὴν παῦσιν τοῦ Ρῶσσοῦ γραμματέως, καὶ τρίτον τὴν παρουσίαν τῶν Χρυσοβούλλων τῆς Μονῆς, εἰς τὰ ὅποια ἀπήντησεν ὁ Ἱερώνυμος, ἀφοῦ τόσον ἐπιμένετε, εἰς τοῦτο θὰ ὑποχωρήσωμεν, διότι τῶρα εἶνε μία φουρτούνα, καὶ τίς οἶδεν, ἐὰν παρουσιασθῆ ἄλλο σαγανάκι, καὶ πετάξῃ τὰ κότσαλα ἔξω!! Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένου, ἐπίκαιρον ἐθεώρησα νὰ σημειώσω διατὶ οἱ Γραικοὶ ἔτρεφον τόσην δυσμένειαν εἰς τὸν διαληφθέντα Ρῶσσον γραμματέα.

Οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, μεταξὺ τῶν ἄλλων ὅπου κατώρθωσαν διὰ μέσου τοῦ Ἰλαρίωνος, ἐπέτυχον καὶ εἰς τοῦτο διορίσαντες Ρῶσσον γραμματέα παρὰ τῷ Καθηγουμένῳ Γερασίμῳ, διὰ νὰ ᾧσιν ἐνήμεροι τῆς ἐν γένει ἀλληλογραφίας τοῦ Καθηγουμένου, καὶ διὰ νὰ ἔχωσιν ἑλευθέραν τὴν Σφραγίδα τῆς Μονῆς, ὅπερ καὶ ἐπέτυχον, συνετέλεσε δὲ καὶ εἰς τοῦτο ἡ ἐπιτηδειότης τοῦ Ρῶσσοῦ Ναθαναὴλ Γραμματέως, καθόσον κολακεύων, καὶ λατρεύων οὕτως εἰπεῖν, τὸν κεχηνότα εἰς ταῦτα Ἰλαρίωνα καὶ τὸν γηραιὸν μας Καθηγούμενον, ἔπραττε πᾶν ὅ,τι ἐβούλετο, καὶ τὸ χεῖριστον, εἶχεν ἑλευθέραν τὴν Σφραγίδα τῆς Μονῆς, ὅπερ μεγάλως ἐσκανδάλιζεν ὅλην τὴν Ἑλληνικὴν ἀδελφότητα, τὸ δὲ εἶτι ἀλγεινότερον, διότι ὁσάκις παρουσιάζετο Ἑλληὴν πρὸς κοινοβίασιν, αὐτὸς ἀπελογοῖτο ὅτι δὲν ὑπῆρχον δωμάτια δι' αὐτούς, καὶ οὕτω λυγρῶς ἀπεπέμποντο, ἐνῶ διὰ τὴν κοινοβίασιν τῶν Ρῶσσων, καθ' ἑκάστην ἀνεγείροντο νέα δωμάτια.

Τὴν πρότασιν ὅθεν τῶν Γραικῶν Πατέρων περὶ τῆς παύσεως τοῦ γραμματέως Ρῶσσοῦ, καὶ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Σεραφεῖμ, ὡς Οἰκονόμου, θεωρήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἱερώνυμον ὡς σοβαρὰν ὑπεχώρησαν, πρὸς ἄρσιν τῶν περαιτέρω σκανδάλων, καὶ ἐξέλεξαν, κοινῇ τῇ προτάσει τοῦ Γέροντος Καθηγουμένου καὶ Ἰλαρίωνος, καὶ κατ'.

ἐξογὴν ὄλων τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, τὴν ἐμὴν ἐλαχιστότητα, ἦν παρεδέξαντο καὶ οἱ Ρῶσσοι, καὶ ἀμέσως μὲ προσεκάλεσαν ἐνώπιον πάντων προτεινάντες ὅπως κάμω εἰς τοῦτο ὑπακοήν, ἀλλ' ἐγὼ καίτοι νέηλυς, καίτοι μὴ ἔχων βεβηκυίας γνώσεις, καὶ τὴν ἀπαιτουμένην διόρασιν, ἐν τούτοις ὅμως κατανοήσας εἰς ποῖον κίνδυνον προσεχῶς θὰ προσομιλήσω, ἱκανῶς ἀντέταξα δηλώσας τὸ ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο ἀδυναμίας μου, καθόσον ἄχρις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὐδέποτε ἀνεμίχθην εἰς τὰ κοινά, καὶ ἤμην ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον ἐν τῇ Μονῇ, ἀλλὰ τῇ ἐπιμόνῳ παρακλήσει ὑπένευσα, χάριν τῆς ὑπακοῆς, καὶ ἔβαλον τὴν συνήθη μετάνοιαν, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ ἀξιώσεις τῶν Ἑλλήνων Πατέρων ὁσημέραι ἠϋρύνοντο, καὶ τὰ πάθη ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐξαγκοῦντο, δὲν ὑπελείπετο ἕτερόν τι, εἰμὴ ὅπως προσκληθῇ ἐπισήμως ἡ Ἱερὰ Κοινότης, καὶ φέρῃ τὴν ἐπίτευξιν τῆς εἰρήνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

Πότε προσεκληθῆ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, καὶ πῶς αὕτη ἐργάσθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ πρὸς εἰρήνευσιν τῶν διαμαχομένων μερῶν, καὶ ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πεπνυμένων αὐτῆς ἐργασιῶν !

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης συνεπεία τῆς ἐπισήμου αὐτῆς προσκλήσεως, ὡς Ἀρχῆς τοῦ Ἀγιωνύμου Ὄρους, θεωρήσασα τὸ ζήτημα τοῦτο ὡς τὰ μάλα σπουδαῖον, καθῆκον ἱερώτατον ἐθεώρησεν ὅπως ἀποστείλῃ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων αὐτῆς μελῶν, ἵνα διὰ τῆς περινοίας αὐτῶν καὶ βεβηκυίας σκέψεως κατορθωθῇ ἡ ἐπίτευξις τῆς ἐν Χριστῷ ὁμοφροσύνης καὶ ἀγάπης, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξελέξατο ὀκταμελῆ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἐξῆς Ἀγίων Ἀντιπροσώπων: τὸν Προηγ. Κύριον Κοσμᾶν τῆς Μεγίστης Λαύρας, τὸν Προηγ. Κύριον Νεόφυτον Βατοπαιδίου, Γέροντα Θεοδόσιον, Ἰβήρων, Γέροντα Κύριλλον Διονυσίου, Γέροντα Χαρίτωνα Κουτουλουμουσίου, Προηγουμένου Δανιὴλ Θασίου, Παντοκράτορος, Γέροντος Λεοντίου Ξηροποταμινοῦ, Ἱερομ. Νεοφύτου, Γρηγορίου, καὶ τοῦ Γραμματέως Κυρίου Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου ἀπάντων τούτων διακεκριμένων καὶ διακρινομένων ἐπὶ παιδείᾳ καὶ βεβηκυίᾳ φρονήσει, οἵτινες κατελθόντες κατὰ τὴν ἐβδομάδα τοῦ Λαζάρου ἐν ἔτει 1874 καὶ γενόμενοι δεκτοὶ καὶ παρὰ τῶν δύο μερῶν, ὑπέβαλον τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη, τὰς κατ' ἀντιμωλίαν αὐτῶν παρα-

στάσεις, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ προκείμεναι ἡμέραι τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ἐπλησίαζον, καὶ δὲν εἶχον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ὅπως ἐργασθῶσιν (ἀφοῦ εἶπον πολλὰ πρὸς εἰρηνοποίησιν τῶν δύο μερῶν) ἀπεφάσισαν ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς τὰς Ἱερᾶς τῶν Μονᾶς, καὶ μετὰ τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα ἐπανακάμψουν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ καὶ συνεχίσωσι, συνφδὰ τῇ Ἱερᾷ αὐτῶν ἀποστολῇ τὰς ἐργασίας τῶν, ὅπερ καὶ ἔπραξαν. Καὶ πρῶτον μέλημα αὐτῶν ἦτο ὅπως διὰ πολλῶν σωτηρίων ὑποθηκῶν καταπραῦνωσι τὸ θυμικὸν μέρος τῶν ἀντιφερομένων, καὶ ἀφοῦ διὰ τῶν ἐπανελημμένων συνεδριάσεων εἰς ἃς, ὅτε μὲν ἐπισήμως ἐπαρουσιάζοντο καὶ τὰ δύο διάδικα μέρη καὶ ἐγένοντο αἱ ἀνακρίσεις πολλάκις προφορικῶς, ὅτε δὲ καὶ γραπτῶς, ἅτινα ἀμερολήπτως ἡ Σεβαστὴ ἐπιτροπὴ ἔγραψεν, ἐπὶ τέλους ἀφοῦ εἰργάσθη ἀόκνως ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας μετὰ πίσης ἀνοχῆς καὶ τῆς προσηκούσης φρονήσεως, καὶ ἐσχημίτισε τό τι δέον γενέσθαι, πρὸς ἀμοιβαίαν ἱκανοποίησιν, καὶ πρὸς ἄρσιν τοῦ λοιποῦ νεωτέρων ἐρίδων, ἀνελθοῦσα εἰς Καρυάς, ἐπαρουσίασε τὰ πρακτικὰ αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἣτις συζητήσασα ἐπισταμένως αὐτά, καθῆκον ἀπαράβατον ἐθεώρησεν ὅπως συντάξῃ Κανονισμόν καὶ καθορισθῶσιν ἄρθρα τινὰ ἀφορῶντα τὴν ἐν γένει εἰρηνοποίησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Τὸν κανονισμόν τοῦτον συντάξασα ἡ Ἱερὰ Κοινότης τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν, ὅστις περιεῖχε τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ὅπως συμπράττωσιν ἀδελφικῶς καὶ ἀμοιβαίως εἰς ὅλα τὰ τῆς Μονῆς διακονήματα καὶ νὰ γίνηται ἡ κοινοβίασις καὶ ἀπὸ τῶν δύο μερῶν. Ἐπίσης εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Μονῆς νὰ ᾧσιν οἱ ἐπίτροποι τῆς αὐτῆς ἀξίας, δύο Ἑλληνας καὶ δύο Ρῶσσοι, ὡς καὶ τὰ μέλη τῆς Δημογεροντίας νὰ ἐκλέγωνται καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης διακρίσεως. Εἰς δὲ τὸ Καθολικὸν νὰ ψάλληται πάντοτε Ἑλληνιστὶ ἡ Ακολουθία, τὸ δὲ σπουδαιότερον ὅπερ ἐσκανδάλισε τοὺς ἀδελφοὺς Ρῶσσους ἦτο ὅπως ἡ καθίδρυσις τοῦ Ἡγουμένου γίνεται ὑπὸ Ἑλληνοσ. * Ἄλλ' οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι οὐχὶ μόνον τὸ ἄρθρον τοῦτο τοὺς ἐσκανδάλισε, καὶ ἀπέρριψαν τὸν Κανονισμόν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα ἄρθρα δὲν τοῖς συνέφερον διότι ἀπείργοντο αἱ περαιτέρω βλέψεις καὶ ἀξιώσεις τῶν διότι ἐδίωκον τὴν ἐπικυριαρχίαν εἰς ὅλα τὰ διακονήματα καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀναγόρευσιν Ρῶσσου Ἡγουμένου, τοῦθ' ἕνεκα ἀπόσαντο τὸν Κανονισμόν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ ἐφρεσίβαλον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην εἰς τὰ Πατριαρχεῖα εὐελπιζόμενοι ὅτι θὰ κατα-

(*) Ὁ Κανονισμὸς οὗτος εὑρίσκεται παρὰ τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι.

βάλωσι πᾶσαν θυσίαν πρὸς ἐκρώσισσιν τῆς Μονῆς, καὶ ἐπειδὴ τὰ πάθη γινῶσιν δὲν ἔχουσι, διὰ τοῦτο πανδήμως τοῦτο ἐκήρυττον.

Ἐρώτησις. Τίς ὁ σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος ἥτις ἐδέσπισεν, ὅπως ὁ Καθηγούμενος ἐκλέγεται πάντοτε Ἕλληνα καὶ ἐκατηγορήθη ὡς φυλετίζουσα;

Ἀπόκρισις. Ἡ Ἱερὰ Κοινότης πράξασα τοῦτο δὲν εἶχε συνέμπορον, μὴ γένοιτο! τὸν φυλετισμὸν, ἀλλὰ τὴν εὐθυδικίαν, διότι οὕτω ἀπῆται ἡ δικαιοσύνη πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀλματικῆς ἀρπαγῆς τοῦ Ρωσικοῦ στοιχείου. Καὶ πρῶτον ἔπρεπε κατὰ τοῦτο νὰ περιορισθῶσι κατὰ τὸν τῆς δικαιοσύνης λόγον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐκοινοβίασαν ἐν τῇ Μονῇ πρὸ τριακονταπενταετίας οὐδεὶς Ρῶσσος ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ταύτῃ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ τότε ἐκεῖνοι οἱ δύο Γεννάρχαι, οὕτως εἶπεῖν, Ρῶσσοι, ρητῶς ὑπεσχέθησαν, ὅτι ὁ κυρίως σκοπὸς τῆς κοινοβιάσεώς των, ἀπέβλεπεν μόνον διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς των, καὶ ὅπως ὑποτάσσονται ἀδιακρίτως εἰς τὴν Γραικικὴν ἀδελφότητα, καὶ οὐχὶ ὅπως μίαν ἡμέραν κυριαρχήσωσι καὶ ἐκρωσίσωσι τὴν Μονήν, καὶ ὅπως ἰταμῶς ἐκδιώκωσι τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς των Ἕλληνας Μοναχοὺς, οἵτινες πάνυ ἀσμένως καὶ εὐαγγελικῶς τὸ πρῶτον τοὺς ἐδέχθησαν.

Δεύτερον, ἐὰν ἐπὶ ζῶντος τοῦ Γραικοῦ Καθηγουμένου καὶ ἀναγνωριζομένου παρὰ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος καὶ παρὰ τῶν Πατριαρχείων, καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀδελφῶν Ρῶσσων, ὡς γνησίου Καθηγουμένου καὶ γέροντος αὐτῶν, οἱ ἀγαπητοὶ Ρῶσσοι προέβησαν εἰς τόσας αὐθαιρεσίας καὶ κατεδίωξαν κατὰ καιροὺς τόσους καὶ τόσους δυστυχεῖς Ἕλληνας προκατόχους ἀδελφούς των, τί γενήσεται ἄρα γε! ὅταν καθιδρυθῇ Ρῶσσοι Ἡγούμενος; Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐπηλήθευσεν ἡ πρόγνωσις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ὅθεν, ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ἰδεῶν διατελοῦσα ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἐξέθετο ἀμερολήπτως τὸν κανονισμόν της, καὶ μάλιστα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία ἔχει δύο Κυβερνήσεις, ἡ μία λέγεται Ἀκρίβεια, καὶ ἡ ἄλλη Οἰκονομία, τὴν ὅποιαν εἰς τοιαύτας σοβαρὰς περιστάσεις ἔσθ' ὅτε μεταχειρίζεται, μετεχειρίσθη τοῦτο καὶ εἰς τὴν Ρωσικὴν ἀδελφότητα, καίτοι ἠδύνατο ἡ Ἱερὰ Κοινότης νὰ ἐπιβάλλῃ τοῖς Ρῶσσοις κατὰ τὴν ἀπαίτησιν ἣν εἶχον οἱ Γραικοὶ Πατέρες, ὅπως ὅλον τὸ εἰσπραχθὲν ἐκ Ρωσσίας χρῆμα, ὅπερ εἰσέπραξαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μονῆς, νὰ τὸ παρουσιάσωσιν ἐνώπιον τοῦ Καθηγουμένου καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος, ἐν τούτοις ὅμως δὲν ἔπραξε τοῦτο ὡς εἰδυῖα, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο ἐκ τῶν ἀδυνάτων ὅπως τὸ παραδεχθῶσιν, οἱ κατὰ τοῦτο ἱερόσυλοι Ρῶσσοι, ἀλλ' ἀφήκε τοῦτο εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Ρῶσσων, προ-

τιμήσασα τὴν οἰκονομίαν, ὥστε καὶ κατὰ τοῦτο ἡ Ρωσικὴ ἀδελφότης θὰ εὐρίσκειτο ἐν ἀσφαλείᾳ.

Πλὴν μὲ ὅλας αὐτὰς τὰς εὐδιακρίτους οἰκονομίας, ἡ Ρωσικὴ ἀδελφότης ἀπορρίψασα τὸν διαληφθέντα Κανονισμόν, ἐφεσίβαλλε τὴν δίκην εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, εὐελπιζομένη ὅτι ἐκεῖσε θὰ ἐπιτύχη τὰς προσδοκίας της, συνεπεία τῶν ἀφειδῶν ἐξόδων ἅτινα ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισεν, ἐφ' ᾧ καὶ οὐ διήμαρτε τοῦ σκοποῦ της καὶ πῶς γὰρ οὐ;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ I.

*Ἡ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως διαδίκασις τοῦ
ζητήματος τούτου, ποίαν μορφήν παρουσίασε, καὶ
πῶς οἱ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εἰργάσθησαν,
καὶ πῶς ἐγένετο ἡ λύσις τοῦ πολυκρό-
του τούτου ζητήματος;*

Ἡ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρουσιασθεῖσα ὑπόθεσις, ὅτι ἐφαίδρυνε τὰς ὄψεις τῶν ἀδελφῶν Ρώσων, τοῦτο λόγων οὐ δεῖται, καθόσον ὡς τὰ πράγματα στεντορεῖως κηρύττουσι, καὶ ὡς κατ' ἀκολουθίαν συνέβησαν τὰ πράγματα, ἡλίου φαινότερον ἀπεδείχθη ὅτι, ὅτε ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Βος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποῦ ἐδικιάσθη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις, καὶ οἱ πλεῖστοι Ἱεράρχαι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οὗτοι ἅπαντες, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἀμέσως ἐφάνησαν συμπαθέστατοι πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῶν Ρώσων, καὶ δὴ, ἅμα τῇ ἀποφάσει τῆς διαδικασίας τοῦ ζητήματος ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων, ἡ Α. Παναγιότης ἀπέστειλεν ἐπιστολήν του πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Καθηγούμενον κ. Γεράσιμον, διατάσων ὅπως ἀποστείλῃ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς διαδίκασιν τοῦ πολυκρότου ἐκείνου ζητήματος, ἀνὰ δύο Ἀντιπροσώπους, ἧτοι, δύο ἀπὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, καὶ δύο ἀπὸ μέρος τῶν Ρώσων, καὶ παρὰ μὲν τῶν Ρώσων ἐξελέγησαν ὅτε Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, καὶ ὁ πατήρ Ἀζιρίμ, ἀπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων ὁ πατήρ Ἀναστάσιος ὁ τότε τυπικάρχης τῆς Μονῆς, καὶ ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης ἡ γράφουσα ταῦτα.

Προέλαβον δὲ οἱ διαληφθέντες Ρῶσοι τὴν ἀναχώρησιν ἔχοντες ἐκ τῶν προτέρων τὴν προσηκούσαν ἐτοιμασίαν, ὅπως προλειάνωσι τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἀγνὰς διαθέσεις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ πρωτευούσῃ διὰ τοῦ ἀτμο-

πλοίου Κουρτζή, ἀκριβῶς μίαν ὥραν τῆς νυκτός, καὶ κατευθύνθημεν εἰς τὸ ἐν Γαλατᾷ Μετόχιον τῆς Μονῆς, δυστυχῶς ὁμως οἱ ἀδελφοὶ Ρώσσοι μετὰ πολλῆς ἰταμότητος μᾶς ἀπέπεμψαν, καὶ οὕτω νυκτομαχοῦντες μόνις ἐφθάσαμεν κατὰ τὴν τρίτην ὥραν τῆς νυκτός εἰς τὸ ἐν Φανάρι Κονάκιον τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὅπου μᾶς ὑπεδέχθησαν ἀσμένως οἱ τότε Ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὃ τε Ἀρσένιος καὶ Γεννάδιος πρόην ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας.

Τὴν πρώτην παρουσιασθέντες ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου ἐπαρουσιάσαμεν τὰ Κανονικὰ ἡμῶν Ἐγγράφα, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν παρακλήσεων ἡμῶν ὅπως εὐθυδίως γείνη ἡ διαδίκασις, τὸν παρεκαλέσαμεν συνάμα ὅπως διατάξη καὶ μᾶς δεχθῶσιν οἱ Ρώσσοι εἰς τὸ ἐν Γαλατᾷ Κονάκιον τῆς Μονῆς, καὶ μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ὑποθέσεως, ὅτι ἐγκριθῆ δίκαιον, ἡμεῖς δὲν θὰ ἀντείλωμεν, πλὴν ἐστάθη ἀδύνατον νὰ μᾶς δώσῃ εἰς τοῦτο τὴν ἐλαχίστην ἀκρόασιν ἡ Α. Παναγιότης, καὶ τοῦτο ἔπραξεν ἵνα μὴ λυπήσῃ τοὺς εἰρημένους ἀδελφοὺς Ρώσσους, οὓς τόσον συνεπάθησε, καὶ ἀφοῦ ἔρριψεν ὅλα τὰ λάθη εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας διότι τοὺς κοινοβιάσαμεν καὶ ὑπεχωρήσαμεν εἰς τὰς τόσας τῶν ἀξιώσεις, ἐπὶ τέλους μᾶς εἶπεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία θὰ προσπαθῆσῃ διὰ τὸ συμφερότερον καὶ ἔκτοτε δὲν ἐπαύομεν παρακαλοῦντες οὐ μόνον τὴν Α. Παναγιότητα, ἀλλὰ καὶ ἅπαντας τοὺς Ἁγίους Συνοδικούς, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ μικτοῦ Συμβουλίου, ὅπως μὴ παρίδωσι τὸ δίκαιον ἡμῶν, ἀλλ' ἐν φόβῳ Θεοῦ γένηται καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ἡ προσήκουσα δικαιοσύνη.

Ἄλλ' ὡς ἀπέδειξαν τὰ πράγματα, ὃ τε Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἡ πλειοψηφοῦσα μερὶς τῶν Συνοδικῶν, ἐκ πρώτης ἀφειτηρίας ἐσχημάτισαν τὰς ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν Ρώσσων συμπαθείας τῶν, καὶ ἀπόδειξις τραγοπάτη τῆς, ὡς διελέηται, ἀληθείας ἦτο, ἅμα τῇ πρώτῃ συνεδριάσει ἐτέθη τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς διαδικασίας, ὃ τε Πατριάρχης καὶ ἡ διαληφθεῖσα μερὶς, ἀπορρίψασα τὸν Κανονισμόν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ὡς δῆθεν, μεροληπτικόν, ἐπρότεινον ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὅσιν αἱ ἀξιώσεις τῆς ρωσικῆς ἀδελφότητος, διότι ὡς ἐφθασαν, ἔλεγον τὰ πράγματα, δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ περιορίσωμεν τοὺς Ρώσσους, εἰς οὓς ἀντέστησαν τότε ἐρωμένως, ὃ τε Γρηγόριος Χίου, καὶ ἡ πενταμελής Λαϊκὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, ὃ τε Καραθεοδωρῆς, ὃ Καραγιάννης καὶ οἱ λοιποὶ, ἀποδείξαντες διὰ λευκοτάτων χρωμάτων, ὅτι ἡ ὑπὲρ τῶν Ρώσσων στοργὴ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ βλάβῃ εἰς τὰ καιρία, οὐχὶ μόνον τὸν μοναστικόν βίον ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, ἀλλ' οὐσιασδῶς θὰ βλάβῃ καὶ αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ Ἕλληνικόν Ἔθνος, διότι

δὲν θὰ περιορισθῆ τὸ κακὸν εἰς μόνην τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν ὄριζοντα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἀλλ' ἡ Αὐτοῦ Παναγιότης ὑπερισχύσασα κατώρθωσε τὴν παῦσιν τοῦ τε Μητροπολίτου Γρηγορίου Χίου, καὶ τῶν λαϊκῶν πέντε Μελῶν, καὶ ἀντεκατέστησε δι' ἄλλων, ὡς τὸν κ. Ψυχάρην, Λιάμπην καὶ λοιπούς, ὅπερ τὰ μάλα ἐφαίδρυνε τὴν ἐπ' ἐλπίδι ἐπιτυχίαν τῶν ἀδελφῶν Ρώσων.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ Α Παναγιότης εἶχε τὴν πλειοψηφοῦσαν μερίδα ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐκτὸς μόνον τοῦ τότε Μητροπολίτου Ρόδου καὶ Κώου, κ. Γερμανοῦ τοῦ μετὰ ταῦτα χρηματίσαντος Ἡρακλείας, καὶ ἐπ' ἐσχάτων Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐκείνου, λέγω, τοῦ περιβλέπτου ἀγωνιστοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἀνδρός, ὅστις προείλετο τὴν ἀγχόνην διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῷ κλεισίματι τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ τοῦ Ἁγίου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου Μαδετινοῦ, καὶ τοῦ Ἀρχοντος Λογοθέτου, οἵτινες δὲν προσωμίλουν δώροις, οἱ δὲ λοιποὶ ἅπαντες, εἴτε ἐξ ἀδυναμίας, εἴτε φέροντες βουὴν ἐπὶ γλώττῃ, ἐδέχοντο μετὰ πολλῆς τῆς φιλοφροσύνης, τοὺς Ἀντιπροσώπους Ρώσους, τὸν τε Μακίριον καὶ Ἀζαρίαν, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο ἐγένετο κατάδηλον ταῖς παῖσι, καὶ μάλιστα καὶ αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι Ρῶσσοι, ἐλευθέρως ἐξεφράζοντο ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῶν ὀφείλεται εἰς τὸ χρῆμα! διὰ τοῦτο ἔβλεπέ τις, τὸν μὲν Μακίριον Ἀρχιμανδρίτην καὶ Ἀζαρίαν τοὺς Ρώσους νὰ περιέρχωνται ἐφ' ἀμάξης ἐπισκεπτόμενοι τοὺς σεπτοὺς Ἱεράρχας, καὶ νὰ γείνωνται ἀποδεκτοὶ μετὰ πολλῆς τῆς φαιδρότητος καὶ περιχαρείας, οἱ δὲ πτωχοὶ ἡμεῖς Ἕλληνες πλημιάζοντες τούτοις, μᾶς ὑποδέχονται μετὰ πολλῆς συγγνώμης καὶ κατηφείας, καὶ μάλιστα δὲν θέλω σιγήσει τὴν τόλμην τοῦ Μητροπολίτου Κυζίκου Νικοδήμου, ὅστις παρὰ πάντων ἐκηρύττετο φανερὰ ὁ συνήγορος τῶν Ρώσων, ὅστις τολμήσας μᾶς εἶπε: Σεῖς μὲν οἱ Γραικοὶ ἔρχεσθε μὲ δεμένα χέρια, οἱ δὲ φιλότιμοι Ρῶσσοι οὐ φεῖδονται χρημάτων!! καὶ δὲν εἰξεύρετε, μᾶς προσέθεσεν, ὅτι, σήμερον προτιμᾶται ὁ ἰσχυρότερος; Ὅτι δὲ οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, οὐχὶ μόνον τὰ διάφορα φύλλα ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπισήμως ἐκήρυττον, ἀλλὰ καὶ οἱ μοναχοὶ Ρῶσσοι ἐνεκινῶντο ὅτι ἐκέρδισαν τὸ ζήτημα μὲ τὰ ἀπειδῶς ἐξοδευθέντα ρωσσιὰ ρούβλια.

Τούτων οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, καὶ ἔχοντες οἱ ἐν τῇ Μονῇ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι τὰς συνηγορίας τῶν Μεγάλων, καὶ ὅλην τὴν διαχείρισιν τῆς Μονῆς εἰς χεῖρας τῶν, ἔφθασαν καὶ εἰς τὸ σκληρότατον καὶ ὅλως ἀπηνὲς σημεῖον, ὅπως ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ τῆς κάτω Κοινοβιακῆς Τραπέζης, ἀφοῦ εἶχον ἀνὰ χεῖρας τὰ τε

δοχεῖα, βαγεναρεῖα, μουρούνας τε καὶ χαβιάρια, καὶ ἀναγκάσωσι τοὺς δυστυχεῖς Ἑλληνας ἐκόντας ἄκοντας νὰ ὑποκύψωσιν εἰς ὄλας τῶν τὰς ἀξιώσεις, καὶ οὕτω τραβηχθέντες ἐπάνω εἰς τὴν ρωσικὴν κόρδαν, ἔστησαν ἀβροδιόαιτὸν Τράπεζαν, κηρύττοντες, τὸ ὅστις θέλει ν' ἀκολουθῇ τὴν Τράπεζάν των, νὰ δίδῃ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ὑπογραφὴν του, εἰ δ' ἄλλως, ἄς πιέζεται ὑπὸ τῆς κείνης!

Ἐδῶ ἄς σκεφθῇ τις εἰς ποῖαν ἀπέλπιδα κατήντησαν οἱ δυστυχεῖς Γραικοί, ἐφώναζον, διεμαρτύροντο, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἀκούων, μόνον τινὲς φιλόρωσσοι Γραικοί τε καὶ Βούλγαροι, ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς κάτω Τραπέζης, καὶ προσεκολλήθησαν τῇ ἀβροδιαίτῳ ἰδιορρύθμῳ ρωσικῇ Τραπέζῃ.

Ἡ δεινὴ αὕτη θέσις τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ὅπως ἀποστρίλωσι δύο ἀδελφοὺς εἰς τὰς λοιπὰς Ἱερὰς Μονὰς καὶ συλλέξωσι τὸν προαιρετικὸν ἔρανον, καὶ ἀπαντήσουν τὴν ἀφόρητον ταύτην ἀνάγκην. Οἱ δὲ ἐκλεχθέντες ἀδελφοὶ ἦσαν οἱ τοῖς πᾶσι γνωστοί, ὃ τε ἀείμνηστος Ἐλευθέριος ὁ Ἱατρός, καὶ ὁ Ἀρσένιος, ὁ μετέπειτα Πατεριτώτης, οἵτινες διελθόντες τὰς Ἱ. Μονὰς μόλις συνέλεξαν 60 ὀθ. λίρας, καὶ ἕτεροι 60 ἐδανείσθησαν ἀπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς τοῦ Κωνσταμονίτου μὲ τόκον, ἀλλὰ τὸ εἰρημένον ποσόν, μόλις διήρκεσεν ἐπὶ ἓνα μῆνα, καὶ ἐπειδὴ τότε καὶ ὁ γηραιὸς Καθηγούμενος Γεράσιμος συνδιετᾶτο μετὰ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, οἵτινες τῷ παρέσχον τὴν προσήκουσαν περιποίησιν, διὰ τοῦτο ἔπαυσαν οἱ πρόην λατρευταί τοῦ Ρώσσοι τὴν ἐπίδοσιν τῶν προσφύγων ἅτινα συνήθως τῷ ἔπεμπον.

Ἡ σκληρὰ αὕτη καὶ ὅλας ἀντευαγγελικὴ πρᾶξις τῶν Ρώσσων μοναχῶν ἐπὶ τῷ χωρισμῷ τῆς Τραπέζης, κατέδειξε πλέον αὐτοὺς πάμπαν ἄλλοτρίους τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου, ἵνα μὴ εἶπω, καὶ τῆς λογικῆς, διότι ἀφοῦ εἶχον ὑπ' ὄψιν ὅτι ὅλα τὰ πρόσφορα μέσα τὰ εἶχον ὑπὲρ ἑαυτῶν πρὸς ἐπιτυχίαν, διατὶ ἐτόλμησαν νὰ προβοῦν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὅλας ἀσύγγνωστον πρᾶξιν;

Τὴν αὐθαίρετον ταύτην πρᾶξιν τῶν ἀδελφῶν Ρώσσων, γράψαντες εἰς ἡμᾶς μετὰ καὶ ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα, προσήλθομεν πρὸς Αὐτὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ παρακαλοῦντες ὅπως προτρέψῃ καὶ διατάξῃ τὴν ρωσικὴν ἀδελφότητα νὰ ἔξακολουθῇ ἢ κοινοβιακὴ Τράπεζα ὡς καὶ πρότερον, ἕως ὅτου λάβῃ πέρας τό, ὡς διείληπται, ζήτημα, καὶ ὅπως προληφθοῦν πολλὰ τὰ κακά, ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο ἡ Α. Παναγιότης προσελοιεῖτο τὸν ἀδιάφορον, εἰδὼς ὅτι δὲν ἠθέλεν εἰσακουσθῆ.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ σκληρὰ αὕτη πρᾶξις ἀκουτισθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ὁμογενῶν, καὶ ἤρξαντο

τὰ διάφορα φύλλα τῶν ἑφημερίδων νὰ πατάσσουν τὴν ἀσύγγνωστον ταύτην ἱαμότητα τῶν Ρώσων, καὶ εἶδεν ὁ Πατριάρχης ὅτι τὰ πράγματα λαμβάνουσι σοβαρωτέραν μορφήν πρὸς βάρος του διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη νὰ προσκαλέσῃ κατ' ἰδίαν τὸν Μακάριον ρώσσον, καὶ τὸν ὁποῖον παρώτρυνεν, ὅπως πλησιάσῃ ἡμᾶς τοὺς Γραικοὺς Ἐντιπροσώπους καὶ προβῶμεν εἰς συνεννόησιν ἀδελφικὴν, καὶ ὅταν, μετὰξὺ δύο ἐνδιαφερομένων προσώπων γίνεται ἀμοιβαία συνεννόησις, μὲ ὑποχώρησιν τῶν δύο μερῶν, τότε καὶ οἱ δικασταὶ ἀπαλλάσσονται πάσης εὐθύνης καὶ κατηγορίας, καὶ ἐπειδὴ, ὡς τὰ πράγματα ἔδειξαν, καὶ οἱ διαληφθέντες Ρῶσσοι Ἐντιπρόσωποι ἤρξαντο κλονίζεσθαι, διότι ἔβλεπον καὶ ἤκουον τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ λαοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν πρότασιν τοῦ Πατριάρχου, καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ρώσων ἐκ τοῦ Πατριαρχείου, μᾶς προσκαλεῖ ἡ Α. Παναγιότης, καὶ μᾶς λέγει προτρεπτικῶς, ἐπειδὴ τὸ ζήτημὰ Σας κατέστη πολὺπλοκον, καὶ τὰ μίλα σοβαρόν, διὰ τοῦτο σᾶς προτρέπω νὰ πλησιάσῃτε τοὺς ἐν Γαλατᾷ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς σας, ἀρχιμανδρ. Μακάριον καὶ Ἀζαρίαν, καὶ δι' Εὐαγγελικοῦ τινὸς τρόπου εὑρητε μόνοι σας τὴν σωτήριον λύσιν, καὶ μὴ περιμένετε δικαστικῶς τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς σας, διότι ἔχετε νὰ κάμητε μὲ μέγαν ἀντίπαλον, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ρῶσσοι προτείνουν τὸν χωρισμόν, αὕτη ἡ πρᾶξις καὶ διὰ τὰ δύο μέρη εἶναι λυσιτελής καὶ σωτήριος, καὶ εἰς ὁποῖαν εὐνοϊκὴν πρᾶξιν προβῆτε, νὰ εἰσθε βέβαιοι ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον θὰ σᾶς ὑποστηρίξῃ.

Εἰς τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἐπινεύσαμεν εἰδότες ὅτι ἄλλη διέξοδος δὲν ὑπῆρχε μόνον εἶπωμεν ὅτι πρωτίστως θὰ γράψωμεν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ λάβωμεν τὴν προσήκουσαν ἀδειαν, ὅπερ καὶ ἀμέσως ἐπραΰσαμεν.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι ἡ Σεβαστὴ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων εἶχε διορίσῃ μίαν πενταμελῆ Ἐπιτροπὴν, ἐκ τριῶν Ἀρχιερέων καὶ δύο Λαϊκῶν ἐκ τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, ὅπως μελετήσωσι ἐπισταμένως τὰ ἔγγραφα τῶν δύο ἐνδιαφερομένων μερῶν, καὶ ὁποῖαν ἀπόφασιν ἐξάξωσιν, αὕτη θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, καὶ συνεπῶς ἐν τῇ ὀλομελείᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅτι ἀποφασισθῇ, ἐκεῖνο θὰ ᾖ τὸ τελεσίδικον.

Ἡ ρηθεῖσα ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἐπὶ πεντάμηνον, συνερχομένη κατὰ Τρίτην καὶ Σάββατον, ἥτις βασανίσασα τὸ ζήτημα τοῦτο ἐσημάτισε τὴν γνώμην τοῦ χωρισμοῦ, καὶ ὅτι τότε θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ εἰρήνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

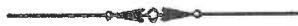
Πῶς ἐγένετο ἡ πλησίασις ἡμῶν ἐν Γαλατᾷ, καὶ ἦλθομεν εἰς ἀμοιβαίαν συνεννόησιν μετὰ τῶν Ρώσσων Μακάριου καὶ Ἀζαρίου, καὶ πῶς ἐγὼ ἀπεστάλην ἐν Ἀγίῳ Ὄρει πρὸς εἰρηνοποίησιν τῶν δύο μερῶν, καὶ ποῖον ὑπῆρξεν τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἀφοῦ ἐκ τῶν προτέρων ἐγράψαμεν ἡμεῖς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀδελφότητα, καὶ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων ἐπαραστήσαμεν τὴν ἀνάγκην τοῦ χωρισμοῦ, ἐλάβομεν τὴν καταφατικὴν αὐτῶν ἄδειαν, καὶ δὴ κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα τοῦ Πάσχα ἀπήλθομεν εἰς τὸ ἐν Γαλατᾷ μεγαλοπρεπὲς Κονάκιον, εἰς ὃ μάλα εὐγενῶς καὶ φιλοφρόνως μᾶς ὑπεδέχθησαν ὅτε Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, καὶ ὁ Πατὴρ Ἀζαρίας, καὶ μετὰ τὴν συνήθη ὑποδοχὴν καὶ ἀρίστην φιλοξενίαν, ἧς ἐτύχομεν παρόντος καὶ τοῦ πλοιάρχου τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Ρωσικῆς Πρεσβείας, τὴν ἐπιούσαν παραλαβόντες ἡμᾶς οἱ εἰρημένοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας ἐξέφρασαν πρωτίστως τὴν λύπην των δι' ὅσα συνέβησαν, καὶ καλὸν ἦτον, ἔλεγον, νὰ μὴν ὠξύνοντο τὰ πράγματα, πλὴν οὕτως ἢ ἄλλως ἅπαντα, εἶπομεν καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ ριφθῶσιν εἰς λήθην, καὶ πρέπει ἤδη νὰ προβῶμεν εἰς ἀπαθῆ συνεννόησιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐβάλομεν ἀμοιβαίως τὴν ἀδελφικὴν μετάνοιαν καὶ ἀσπασθέντες ἀλλήλους, ἠρξάμεθα περὶ τοῦ τι δέον γενέσθαι, τότε πρῶτος ἐπῆρε τὸν λόγον ὁ πατὴρ Ἀζαρίας εἰπὼν ἤδη ὡς ἐφθασαν τὰ πράγματα, ἀδύνατον εἶναι νὰ συμβιώσωμεν ὁμοῦ, διότι Ὑμεῖς οἱ Γραικοὶ ἀπαιτεῖτε Ἡγούμενον Ἑλληνα καὶ ἴσα δικαιώματα μὲ ἡμᾶς τοὺς Ρώσσους τοὺς πλειοψηφοῦντας, καὶ ἄλλα τινὰ ἀπαράδεκτα εἰς ἡμᾶς. Ἐπίσης καὶ ἡμεῖς οἱ Ρῶσσοι προτείνοντες ἀξιώσεις βαρείας, ὑμεῖς δὲν θὰ τὰς δεχθῆτε, διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ προβῶμεν εἰς τὸν χωρισμόν, καὶ ἢ μὲν μία μερὶς νὰ παραλάβῃ τὸ ἐν Μοναστήριον, ἢ τὸ ἤδη διαπρέπον ἐν παραλία, ἢ δὲ ἄλλη μερὶς νὰ παραλάβῃ τὸ Παλαιομονάστηρον, ὅπερ θὰ οἰκοδομηθῆ ὡς προσήκει, καὶ ἐπίσης θὰ διανεμηθῶσι τὰ τε Μετόχια, καὶ λοιπὰ ἐξαρτήματα, Ἀμπελώνας, Ἀρσανίδας, καὶ τὰ κατάλληλα δάση, καὶ πρὸς συντήρησιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς Ἑλληνικῆς ἀδελφότητος, ἡμεῖς οἱ Ρῶσσοι θὰ σᾶς μετρήσωμεν ἐν σοβαρὸν ποσόν, ὅπερ θὰ καταθέσητε εἰς

ἀσφαλείς Τραπεζας καὶ διὰ τοῦ ἐνιαυσίου τόκου, θὰ ἀπαντᾶτε ἀνέτως τὰς ἀνάγκας ὑμῶν, καὶ ὅταν ἀμοιβαίως θὰ διατηρεῖται ἡ ἀγάπη ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἡμεῖς θὰ σᾶς προμηθεύωμεν ἐκ Ρωσσίας ὅ,τι ἔχετε ἀνάγκην, καὶ ὀφείλομεν (προσέθηκε) νὰ τὸ κάμωμεν, διότι Σεῖς οἱ Ἕλληνες τὸ πρῶτον μᾶς κοινοβιάσατε εἰς τὴν Μονήν.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰρμός τῆς παρουσίας μελέτης, ἔχει συνέμπορον τὴν ἀφήγησιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας, διὰ τοῦτο δὲν πιστεύω νὰ μᾶς ἔπλεξαν μίαν τοιαύτην πονηρὰν ὑπόκρισιν, διότι, δὲν μᾶς εἶχον καὶ τόσον ἀνάγκην, ἀλλὰ καὶ οἱ λόγοι τῶν ἦσαν συγκινητικοί, καὶ ἠννόουν, ὅτι θὰ μᾶς ἀδικήσουν, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ συναισθήσεως ἄκρας μᾶς παρώτρυνον ὅπως δεχθῶμεν τὴν λύσιν ταύτην ὡς ἐπωφελῆ καὶ σωτήριοι καὶ διὰ τὰ δύο μέρη ἀλλ' ἐπύστερον, ὡς τὰ πράγματα ἀπέδειξαν εἶχον ἐμπλέξει καὶ οὗτοι μὲ ἀνισορρόπους Ρώσους ἀδελφούς, καὶ μὲ ἑτέρους κακεντρεχεῖς ἄνδρας τὰς συνειδήσεις καυτηριασμένους.

Ἐποῦ λοιπὸν εἶπομεν ὅσα ἀναφορικῶς συνετέλουν πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ τοιούτου σκοποῦ, καὶ ὑπεσχέθημεν ὅπως καὶ ἡμεῖς πείσωμεν τὴν Γραικικὴν ἀδελφότητα εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἐπίσης κοὶ οὗτοι ὑπεσχέθησαν νὰ πείσωσι τοὺς Ρώσους καὶ εἰς τοῦτο, ἀπεφασίσθη ὅπως, ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης ἔλθω εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, καὶ ἐπιτοπίως ἐν τῇ Μονῇ ὑπ' ὄψιν ὅλης τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος, τῶν τε Γραικῶν καὶ Ρώσων συζητηθῆ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χωρισμοῦ, ἡ προσήκουσα διανομή, τοῦτο δὲ ἐνεκρίθη παρὰ τῶν, ὡς εἴρηται, ἀντιπροσώπων Ρώσων, καὶ τοῦ ἡμετέρου Ἀναστασίου. τῇ ἐγκρίσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ ἐγὼ μὲν διὰ τῆς προσωπικότητός μου πείσω τοὺς Ἕλληνας ἀδελφούς, ὁ δὲ Μακάριος μετὰ τοῦ Ἀζαρίου, πείσωσι τοὺς Ρώσους, διαβεβαιοῦντες ἡμᾶς, ὅτι κατὰ τοῦτο εἶχον ἐκ τῶν προτέρων τὴν καταφατικὴν γνώμην τοῦ πατρὸς Ἱερωνύμου, καὶ τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἐγκριτοτέρων Ρώσων, καὶ οὕτω παρουσιασθέντες ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸν Πατριάρχην, ἐζητήσαμεν μηνιαίαν ἄδειαν, καὶ ὅ,τι ἀποφασισθῆ ἐκ συμφώνου χάριν τῆς εἰρηνοποιήσεως, θὰ τύχη τῆς προσηκούσης ἐπικυρώσεως ἀπὸ μέρος τῶν Πατριαρχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

*Μετὰ τὴν ἐμὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἀποβίβασίν μου ποίαν τροπὴν
ἔλαβον τὰ πράγματα, καὶ ποῖοι ἀνέτρεψαν τὸ διαλη-
φθὲν σχέδιον, καὶ πῶς ἀνετράπη ἡ ἀπόφασις
τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς.*

Μετὰ τὴν, ὡς εἴρηται, ἀπόφασιν τῶν δύο μερῶν ἐνώπιον τοῦ Πατριάρχου, ἐγὼ ὁ δυστυχὴς ἐπιβὰς τοῦ Ἀτμοπλοίου Κουρτιζῆ ἔφθασα εἰς τὴν Ἱερὰν Μοιρὴν μου τὴν παραμονὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, παρέλειψα δὲ νὰ εἶπω ὅτι κατὰ τὴν, ἐκ Πρωτευούσης ἀναχώρησίν μου ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, συμπαθεῖα φερόμενος μοὶ προσέφερε τέσσαρα βαρέλια σκουμβριά, τὰ δύο δι' ἡμᾶς, καὶ τὰ δύο διὰ τοὺς Ρώσσους, ὡς καὶ τὸ εἰσιτήριο Ἀηθέσεως, καὶ διάφορα τρόφιμα, τὰ δὲ σκουμβριά ἅμα τῇ ἀποβιβάσει μου ἐν τῇ ἀκτῇ ἀμέσως ἐδόθησιν εἰς τὰ μέρη των.

Ἐλθὼν τοίνυν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μικροῦ ἔσπερινοῦ ἐγενόμην μετὰ μεγάλης περιχαρείας δεκτὸς ἀπὸ μέρος τῶν Γραικῶν ἀδελφῶν, ἀλλ' εὗρον δυστυχῶς καὶ τοὺς ἐν γένει πατέρας ἐν μεγάλῃ ἀνησυχίᾳ, συνεπεία τῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν Ρώσσων καθημερινῶν ἀντεγκλήσεων. Καὶ γενομένης γενικῆς συνάξεως τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, ἐν τῇ κάτω μεγάλῃ αἰθούσῃ, εἶπον αὐτοῖς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς μου, καὶ πῶς ἕως τότε διεξήχθησαν ἐν Κων/πόλει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἀπήντων, ἐξ αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἐκ τινῶν ἄγαν ζηλωτῶν, (ὡς ἔθος τοῖς Ἑλλησι) μεγάλας ἀντιστάσεις ὡς πρὸς τὸν χωρισμὸν, οἰόμενοι, ὅτι δυνάμει τοῦ δικαίου, ἔστω καὶ τὰ δικαστήρια νὰ μὴ ἰσχύουσι, ὅτι θὰ κατωρθώσουν τὴν νίκην, μὴ συνορώντων αὐτῶν ὅτι ἔχομεν φθάσῃ εἰς τὸ ἀπροχώρητον.

Εἶνε δὲ παρατηρημένον εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας, καὶ μάλιστα ὅσοι εἰσὶν ἀμαθεῖς καὶ ὀρμηθῶσιν ὑπὸ ζήλου τινὸς θρησκευτικοῦ ἢ πατριωτικοῦ, ἀπτῶμενοι οὗτοι τὰ ἄκρα καὶ μὴ σκεπτόμενοι τὰς συνεπείας διὰ τῆς ἀπαθοῦς διακρίσεως, προβάλωμεν παραλογισμοὺς καὶ ἀντὶ νὰ προσομιλήσωμεν πρὸς τὴν εἰρήνην, δημιουργοῦμεν τὰ σκάνδαλα καὶ ταραχάς, καὶ ἐν τέλει ἀπαντῶντες τὴν ὑφαλον, χάνωμεν τὸ πᾶν.

Καὶ ἐπειδὴ μετὰ πολλῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς συνεργασίας πολλῶν γεροντοτέρων, ἀπέδειξα αὐτοῖς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποχωρήσεως καὶ ἀπέδειξα αὐτοῖς, ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἑλληνες πατέρες, καὶ μολονότι

ἡ Ἱερά τοῦ Ἁγίου Ὄρους Κοινότης μᾶς ἐδικαίωσεν, εἶδομεν ὅμως ὅτι οἱ Ρῶσσοι ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπῆλυσαν τὸ δικαίωμα τῆς νίκης, καὶ τοῦτο, διατί; διότι τὰ εἰσιτήριά των καὶ ἐπισκεπτήρια ἦσαν ἐπίχρυσα καὶ ἀπανταχοῦ εἰσηκούοντο, ἐν ᾧ ἡμεῖς ὑστερούμενοι τῶν τοιούτων, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἀποπεμπόμεθα. Καὶ ἐξ ἄλλου ἀπόδειξις τρανοτάτη ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ τόσον εὐλαβεῖς, ὡς εἴπωμεν Ἕλληνες, ἡμεῖς αὐτοὶ προκαλοῦμεν τὸν χωρισμόν. Σεῖς αὐτοί, καθὼς μὲ λέγετε, κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἐν ᾧ εἶχον προβάλλῃ οἱ Ρῶσσοι ἀδελφοί, ὅπως ὁμοῦ ἑορτάσητε τὰς Ἁγίας ἡμέρας τοῦ Πάσχα, καὶ προσεχῶς πάλιν διαχωρισθῶσιν, ἀλλ' οἱ ἡμέτεροι ἔμεινον ἄκαμπτοι, καὶ ἰδίως, οἱ ἱερεῖς, οἵτινες ἔτρεφον λελανθασμένην ἰδέαν, οἰόμενοι, ὅτι παρὰ τοῖς Ρώσσοις ὑπῆρχεν, ἡ ἰδέα τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος, εἰς ὃ δὲν ἐδικαιοῦντο.

Πρὸς ἄρσιν ὄθεν τῶν τοιούτων ἰδεῶν, τοῖς ἀπῆντησαν καὶ οἱ γεροντότεροι Πατέρες μετ' ἐμοῦ, δὲν εἶνε προτιμώτερον νὰ χωρισθῶμεν καὶ νὰ εἴμεθα εἰς τὴν μίαν Μονὴν καθαρῶς Ἕλληνες, ἐξασκοῦντες ἐλευθέρως τὰ Μοναχικὰ ἡμῶν καθήκοντα, παρὰ νὰ ἐπιμένωμεν φιλόνοικοι εἰς ἀσύμβαστα πράγματα, ἅτινα θὰ μᾶς ὠθήσουν καὶ χάσωμεν τὰ πάντα; Τούτων τῶν λόγων διαμειφθέντων, ἅπαντες παρεδέχθησαν ὅπως προβῶμεν ἐπὶ τῷ προγράμματι τούτῳ, καὶ τὴν ἐπιούσαν συνελθόντες ἅπαντες ἐν τῇ διαληφθείσῃ Αἰθούσῃ, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ γηραιοῦ Καθηγουμένου ἐνεκρίθη ὅπως ἀποσταλῇ τειραμελής Ἐπιτροπή, συγκειμένη, ἀπὸ τὸν πατέρα Εὐγένιον, τέως Ἀντιπρόσωπον τῆς Μονῆς ἐν Καρυαῖς, Ἐλευθέριον Ἰατρόν, γέρω Ἀγάπιον, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου, εἰς τὸν πνευματικὸν Ἱερόνυμον, ἀρχηγὸν τῆς ρωσικῆς ἀδελφότητος, καὶ προβῶμεν εἰς ἀμοιβαίας συνεννήσεις, καὶ ἀνελθόντες μᾶς ὑπεδέχθη ὁ πατήρ Ἱερόνυμος μετὰ πάσης φιλοφροσύνης καὶ ἀγάπης, δηλώσας πρῶτος τὴν εὐαρέσκειάν του, καὶ ὅτι προθύμας ἐδέξατο τὰ ὅσα ἡμεῖς φησάν ἐν Κωνσταντινουπόλει μεταξύ ἡμῶν καὶ τῶν ἐκεῖσε ὑπ' αὐτῶν ἀποσταλέντων, οἵτινες, μᾶς ἔπεισαν (ὡς ἔλεγεν), εἰς τὸ νὰ παραδεχθῶμεν τὸν χωρισμόν, καὶ πρέπει τώρα τὰ συνέλθωμεν καὶ τὰ δύο μέρη δι' εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, διὰ νὰ γείνη ὁ χωρισμὸς ὡς ἀπαιτεῖ ἢ ἐν Χριστῷ συνεννόησις καὶ ἀγάπη. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐπρότεινεν ὅτι ἡμεῖς οἱ Ρῶσσοι ἀπὸ πολλοῦ εἴμεθα εἰς διάστασιν μετὰ τοῦ Γέροντος Καθηγουμένου, ὡς καὶ μὲ ὄλην τὴν ἐν Χριστῷ Γραικικὴν ἀδελφότητα, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ κάμωμεν τώρα γενικὴν ἀγάπην, καὶ κατελθόντες κάτω εἰς τὸ Ἡγουμενεῖον νὰ μᾶς ἀναγνώσῃ ὁ Γέροντας τὴν συγχωρητικὴν Εὐχὴν, καὶ ἀφοῦ γένηται ἡ ἀγάπη μετὰ πάντων, τότε νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀμοιβαίαν συνεννόησιν.

Καὶ πράγματι, κατελθόντες εἰς τὸ Ἑγουμενεῖον ἐπέισαμεν τὸν Γέροντα καὶ τοὺς ἐγκριτοτέρους Πατέρας προσεκαλέσαμεν τούτους, οἵτινες κατελθόντες ὅτε Ἰερώνυμος μετὰ τοῦ Ἰλαρίωνος, ὅστις ἦτο ἀπὸ πολλοῦ περιθαλπόμενος ὑπὸ τῶν Ρώσων, καὶ πλείστοι ὅσοι Ἰερεῖς των, ἔβαλον ἐδαφιαίαν μετάνοιαν, καὶ ἐζήτησαν συγχώρησιν παρὰ τοῦ Καθηγουμένου, ὅστις τοῖς ἀνέγνωσε τὴν συγχωρητικὴν Εὐχὴν μετὰ συγκινήσεως εἰς ὅλους, καὶ ἀφοῦ ἐβάλομεν μετάνοιαν ἀμφοτέρω τὰ μέρη, καὶ ἐγένετο ὁ ἐν Χριστῷ ἀσπασμός, τότε εἰδοποιηθέντες ὅλοι οἱ Ρῶσσοι κατήρχοντο ἀγεληδὸν καὶ ἔβαλον μετάνοιαν εἰς τὸν Καθηγούμενον, καὶ οὕτω ἐπῆλθεν ἡ ποθητή, κατὰ τὸ φαινόμενον εἰρήνη, καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως πρωτίστως ψάλωμεν παράκλησιν εἰς τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα, καὶ μετὰ τὴν παράκλησιν τὴν ἐπιούσαν νὰ συνέλθωμεν ἀμφοτέρω τὰ μέρη, καὶ δι' ἐπιτροπῆς τῶν ἐγκριτοτέρων προσώπων Ἑλλήνων καὶ Ρώσων ἀποφασισθῆ τὸ διάγραμμα τοῦ χωρισμοῦ.

Τὴν ἐπιούσαν ἀφοῦ μετὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν ἐψάλη καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ἡ Παράκλησις, καὶ ἐπρόκειτο καὶ τὴν 8ην τουρκιστί, ἦτοι, πρὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ νὰ κατέλθωσιν οἱ Ρῶσσοι καὶ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐργασίας, ἰδοὺ βλέπομεν καὶ κατέρχεται ἀσθμαίνων ἐκ Καρυῶν ὁ κ. Κωνσταντῖνος ὁ ἔμπορος τοῦπίκλην Ἰατρός, ὁμογενὴς καὶ φίλος καλός, καὶ λέγει ἡμῖν· δὲν ἐπεθύμουν νὰ σᾶς γείνω ἄγγελος πονηρός, ἀλλὰ τὸ αἴσθημα μὲ ἠνάγκασε νὰ κατέλθω ἐκ Καρυῶν ἐπίτηδες, νὰ Σᾶς εἶπω μετὰ βαθείας μου λύπης, ὅτι χθὲς τὸ ἑσπέρας ἤκουσα τὸν δεινὸν ἐφιάλτην Νεῖλον Δεσπότην τὸν σπανόν, διαμένοντα ἐν τῷ Νεοδμήτῳ Κονακίῳ Σίμωνος Πέτρας νὰ λέγῃ. Οἱ Ρῶσσοι κατὰ τοῦτο ἐπλανήθησαν ἀποφασίσαντες τὸν χωρισμόν, καὶ ἐγὼ θὰ κατέλθω νὰ τοὺς πείσω νὰ μὴ παραδεχθῶσιν τὴν τοιαύτην συμβίβασιν. ὦ! κατὰ τοῦτο πόσον ἐλυπήθημεν, καὶ ὁποίας ἀρὰς κατ' αὐτοῦ ἐκσφενδονήσαμεν; Καὶ πράγματι! ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ ὀλόκληρος Σατανικὴ φάλαγξ, τὸ κατορθοῖ εἰς κακὸς ἄνθρωπος! καὶ ἐνῶ ἀνεμένωμεν ὅπως μετὰ μεσημβρίας κατέλθωσιν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, καὶ προβῶμεν εἰς τὴν, ὡς διείληπται, θεοφιλῆ ἐργασίαν, αἴφνης μανθάνομεν ὅτι πράγματι κατῆλθεν ὁ διαβόητος πρὸς τὸ κακὸν Νεῖλος, καὶ εἰσελθὼν, διὰ τοῦ ἄνωθεν ρωσικοῦ παραπορτίου ἐπλησίασεν ἀμέσως τοὺς φανατικωτέρους Ρώσσους, ἦτοι, τὸν Πατᾶ Παῦλον Μέγαν Οἰκονόμον, Ἰωσήφ τὸν ταμίαν, Ναθαναὴλ τὸν τέως γραμματέα τῶν Γραικῶν, τὸν Μανασσῆν δεύτερον Οἰκονόμον, καὶ ἑτέρους Γραικομάχους, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, τί τρελλάδα εἶναι αὕτη ὅπου ἀπεφασίσατε νὰ κάμητε; δὲν εὐρέθη ἀπὸ Σᾶς κανεὶς γνωστικὸς Ρῶσσος νὰ σκεφθῆ

εἰς ποῖον κακὸν τέλος θὰ Σᾶς φέρῃ αὐτὸς ὁ χωρισμός; Ἐγώ, (Σᾶς λέγω), ἐπρόσθεσεν, ὅτι ἐγένετο ὁ χωρισμός, ἀλλ' ἐὰν προκύψῃ καὶ ἐκραγῇ πόλεμος μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ρωσσίας, τότε κακὴν κακῶς δὲν διωχθῆτε; Ἐμέ, (τοῖς εἶπε), νὰ κάμητε πληρεξούσιον, καὶ μὴ φεισθῆτε χρημάτων καὶ ἐντὸς μικροῦ διαστήματος θὰ θριαμβεύσητε καὶ μάλιστα ὅπου ἔχητε καὶ τὴν πλειοψηφίαν !!

Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ρηθέντες καὶ φανατισθέντες ὕψωσαν φωνὴν διαμυρτυρίας κατὰ τοῦ Ἱερωνύμου καὶ Μακαρίου, ἔτρεξαν μετὰ φωνῶν καὶ ἀλλαλαγμῶν, πρὸς τὸν Ἱερώνυμον μὴ παραδεχόμενοι τὸν χωρισμόν. Καὶ ἐπειδὴ ἠκούσθησαν αὐταὶ αἱ κραυγαί, καὶ εἰς ἡμᾶς, ἠναγκάσθησαν οἱ δυστυχεῖς Γραικοὶ νὰ στείλουν ἔμὲ εἰς τὸν Ἱερώνυμον, ὅπου μετὰ πολλοῦ κόπου μόλις διέσχισα τὴν συρροὴν τῶν Ρώσων, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Ἱερωνύμου, εἶδον ἠγριωμένους τοὺς πέριξ αὐτῶν γνωστοὺς Ρώσους βοῶντας καὶ ἀτακτοῦντας. Ὁ δὲ ἰδὼν με μοὶ εἶπε· Νὰ πάτερ Δανιὴλ ὁ διάβολος ἐφθόνησε, καὶ οἱ τοιοῦτοι δὲν παραδέχονται τὸν χωρισμόν, εἰς ὃν ἐγὼ ἔνδακρος ἀπήντησα. Ἄς ὄψεται ὁ ἐπάρατος Νεῖλος, καὶ ὅσοι εἰσὶν αἴτιοι τοῦ κακοῦ, πλην ὁ Θεὸς οὐ μνηστῆριζέται· τοιαῦτα ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶπον, καὶ πάλιν πῶς δὲν ὤρμησαν κατ' ἐπάνω μου νὰ μὲ ξυλοκοπήσουν, καὶ τοῦτο τὸ ἐθεώρησα θαῦμα.

Καὶ κατελθὼν μετὰ ψυχικῆς ὀδύνης ἀνέφερα ταῦτα τοῖς ἡμετέροις, οἵτινες ἄς φαντασθῆ τις, εἰς ποίαν ἀγανάκτησιν ἐφθασαν, καὶ δὴ κατὰ τοῦ προδότου Ἀρχιερέως, καὶ ἀμέσως τὴν ἐπιούσαν μὲ ἠνάγκασαν νὰ υπάγω καὶ αὐθις εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ νὰ διαμαρτυρηθῶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅπερ καὶ ἔπραξα, καὶ πρωτίστως ἅμα ἀπεβιβάσθην εἰς Κωνσταντινούπολιν παρουσιάσθην ἀμέσως εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Μακάριον καὶ Ἀζαρίαν, τονίσας τὴν λύπην μου διὰ τὴν ρηθεῖσαν ἀπάτην, οἵτινες μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι δὲν ἔπταιον οὗτοι, ἀλλ' ἀπέδιδον τὴν ὑστεροβουλίαν εἰς τοὺς ἀνυποτάκτους Ρώσους, καὶ εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Νεῖλου Ἀρχιερέως, εἰς οὓς εἶπον, καὶ μολονότι ὁμολογεῖτε τὴν ἀδικίαν, ἐν τούτοις ὅμως θὰ ἀκολουθήσητε, ὡς βλέπω, τὰς ἐνεργείας τοῦ τοιούτου ἐφιάλτου, καὶ δι' αὐτὸ φοβοῦμαι ὅτι θὰ ἔχητε μεγαλειτέραν εὐθύνην, καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετέβημεν μετὰ τοῦ πατρὸς Ἀναστασίου εἰς τὸν Πατριάρχην, ἐκτραγωδήσας αὐτῷ τὰ ὅσα ἔλαβον χώραν, καὶ παρεκαλέσαμεν αὐτόν, ὅπως δοθῇ τέρμα τῆς ὑποθέσεώς μας, ὃ δὲ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐγνωμοδότησε καὶ αὐθις τὸν χωρισμόν, εἰς τὸν ὅποιον εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐργασθῆ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, δὲν παρῆλθε δὲ μὴν,

καὶ λαμβάνομεν τηλεγράφημα ὅτι ἀπεβίωσεν ὁ Καθηγούμενος ἡμῶν Γεράσιμος, ὑπερεκατοντούτης, καὶ πρὶν γνωρίσωμεν τὴν εἶδησιν ταύτην εἰς τὸν Πατριάρχην, προέλαβον οἱ ἀγαθοὶ Ρῶσσοι, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν τηλεγράφον, παρουσιάζουν πλέον τῶν 800 ὑπογραφῶν ρωσικῶν, ἀπαιτούντων τὴν ἐκλογὴν Ἡγουμένου, τὸν Ἀρχιμανδρίτην Μακάριον, καὶ προσκαλέσας ἡμᾶς ἢ Α. Θ. Παναγιότης μᾶς ὑπέδειξε καὶ τὰς διαληφθεῖσας ὑπογραφάς.

Ἡμεῖς εἰς ταῦτα ἀπηντήσαμεν ὅτι πρὶν ἀποφασισθῆ ἡ δίκη, δὲν πρέπει ἡ Ἐκκλησία νὰ καθορίσῃ περὶ Καθηγουμένου, καὶ οὕτω ἠναγκάσθημεν νὰ καταφύγωμεν εἰς πολλοὺς ἐντίμους ὁμογενεῖς, καὶ διὰ τῶν φύλλων τοῦ Νεολόγου καὶ Θράκης νὰ ἐπιστήσωσι τὴν προσοχὴν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ μὴ ἐκρωσισθῆ ἡ Μονὴ διὰ τῆς ἐπικυρώσεως ρώσσου Καθηγουμένου, ὅπερ καὶ συνετέλεσε, διότι συνελθόντα τὰ δύο μέρη τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, ἀπεφάσισαν ὅπως ἀποσταλῆ ἔν Ἀγίῳ Ὄρει διμελὴς Ἐξαρχία ὑπὸ τῶν Ἀγίων Μητροπολιτῶν, τοῦ τε Δέρκων Ἰωακείμ, καὶ Ἰωαννικίου Νικαίας, καὶ τῇ ἐπιστάσι τῆς ἐνταῦθα Ἱεραῆς Κοινότητος, προβῶσιν εἰς τὸν χωρισμόν, ὅπερ διακοινωθὲν ἡμῖν ἐτηλεγραφήσαμεν τὴν ρηθεῖσαν ἀπόφασιν! Ἀλλὰ φεῦ! καὶ ἐκεῖ ἐπρόφθασεν ἡ μεγάλη ἐπίδρασις τοῦ ἐπιτηδείου, πρὸς σκάνδαλα φοβεροῦ Νείλου, καὶ σπεύσας ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὀχυρωθεὶς δι' ἱκανοῦ χρήματος, ἐπλησίασε τοὺς ἀρμοδίους καὶ πρωτίστως τὴν Α. Παναγιότητα, τοὺς δύο εἰρημένους Ἐξάρχους, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸν Ἅγιον Κυζίκου Νικόδημον, τὸν αὐτόχρημα ρώσσον, καὶ τινὰ λαϊκὰ μέλη τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου, τοὺς ἐπεισεν, ὅπως ἀκυρώσουν τὰ πρακτικά, καὶ ἀποσταλῆ ἢ αὐτὴ Ἐξαρχία διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἡγουμένου Ρώσσου, καὶ πάντα ἐδημιουργήθησαν εἰς τὴν ἐν Χάλκη Θεολογικὴν Σχολήν, ὅπου ἀπῆλθον τότε ὁ τε Πατριάρχης καὶ οἱ Συνοδικοί, χίριν τῶν ἐξετάσεων, καὶ ἐκεῖ ἐβάφη ὁ κάλαμος ἀποφάσεως, καὶ ἀπεφάσισαν ὅπως κρύφα ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων Ἀντιπροσώπων ἀποσταλῆ ἢ διαληφθεῖσα Ἐξαρχία, (κατὰ τὴν διαγόρευσιν τοῦ σοφοῦ Νείλου), ὅστις διεβεβαίον αὐτοῖς, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξογκώνομεν τὰ πράγματα ἐνῶ οἱ πλείστοι Ἕλληνες ἐν τῇ Μονῇ εἶνε ὑπὲρ τῶν Ρώσσων, καὶ εἶχον σκοπὸν ἅμα τῇ μεταβάσει τῶν Ἐξάρχων ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, νὰ ἐξορίσωσιν ἡμᾶς ὡς ταραξίας, εἰς Σακμελῆ, ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ οὕτω ἀνετώτερον ἐτελέσωσιν οἱ σεπτοὶ Ἱεράρχαι τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἀποστολῆς των.

Ταῦτα ἐνηχηθεὶς ὁ Ἅγιος Ρόδου καὶ Κώου Γερμανός, καὶ συμπαθῶν ἡμᾶς ἐκ τῶν προτέρων, ἀποστέλλει τὸν Ἱεροδιάκονόν του καὶ προσκαλεῖ ἐμὲ εἰς τὸ Κονάκιόν του, λέγων μοι ταῦτα.

Μάθε καλῶς ὅτι αὐριον τὴν πρωτὴν ἀναχωρεῖ ἡ διμελής Ἐξαρχία δι' Ἅγιον Ὅρος, ἥτις ἀλλάξασα πρόγραμμα ἀπέρχεται ἐκεῖσε ὅπως ἐπιβάλλῃ τὴν καθίδρυσιν τοῦ Ἡγουμένου Μακαρίου, καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως κρύφα ἀπὸ ὑμᾶς ἀναχωρήσωσιν οὗτοι, καὶ προσεχῶς σᾶς ἐνοχοποιήσωσιν ὡς ταραξίας, καὶ ὅλα ταῦτα τὰ κατώρθωσεν ὁ πολὺς Νεῖλος, μόνον σὲ συμβουλεύω τώρα ἀμέσως νὰ σπεύσης νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν Ἅγ. Δέρκων, καὶ νὰ τῷ εἴπῃς ὅτι ἔμαθες, ὠρισμένως, ὅτι αὐριον θὰ ἀναχωρήσητε Σεβασμιώτατε! διὰ τὸ Ἅγιον Ὅρος, καὶ ἐὰν δὲν παραλάβητε καὶ ἡμᾶς ὁμοῦ, νὰ εἰξεύρητε ὅτι θὰ ἀναστατώσωμεν τὸν κόσμον ἀπέναντι τοῦ δικαίου, καὶ Σεῖς νὰ ὄψεσθε διὰ τὰ περαιτέρω, διότι δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν γίνεται μέγας πάταγος ὑπὸ τῶν λαϊκῶν ἐν Γαλατᾷ καὶ Καράκιοι. Ταῦτα μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἀκούσας ἔτρεξα πρὸς τὸν Ἅγιον Δέρκων, καταβροντήσας τὸν σκοπὸν μου, ἐπίσης τὰ αὐτὰ εἶπον καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Νικαίας, οἵτινες μοι ὑπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἐνεργήσουν ὅπως ὁμοῦ συνταξειδεύσωμεν, καὶ πράγματι, διὰ νυκτὸς εἰδοποίησαν τὸν Πατριάρχην καὶ τινὰς ἐκ τῶν Συνοδικῶν, καὶ οὕτω τὴν ἐπιοῦσαν, λίαν πρωτὶ μᾶς προσεκάλεσαν ἐν πλήρει Συνάξει, καὶ μᾶς προέτεινεν ὁ Πατριάρχης ὅπως ἐτοιμασθῶμεν ἀμέσως καὶ ἀναχωρήσωμεν διὰ τοῦ Ἀτμοπλοίου Κουρτζῆ, ὁμοῦ μὲ τοὺς Ἁγίους Ἐξάρχους, καὶ μᾶς προέτρεψεν ὅπως φανῶμεν ἐπιεικεῖς εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θὰ μᾶς προστατεύῃ πάντοτε. Πλὴν εἰς ὅλας τὰς πεπονημένας ταύτας ὑποθήκας του, καίτοι παρεπονέθημεν, διότι δὲν ἔπρεπεν ἡ Ἐκκλησία νὰ προβῇ χάριν τῶν συμπαθειῶν τῆς ρωσικῆς ἀδελφότητος, καὶ χάριν κοσμικῶν ἰδεῶν, καὶ τῆς Ρωσσοφοβίας, εἰς μίαν τοιαύτην λύσιν τοῦ ζητήματος, ἥκιστα ἀρμόζουσαν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἀποφάσει, διότι αὕτη δὲν εἶνε πλέον λύσις τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ μᾶλλον τελεία ἀπεμπόλησις τῆς Μονῆς πρὸς τοὺς Ρώσους, ἐν τούτοις ὅμως ἐκόντες ἄκοντες, αὐθωρεῖ ἐτοιμασθέντες εἰσῆλθομεν ἐν τῷ Ἀτμοπλοίῳ μετὰ τῶν σεπτῶν Ἐξάρχων καὶ ἀποβιβασθέντες εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μονήν, ἔσπευσαν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι πρὸς παραλαβὴν τῶν Ἐξάρχων, οὓς παρέλαβον μετὰ πολλῆς τιμῆς καὶ περιχαρίας, ἔχοντες ἐκ τῶν προτέρων τὰ χαρᾶς δι' οὐτούς Εὐαγγέλια, ἐπίσης καὶ ἡμεῖς τοὺς προσηνέχθημεν, ὡς ἀπῆται τὸ πρέπον, ἀλλ' εἶχομεν τὸ δέος ὑφορώμενοι τὴν ἀποτυχίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

*Πῶς προσηνέχθησαν οἱ σεβαστοὶ Ἐξαρχοὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ,
καὶ πῶς ἀπεστάλην καὶ αὐθις ἐγὼ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων
Πατέρων εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ πῶς μοι
ἐγένετο ἡ ἐξορία.*

Ἡ σεβαστὴ Ἐξαρχία τῶν δύο διασήμων Ἰσραοχῶν, ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, καθῆκον ἐθεώρησεν ὅπως βαδίσῃ ἐπὶ τῇ διαχαράξει τοῦ προγράμματός της, καὶ τὴν ἐπιούσαν τῆς ἀφίξεώς της, μετὰ τὴν Ἱερὰν Λειτουργίαν, προσεκόλεσεν ἐν τῷ Καθολικῷ Ἱερῷ Ναῷ, παρὰ τῇ ὑαλίνῃ θύρᾳ ἔξωθεν τοῦ Καθολικοῦ ἅπαντας τοὺς Ρώσους τε καὶ Ἑλληνας Πατέρας, εἰς οὓς ἀνέγνω μεγαλοφώνως τὴν ἐπιστολὴν τῆς Α. Παναγιότητος, ἣν ἐπεξήγησε καὶ δι' ἰδικῶν τοῦ ὑποθηκῶν, τονίσας μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ὀπείας συνήρμοσε πολλὰ χωρία τῆς Γραφῆς, καὶ τὸ τοῦ θεοκήρυκος Παύλου, τὸ «οὐκ ἔνι Ἑλλην ἢ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ πάντες ἔν ἐσμέν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» καὶ ταῦτα εὐφυῶς ἐφήρμοξε, διὰ νὰ παραδεχθῶμεν οἱ Γραικοί, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐξασφαλίσεως, τὴν παραδοχὴν τοῦ Ρώσου Καθηγουμένου, ὡσεὶ ἡ περικοπὴ αὕτη τοῦ Ἀποστόλου νὰ ἐξεστομήθη παρ' αὐτοῦ, μόνον διὰ τοὺς Ρώσους καὶ οὐχὶ καὶ διὰ τοὺς Ἑλληνας.

Καὶ μετὰ τὴν ἐκφώνησιν ταύτην ἀνήλθοιμεν ἅπαντες ὁμοῦ εἰς τὴν Μεγάλην Αἴθουσαν παρὰ τῷ Ἡγουμενεῖῳ, ὅπου συνέχισε τίς ὑπὲρ τούτου προσπαθείας της, ἀλλ' οἱ Ἑλληνες Πατέρες ἐξαίρεσει ὀλίγων δὲν παρεδέχθησαν τὴν τοιαύτην ὑπακοὴν ἄνευ προηγουμένου Κανονισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξασφαλίσεώς των. Ἡ ἀρνήσις αὕτη ἠνάγκασε τοὺς σεπτοὺς Ἱεράρχας νὰ καταθέσωσι Κατάλογον ψηφοφορίας, ποῖοι θέλουσι τὸν Μακάριον, καὶ ποῖοι, οὐχί!

Ὅτι δέ, ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος Καταλόγῳ, ἤθελον οἱ πλεῖστοι ὑπογραφῶσιν ὑπὲρ τοῦ Μακαρίου, τοῦτο λόγων οὐκ ἔχρηξε, καὶ ἦτο περιττὴ ἡ πρότασις αὕτη, ἐνῶ ἐκ τῶν προτέρων ἦσαν ἅπαντα τετελεσμένα. Εἰς τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Καταλόγου, φυσικῶς τῷ λόγῳ συνημιλλῶντο τίς ἐκ τῶν Μοναχῶν Ρώσων καταθέσῃ τὴν ὑπογραφὴν, καὶ τὸ εὐτύχημα ὅτι μηδενὸς ἐξαιρουμένου, πάντες οἱ Ρῶσοι ὑπέγραψαν, ὡς καὶ τινες ἡμέτεροι Ρωσοφίλοι. Οἱ δὲ ἡμέτεροι Πατέρες ἐν τῇ ἀπογοητεύσει αὐτῶν, συνελθόντες κατ' ἰδίαν ἀπεφάσισαν,

ὅπως κρύφα ἀποστείλωσι καὶ αὐθις ἐμὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως δι' ἐνεργείας πολλῶν ἐντίμων Ὀμογενῶν, γίνηται διαμαρτυρία κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Σουλτάνον, καὶ παρουσιάσωσι τὸ ζήτημα, οὐχὶ μόνον Ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ πολιτικόν.

Καὶ ἐπειδὴ τοιαῦται διαβεβαιώσεις παρουσιάσθησαν εἰς ἡμᾶς οὐχὶ μόνον ἐκ Καρυῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τοῦτο ἔπεσε καὶ αὐθις ἡ εὐθύνη εἰς ἐμὲ τὸν δυστυχή, ὅστις ὑπεδείκνυον ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν, διὰ τὰ ἀποδυθῶ εἰς τοιοῦτον σοβαρὸν ἀγῶνα, ἀλλ' αἱ πολλαὶ τῶν παρακλήσεις μὲ ἠνάγκασαν νὰ παραδεχθῶ; καὶ οὕτω κρύφα τῶν Ρώσσων διὰ νυκτὸς εἰσήλθομεν εἰς μικρὰν λέμβον μετὰ καὶ παραλαβὴν καὶ ἐτέρου βοηθοῦ μου, ὅστις ἦτο εἰς ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου, ὅστις εἶχεν ἀναχωρήσει ἀπὸ τῆς Ἰ. Μονῆς κατὰ τὸ 1863 μετὰ τῶν τότε ἀναχωρησάντων 30 Ἑλλήνων Πατέρων, ὀνόματι Ἡρωδίων, καὶ εἶχε Καλύβην ἐν τῇ Βατοπαιδινῇ Σκῆτι. Μετ' αὐτοῦ ἀποπλεύσαντες διὰ νυκτὸς, ἐφθάσαμεν τὴν ἐπιούσαν εἰς Ἅγιον Νικόλαον, καὶ ἐκεῖθεν δι' ἡμιόνων ἐφθάσαμεν εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἐπεσκέφθημεν τὸν Ἐπίτροπον τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Νεόφυτον Προηγούμενον Βατοπαιδινόν, ἄνδρα ἐγκυκλοπαιδικώτατον, καὶ τὰ μάλα ὑπέρμαχον ἡμῶν, ὅστις μετὰ λύπης τοῦ μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Νομάρχης Θεσσαλονίκης κατὰ διαταγὴν τοῦ Μεγάλου Βεζύρου τὸν διέταξεν ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Ἅγιον Ὄρος Νέον Καϊμακάμην μετὰ 25 χωροφυλάκων καὶ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν διαταγὴν τῶν Ἐξάρχων πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ρώσσου Ἡγουμένου, καὶ πράγματι, κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν διὰ ξηρᾶς ἀνεχώρησαν, ἀλλ' ἡμεῖς ἄπαξ ἐξετέθημεν ἦτο ἀνάγκη νὰ σπεύσωμεν διὰ τὴν πρωτεύουσαν, καὶ αὐθημερόν ἐπιβάντες εἰς τὸ Ἀτμόπλοιον Κουρτζῆ, μακρόθεν μᾶς εἶδον δύο Ρῶσοι ἐκ τῶν ἄγαν ζηλωτῶν, ὃ τε Ἰωσήφ ὁ Ταμίας, καὶ ὁ Ἱεροδιάκονος Ἰέρων, οἵτινες ἀμέσως ἐτηλεγράφησαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περὶ τῆς ἐκεῖσε ἀφίξεώς μας, ἐγὼ δὲ εἰδὼς ὅτι ἅμα τῇ ἀφίξει ἡμῶν εἰς τὴν ἀκτὴν Κωνσταντινουπόλεως ἀμέσως θὰ συλληφθῶμεν, καὶ ἐκεῖθεν, Κύριος οἶδεν, εἰς ποίαν φυλακὴν τοῦ Σαμαρᾶ θὰ καθειροχθῶμεν, εἶπον τῷ Ἡρωδίῳ, βλέπεις αὐτοὺς τοὺς Ρῶσσοι, ἃς ἐτοιμαζόμεθα ἤδη εἰς μέγα ταξίδιον, ἀλλ' ἡμεῖς πρέπει νὰ κάμωμεν ὡς ἐξῆς: ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ Κουρτζῆ νὰ ἐμβαρκαρισθῶμεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον «Φρεσινὲ» τῆς Γαλλικῆς Ἑταιρίας, τὸ ὁποῖον ἔφευγεν ὁμοῦ ἀλλ' ἔφθανεν εἰς πρωτεύουσαν μετὰ μίαν ἡμέραν, διότι διήρχετο πολλὰς σκάλας.

Οἱ δὲ Ρῶσοι διὰ νὰ ᾧσι πλέον ἢ βέβαιοι, ἐπιβάντες ἐπὶ ἄλλης λέμβου μᾶς ἠκολούθησαν ἄχρι τοῦ Κουρτζῆ, ἕως οὗτου

εἶδον ἡμᾶς ἀνελθόντας μετὰ τῶν ἀποσκευῶν ἡμῶν, ἐπέστρεψαν εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ τότε ἅμα τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν εἰς τὴν παραλίαν, προσεκαλέσαμεν λεμβοῦχόν τινα τῷ ἐδώκαμεν τὰς ἀποσκευὰς ἡμῶν, καὶ ἐμβάντες ἐπὶ τῆς λέμβου μετεκομίσθημεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιο τοῦ «Φρεσινὲ» τὰ δὲ εἰσιτήρια τὸ ἐν ἐδώρησαμεν εἰς πτωχόν τινα τὸ δὲ ἕτερον εὐρεθεὶς ἕτερος τὸ ἐπλήρωσε πρὸς εὐκολίαν μας, καὶ ἐμβάντες ἐπὶ τοῦ Γαλλικοῦ ἐφθάσαμεν μετὰ μίαν ἡμέραν μετὰ τοῦ Κουρτζῆ εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἄμα τῇ ἀγκυροβολήσει τοῦ Κουρτζῆ, (καθὼς προσεχῶς ἐμάθομεν), περιέζωσαν τὸ πλοῖον πολλοὶ κλητῆρες τῶν Πατριαρχείων, καὶ ἕτεροι χωροφύλακες Ὀθωμανοὶ ὅπως μᾶς συλλάβωσι, ἀλλ' οὐδεὶς μοναχὸς εὐρέθη ἐκεῖσε, πρᾶγμα, ὅπερ ἐξέπληττε τοὺς πάντας. Τὴν ἐπιούσαν φθάσαντες καὶ ἡμεῖς, αὐτὸ τοῦτο ἐπεννοήσαμεν, ἦτοι, ὅπως ἐξέλθωμεν ἔξω ἄνευ ἀποσκευῶν πρὸς ἄρσιν πάσης ὑποψίας, τὰς δὲ ἀποσκευὰς μας τὰς ἐδώσαμεν ἐμπιστευτικῶς εἰς κάποιον γνωστὸν τοῖς πᾶσι λαϊκόν, Κωνσταντῖνον Βούσσην καλούμενον ὅπως τὰ παραδώσῃ εἰς τὸ ἐν Γαλατᾷ Ξενοδοχεῖον τῆς Ὠραίας Ἑλλάδος ὅπερ καὶ ἔπραξε, καὶ ἡμεῖς δι' ἀκατίου, Μπιαντέ, ἐξήλθομεν εἰς τὴν κρασόσκαλα ὅπου ἦτο καὶ τὸ Γραφεῖον τῆς Θράκης. Ἄμα δὲ τῇ ἀποβιβάσει ἡμῶν παρουσιάζονται δύο φύλικες Ὀθωμανοὶ ἐξετάζοντες ἡμᾶς πόθεν ἐρχόμεθα, ἐγὼ δὲ μετὰ πάσης ἐλευθερίας τοὺς ἀπῆντησα Τουρκισί, ὅτι ἡμεθα μετῆται τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ἦλθομεν πρὸς ἀγορὰν βιβλίων, καὶ με τοῦτο διεφύγομεν τὸν κίνδυνον, συνετέλεσε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ὁ λεμβοῦχος Ὀθωμανός, εἰς ὃν εἶχομεν ἐμπιστευθῆ τὸ μυστήριον, καὶ κάπως ἱκανοποιήθη διὰ τοῦ καταλλήλου Μπαξισίου, ὅστις τοὺς διαβεβαίωσεν ὅτι μᾶς παρέλαβεν ἐκ Χίλης.

Ἄνελθόντες δὲ ἀμέσως εἰς τὸ ρηθὲν Γραφεῖον, εὗρομεν ἐκεῖσε καὶ τινὰς δικηγόρους εἰς οὓς ἐνώπιον τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος κ. Νικολαΐδου, εἶπημεν τῷ Νικολαΐδῃ ὅπως ἀμέσως προσκαλέσῃ καὶ τὸν Διευθυντὴν τοῦ Νεολόγου, κ. Βουτυράν, εἰς οὓς εἶπον, ἕως ἐδῶ ὦ Κύριοι! τὸ πολύκροτον ζήτημί μας ἔφερε μορφὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Μοναχικὴν, ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ λάβῃ πρόνοιαν τὸ Ἔθνος, διότι ἡ ἐκρώσσις τῆς Μονῆς ταύτης θὰ ἀδικήσῃ ἅπαν τὸ Ἀγιώνυμον Ὄρος, καὶ αὐτὴν τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν, οὐ μὴν δὲ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, οἱ δὲ περὶ ὧν ὁ λόγος Διευθύνται καὶ οἱ εὐρεθέντες ἐκεῖσε δικηγόροι, ἔσπευσαν καὶ προσεκάλεσαν καὶ ἄλλους νομικοὺς Ἐπιστήμονας, τὸ ὄλον τριάκοντα, καὶ ἀπεφάσισαν ὅπως δωρεὰν ἐργασθῶσι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, μόνον εἰς δικηγόρος θὰ πληρωθῆ ἀπὸ τοῦ εἰρημένου.

Συλλόγου, καὶ ὡς τοιοῦτον ἐξέλεξαν κάποιον Δημοσθένην Ντάλαν λεγόμενον τὸν ὁποῖον ἔκαμα πληρεξούσιον, καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως γίνῃ μία διαμαρτυρία κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν Σουλτάνον, εἰς ἣν θὰ ὑπογραφῶσιν οἱ διασημότεροι ὁμογενεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἀποτανθῶσιν εἰς τὸν Σουλτάνον, δηλοῦντες, ὅτι, τὸ περὶ οὗ ὁ λόζήτημα δὲν εἶνε μόνον Ἐκκλησιαστικόν, ἀλλὰ καὶ Ἐθνικόν, καὶ ἡμεῖς ὡς Ραγιαδες θέλομεν νὰ δικασθῇ καὶ πολιτικῶς, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον νὰ ἐξέλθῃ παρὰ τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως Ἰραδές, ἦτοι, διαταγὴ πρὸς τὸν Πατριάρχην, ἵνα ἐμὲ τὸν ἀντιπρόσωπον τῶν Γραικῶν μὲ ἀφίσωσιν ἐλεύθερον, καὶ ὅτι ἀπόφασις ἐξαχθῇ παρὰ τοῦ πολιτικοῦ Δικαστηρίου, τότε θὰ ἀναγνωρισθῇ ποῦ κεῖται τὸ δίκαιον, καὶ οὕτω ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληρεξουσίου μας διῆλθεν ὁ κ. Ντάλας μετὰ καὶ ἄλλων δύο ἐπισήμων Ὀμογενῶν εἰς διάφορα πρόσωπα, πρωτίστως ἐν Γαλατῇ καὶ ἐν Σταυροδρομίῳ καὶ ὑπεγράφησαν πολλὰ ἔξοχα πρόσωπα ἀλλὰ μυστικῆ τις ἀστυνομία τῶν Πατριαρχείων ἀνακαλύψασα ἡμᾶς μᾶς παρέλαβεν ἀπὸ τὸ Ξενοδοχεῖον τῆς Ὠραίας Ἑλλάδος καὶ μᾶς συνώδευσαν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον πέντε κλητῆρες αὐτῆς, καὶ μᾶς παρουσίασαν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς ἣν προὔκαθητο ὁ Πατριάρχης, ὅστις θυμοῦ πνέων ἀποτείνεται πρὸς με, μετὰ σοβαροῦ χαρακτῆρος, εἰπῶν. Τὶ μανθάνω; Πῶς σὺ ἄλλοτε ἤκουες καὶ Πατριάρχην καὶ Πατριαρχεῖον, καὶ τώρα περιφέρεσαι εἰς τὰς ἀγιᾶς καὶ ξενοδοχεῖα πρὸς καταπολέμησιν τῆς Ἐκκλησίας! Ἐγὼ δὲ ἀπήντησα δὲν πρέπει νὰ παραξενεύεσθε Παναγιώτατε Δέσποτα! διότι ἡμεῖς καταφεύγομεν εἰς ἀγιᾶς καὶ ξενοδοχεῖα, διότι ἡ Σεβαστὴ Ἐξαρχία Σας, τὴν ὁποῖαν ἐστείλατε εἰς τὴν Μονὴν μας, ἦλθε κυριολεκτικῶς ὅπως ἐκρωσίσῃ τὴν Μονήν, καὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ, οἱ Ἕλληνες Πατέρες, δὲν δύνανται, ἢ νὰ περιφέρωνται τῆδε κἀκεῖσε, καὶ τὸ δὲ χεῖριστον, ἴσως καὶ πολλοὶ ἀπορρίψωσι τὸ ζῆν ἐν τῷ κόσμῳ, διότι ἐπράξατε ἔργον ὄλως ἐναντίον τῆς δικαιοσύνης, ὁ δὲ πλησθεὶς θυμοῦ ἀπεκρίνατο, ἢ θὰ ὑπογράψῃτε τώρα ὅτι εἴσθε νομοταγεῖς πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐκκλησίας, ἢ ἄλλως θὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς τιμωρίαν Σας! Εἰς ἀπάντησιν ἀπέδειξα μετ' ἄκρας ἀνοχῆς, ὅτι εἴμεθα ἔτοιμοι εἰς πᾶσαν καταδίκην, διότι διὰ νὰ ὑποκύψωμεν εἰς τοιαύτην ἀσύγγνωστον ἁμαρτίαν εἶνε ἀδύνατον! Ἀμέσως ὅθεν μᾶς περιώρισαν εἰς τὴν Πρωτοσυγγελίαν, καὶ μετὰ τριῶρον διάστημα παραγίνεται ὅ,τε Καπὶ Κεχαγιᾶς, καὶ τρεῖς Κλητῆρες, ἦτοι Καβάζιδες τοῦ Πατριαρχείου, καὶ μᾶς ὀδηγοῦν ἐντὸς λέμβου (μπιαντέ) ἐν ἣ εἰσῆλθον ὅ,τε Καπιογλοῦ καὶ τρεῖς Κλητῆρες, καὶ εἰς ἑτέραν λέμβον, ἕτεροὶ τινες ὄπλοφόροι χαρσαφύλακες, καὶ μᾶς συνοδεύουν ἐπισήμως

εἰς τὸ ἀτμόπλοιον Κουριτζῆ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ Θεσσαλονίκην, καὶ καθ' ἣν στιγμήν ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσῃ τὸ πλοῖον ἅπαντες οὗτοι ἐπιβάντες τοῖς λέμβοις ἀνεχώρησαν, καὶ ἐμείνομεν ἡμεῖς ἐλεύθεροι ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ, ἄνευ τινὸς συνοδίτου χωροφύλακος κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἐν ὑπερορίᾳ ἀποστελλομένων, καὶ τοῦτο ἐγένετο, διότι ὁ Βεζύρης δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ ἐπίσημον, καὶ γνωσθῆ ἢ πρὸς τοὺς Ρώσους μεροληψία του, διότι ἀντελήφθη τὰς ἐνεργείας τῶν ὁμογενῶν μας, ἄλλὰ δι' ἄλλου εὐφυοῦς τρόπου μᾶς εἶχεν ἀρκούντως περιορίσει. Καὶ ἐπειδὴ ταξιδεύοντος τοῦ Ἀτμοπλοίου δὲν εἶχομεν συνοδόν τινα στρατιώτην, διὰ νὰ μᾶς συνοδεύῃ, ἐκεῖ ἐγνωρίσθημεν μετὰ πολλῶν συμπλωτῆρων ὁμογενῶν, καὶ γενομένου πολλοῦ λόγου περὶ τῆς ὑποθέσεώς μας, ἅπαντες μᾶς παρώτρυνον μετὰ τοῦ Πλοιάρχου, ὅπως ἐξέλθωμεν εἰς Ραιδεστόν, ὅπου ἤθελε διαμείνειν ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας τὸ ἀτμόπλοιον, καὶ ἐκεῖθεν λάθρα διὰ σιδηροδρόμου ἐπιστρέψωμεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐνεργήσωμεν μετ' ἐπιφυλάξεως τὴν διαληφθεῖσαν ἐνέργειαν.

Αὕτη, ἡ τόλμη δι' ἐμέ, ἦτο ὄλως ἀνοίκειος, τὸ ὁμολογῶ, ὅτι πράγματι ἦτο ἀνοίκειος τῇ Μοναχικῇ μου ἀποστολῇ, ἀλλὰ, τὸ πολὺ τῆς θλίψεως γεννᾷ παραφροσύνην, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐσκέπασε καὶ ἐλυτρώθημεν τῶν περαιτέρω κινδύνων, διότι ἅμα ἐξήλθομεν, ἔξω εἰς τὴν παραλίαν μετὰ καὶ ἄλλων ὁμογενῶν, ἰδοὺ παρουσιάζεται Ἀστυνόμος τις ὅστις ἀποτείνεται μόνον εἰς ἡμᾶς τοὺς Μοναχοὺς, λέγων: τί γυρεύετε ἔξω, εἰς ὃν ἀπεκρίθημεν τουρκιστί, ὅτι ἐξήλθομεν χάριν ἀναψυχῆς, καὶ πάλιν διὰ τοῦ ἰδίου ἀτμοπλοίου θὰ ἀπέλθωμεν εἰς Θεσσαλονίκην. Ὁ δὲ μειδιῶν λέγει ἡμῖν τουρκιστί, ὅτι ἔχω τηλεγράφημα ἐκ τῶν Πατριαρχείων νὰ μὴ σᾶς ἐπιτρέψω τὴν ἔξοδον, καὶ τώρα ἀμέσως διὰ τῆς ἰδίας λέμβου νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὸ Ἀτμόπλοιον, δούς ἐντολὴν τῷ λεμβούχῳ, ὅτι ἐν περιπτώσει ἀποδράσεώς μας, αὐτὸς θὰ εὐθύνηται, καὶ οὕτω ἐπανακάμψαντες ἐν τῷ Ἀτμοπλοίῳ κατεννοήσαμεν, ὅτι οἱ ἀρμόδιαι ἀντίμολποι μας δὲν καθεύδουν. Καὶ ἅμα τῇ ἀγκυροβολήσει τοῦ Ἀτμοπλοίου εἰς Θεσσαλονίκην, ἰδοὺ παραγίνεται ὁ κλητὴρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης κ. Κῶτσος, μετὰ καὶ δύο στρατιωτῶν, καὶ μᾶς συνοδεύουν δι' εἰδικῆς λέμβου εἰς τὸ Τελωνεῖον, ὅπου ἐξήρχοντο καὶ οἱ ἄλλοι ἐπιβάται, καὶ ἐκεῖθεν μᾶς ὀδηγοῦν ἄχρι τοῦ Μητροπολίτου, ὅστις ἦτο ὁ αἰμίνηστος, μετὰ ταῦτα, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Ἰωακείμ ὁ Γ', εἰς ὃν μετὰ πολλῆς συγκινήσεως ἐξεφράσαμεν τὰ παράπονα ἡμῶν, ὅστις, πράγματι, συνεκινήθη, καὶ μετὰ πολλῆς στοργῆς μᾶς ἀπήντησεν εἰπών. Ἐγὼ τὴν προᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας τὴν θεωρῶ ἄγαν ἄδικον καὶ ὄλως ἀστοργον,

καὶ κατὰ τοῦτο πολὺ μέμφομαι τὸν Πατριάρχην, καὶ μολονότι τὸν ἔχω Γέροντα, πλὴν εἰς τὴν προᾶξιν ταύτην διαφωνῶ, καὶ ἄς ὄψεται! Ἄλλ' ἐπειδὴ ἔχω τηλέγραφον τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως Σᾶς ἀποστείλω ὑπερορίους εἰς τὰ Μετέωρα, ἐγὼ συμπαθῶν ὑμᾶς, σᾶς παρουσιάζω δύο μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ περάσητε καλά, ἢ εἰς τὸ Τσαοὺς Μοναστήριον νὰ περιορισθῆτε ἄχρι καιρός, ἢ εἰς τὴν παρὰ τὰ Βασιλικὰ Ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, ἣν προτιμήσας ἐγὼ ὡς καλλιτέραν, ἀπήλθομεν τὴν ἐπιουῖσαν συνοδευθέντες διὰ τοῦ καλοῦ καγαθοῦ κλητῆρος κ. Κώτσου, μετὰ καὶ ἐπιστολῆς πατρικῆς τῆς Α. Παναγιότητος Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, καὶ ἐτύχομεν παρὰ τοῦ ἐκείσε Καθηγουμένου κ. Ἱερεμίου, καὶ τῆς ἐν Χριστῷ αὐτοῦ ἀδελφότητος τῆς μεγαλειτέρας περιποιήσεως, καὶ μετὰ δίμηνον ὑπερορίαν, ἀφοῦ ἡ σεβαστὴ Ἐξαρχία ἐξετέλεσεν ἑλευθέρως τὰ ὑπὲρ τῆς ρωσικῆς ἀδελφότητος νικητήρια, τότε διὰ Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς μᾶς ἐδόθη ἡ ἑλευθερία, καὶ μάλιστα δι' ἐμὲ ἔγραφεν ὅπως γαίνω παραδεκτὸς ἐν τῇ μετανοίᾳ μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Μετὰ τὴν ὑπερορίαν ποῖα μέτρα μετεχειρίσθησαν οἱ σεβαστοὶ Ἐξαρχοί, καὶ πῶς ἀπήλασαν τοὺς ἐγκριτωτέρους τῆς Μονῆς Ἑλλήνας, καὶ συνεπῶς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ πῶς ἐπὶ τέλος κατορθώθη ἡ ἐκρῶσσις τῆς Μονῆς.

Μετὰ τὴν ὑπερορίαν μου οἱ σεβαστοὶ Ἐξαρχοί, ἐξασφαλισθέντες ὅτι ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν θὰ ἔχωσι τὸν ἐλάχιστον ἀντίκτυπον πρὸς τὰς ἐνταῦθα ἐνεργείας των, ἐπενόησαν καὶ τὸν τελευταῖον αὐτὸν συναγωνισμὸν πρὸς ἱκανοποιήσιν τοῦ οὐπερ προείλοντο, σκοποῦ των, καὶ πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ προγράμματός των, ἐπενόησαν μάλα εὐφυῶς, (ἂν καὶ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ τοῦτο ἰσχυρῶς), μίαν ἀπόπειραν ἐν εἴδει διλήμματος ἦν καὶ ἐπέτυχον. Διὰ νὰ ἐπιβάλλωσι διὰ τῆς βίας τὴν ἐκδίωξιν τύσων ἐγκριτωτέρων Ἑλλήνων Πατέρων, τοῦτο τοῖς ἐφαίνετο πολλὰ δύσκολον, καὶ οἶονεὶ δυσκατόρθωτον, καὶ ἰδοὺ τι ἐπενόησαν! Μετὰ τὰς διαμαρτυρίας καὶ ἀντιρρήσεις τῶν Γραικῶν Πατέρων, προσεκάλεσαν οἱ σεπτοὶ Ἐξαρχοί διὰ τρόπου τὰ μάλα ἠπίου καὶ προσηνοῦς, τοὺς ἐγκριτωτέρους, ὡς ἔφθημεν, Ἑλλήνας Πατέρας, καὶ μετὰ μεγάλης ἐπιεικείας καὶ συμπαθητικοῦ βλέμματος, λέγουν πρὸς

αυτούς. Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡμεῖς ὡς Ἕλληνες Ἀρχιερεῖς, δὲν εἶχομεν σκοπὸν ὅπως σᾶς ἀδικήσωμεν, ἀλλ' ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων, καὶ ἡ πλειοψηφοῦσα μερὶς τῶν Ρώσων, καὶ τὸ δέος τῆς ρωσικῆς ἰσχύος μᾶς ἠνάγκασεν ὅπως προβῶμεν εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ σημεῖον, καὶ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὡς φρονιμωτέρους νὰ κάμητε μίαν ὑπακοήν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ ἡ φρόνησις ὅπως πράξητε καὶ κατὰ τοῦτο θὰ σᾶς δοθῶσι προνόμια τινὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ μείνητε πολὺ εὐχαριστημένοι. Καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ὡς γνωστόν, σᾶς συμπαθεῖ, νὰ ζητήσητε οἱ ἐγκριτώτεροι ὅπως ἀπέλθητε εἰς Καρυὰς διὰ νὰ ὑποβάλητε τὰ παράπονά σας, καὶ ἡμεῖς θὰ ἀνέλθωμεν ὡς Ἐξαρχοὶ ὁμοῦ, καὶ τότε ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος θὰ συντελέσωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ θὰ σᾶς δοθῶσι μερικὰ προνόμια, καὶ θὰ ἐξασφαλίσητε τὸν ἑαυτὸν σας, καὶ κατ' ἀκολουθίαν θὰ περάσητε πολὺ καλὰ μὲ τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς σας Ρώσους, καὶ ἰδίως μὲ τὸν Ἀρχιμανδρίτην Μακάριον.

Εἰς ταῦτα παραπεισθέντες οἱ δυστυχεῖς Γραικοί, καὶ νομίσαντες ὅτι ὁμιλοῦσι μὲ ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, εἰλικρινεῖς καὶ Ἁγίους, οὐκ οἶδα ὅπως ἐπίσθησαν, καὶ συνεκατένευσαν ὅπως εὐχαρίστως ἀνέλθωσιν εἰς Καρυὰς καὶ μολονότι τινὲς ἐκ τῶν μικροτέρων προεμάντευον τὴν ἀπάτην.

Συνῆλθον λοιπὸν τῇ ἐκλογῇ καὶ ἐγκρίσει τῶν Ἀρχιερέων, οἱ ἐφεξῆς γεροντότεροι Πατέρες, ὃ τε Ἐλευθέριος Ἱατρός, ὁ πλεόν ζωηρός, τὸν ὁποῖον ἐφοβοῦντο καὶ ἐπέβλεπον οἱ Ρῶσοι, οὐ μὴν δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ δύο ἀδελφοὶ Ἀναστάσιος καὶ Ἀρσένιος, οἱ μετὰ ταῦτα κληθέντες Πατεριτσῶται, ὁ Εὐγένιος καὶ Θεοδόσιος, οἱ χρηματίσαντες Ἀντιπρόσωποι τῆς Μονῆς, ἐν τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι, ὁ Σεραφεῖμ ὁ Οἰκονόμος, ὁ Ἱερομόναχος Ἐλευθέριος Κρής, ὁ Ναυκράτιος ὁ διάσημος ψαράς, ὁ Εὐτρόπιος καὶ Ἀζαρίας, οὗτοι ἅπαντες οἱ ἐκλεκτότεροι ἱππεύσαντες ἀνῆλθον εἰς Καρυὰς, μακρὰν πίσης ὑποψίας, καὶ ἅμα ἐξεπέρυσαν εἰς τὸ ἐν Καρυαῖς Κονάκιον τῆς Μονῆς, ἀμέσως παρουσιασθέντες 25 ὄπλοφόροι Ὀθωμανοί, διέταξαν ὅπως ἀνὰ δύο ἱππεύσωσιν ἐπὶ ἡμιόνων καὶ συνοδενθῶσιν ὑπὸ στρατιωτῶν εἰς τὰ προωρισμένα μέρη τῆς ἔξορίας των. Καὶ τὸν μὲν Ἐλευθέριον μετὰ τοῦ Οἰκονόμου Σεραφεῖμ τοὺς ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Ζωγράφου, τὸν δὲ Εὐγένιον καὶ Ἀζαρίαν εἰς Ἅγιον Παῦλον, τὸν δὲ Θεοδόσιον καὶ παπᾶ-Ἐλευθέριον εἰς Χρούμιτσαν, τοὺς δὲ Ἀναστάσιον, Ἀρσένιον, Ναυκράτιον καὶ Εὐτρόπιον εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Χιλιανδαρίου, καὶ μετὰ τὴν ὑπερορίαν αὐτῶν, τότε δὴ τότε ὡς ἀτιθάσων ἐχθρῶν, ἄλλους μὲν διὰ βίας ἐξώθουν τῆς Μονῆς, καὶ τινες κλαίοντες καὶ

όλοφυρόμενοι άνεχώρουν εκ τής Μονής, βλέποντες εκείνην τήν οίκτηράν καί άλγεινήν κατάστασιν αὐτῆς, εἰς δέ μοναχός Καισαρεύς, γνωστός τοῖς πᾶσιν Ἰωάννης Ἀγιογράφος, τόν ὁποῖον εκάλουν, εκ τοῦ ἀστείου ὕφους του, Ντελί Γιάννη. ὁ τοιοῦτος ἀκρίτω ζήλω περισχεθείς, ἤρατο ἐπὶ τῆς θύρας τήν σημαίαν τοῦ Σουλτάνου, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ Ἀστυνόμου, ὁ δέ Ἀστυνόμος καταβιβάσας τήν σημαίαν εἶπε τῷ Ἰωάννῃ· Σὺ ανέβασας τήν σημαίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σουλτάνου, ἰδοὺ, καί ἐγώ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σουλτάνου τήν κατεβάζω, καί ἀμέσως προστάζει καί τόν δένουσιν ὀπισθάγκωνα μέ σχοινία, καί οὕτω τόν ἀποστέλλουσιν εἰς Καρυάς, κλείσαντες τοῦτον εἰς τόν ἐκεῖσε ἐλεεινόν πύργον, καί μετὰ τριήμερον εἰρκτήν τόν ἀπέλυσαν ἐλεύθερον νά κοινοβιάσῃ ὅπου ἤθελεν.

Οἱ δέ σκεπτοί μας Ἀρχιερεῖς, ἀφοῦ ἐξετέλεσαν πᾶν ὅ,τι ὑπ' αὐτῶν ἐπεβάλλετο, ἠθέλησαν ὅπως παραλάβωσι καί τὰς κλείδας τοῦ Καθολικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες Ἐκκλησιαστικοὶ ἠρνοῦντο τήν παράδοσιν, ἀλλ' οἱ Ἀρχιερεῖς μας καί εἰς τοῦτο ἐφεῦρον τὸ μέσον, διατάξαντες ὅπως διὰ Κλίμακος ἀνέλθῃ εἰς στρατιώτης ὀθωμανός καί εἰς ρώσσοσ, εἰς τὰ καιηχούμενα, ἐξ ὧν καί κατελιθόντες ἠνοιξαν ἔσωθεν τὰς θύρας, καί οὕτω ἀθρόως παρέλαβον οἱ Ρώσσοι καί τόν Καθολικόν Ἱερόν Ναόν, γενόμενοι πλέον κύριοι τῆς Μονῆς. τῇ τελείᾳ ἐπιστάσιᾳ τῶν Ἀγίων Ἐξάρχων, διορίσαντες τόν Μακάριον ρώσσον Καθηγούμενον, καί ἐπιδόντες αὐτῷ τὸ Σιγιλλιῶδες γράμμα τῆς Μεγάλῆς Ἐκκλησίας, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἐφαρμογῆς, ἐπανέκαμψαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Αὕτη ἐστὶν ἐν συνόψει, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης προσθήκης ἢ ἐξέλξης τοῦ προγράμματος τῶν ἐν λόγῳ Ἐξάρχων.

Καί ἐπειδὴ τὸ Σιγιλλιῶδες γράμμα, ὅπερ ἐξεδόθη ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων, ἐν πλήρει Συνοδικῇ ἀποφάσει, καί ἐπικυροῖ ὡς Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τόν Ἀρχιμανδρίτην Μακάριον ρώσσον, καί συνιστᾷ αὐτῷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κοινοβιακοῦ Μοναστικοῦ βίου, καί προτρέπει ὅπως συνφωδᾷ τοῖς Θεσμοῖς καί Κανόσι τῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, ἄνευ προνομιακῆς ἢ φυλετικῆς διακρίσεως τῶν ἐνασκουμένων ἐν αὐτῇ Πατέρων, εἴτε (βεβαίως Ἕλλήνων ἢ Ρώσσω Πατέρων) ἀπολαύουσι τῶν ἴσων δικαιωμάτων πάντες, καί ὅπως τὸ Σιγιλλιῶδες τοῦτο γράμμα ἔχει τὸ κῦρος καί τὴν ἰσχὺν ἀμετάτρεπτον καί ἀμεταποίητον, εἰς αἰῶνα τόν ἅπαντι, ὡς ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐρεισμένον, καί πρὸς τὰς ἀρχαίῳθεν τεθειμένας τάξεις καί τύπους πάντων τῶν Ἱερῶν Κοινοβίων κ.τ.λ. Καί ἐπειδὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἱεροῦ Σιγιλλίου διορίσθη Καθηγούμενος ὁ διαληφθεὶς Μακάριος παρὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, φέρε ἀπαθῶς,

Εὐαγγελικῶς καὶ ἀμερολήπτως ἀναδιφήσωμεν τὰς κυρτοὺς περικοπὰς τοῦ Σιγίλλιδος γράμματος, καὶ ἐκεῖ θὰ ἴδωμεν ποῦ κεῖται ἡ ἀλήθεια, καὶ ἐὰν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ἐγγράφῳ, τὸ ὁποῖον στηλιτεύει τὸν ἐπάρατον φυλετισμὸν, εὐρίσκεται τι τὸ ἀνθρώπινον προστεθὲν χάριν μεροληψίας !!

Ἴνα δὲ μὴ φανῶ προσκορῆς δὲν θὰ ἐκθέσω ἐν ταύτῃ μου ἅπαν τὸ Σιγίλλιδος γράμμα, θὰ παρουσιάσω περικοπὰς τινὰς, καταδεικνυούσας τὴν ἐν γένει οὐσίαν τοῦ ἐν αὐτῷ περιεχομένου, ὅπερ ἔχει ὡς ἔπεται.

« Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγίλλιδος γράμμα ἐπικυρωτικὸν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Μακαρίου, Ἡγουμένου τοῦ ρωσικοῦ Κοινοβίου, τῆς ἐν Ἀθῶν Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος. Ἀριθ. Πρωτοκόλλου 5433. Ἰωακείμ, ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν, καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἀθῶνος κειμένῳ Ἱερῷ ἡμετέρῳ Πατριαρχικῷ Μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἐπιλεγόμενου Ῥωσικοῦ, ἀπὸ τινος χρόνου ἀνεφύη, ὡς μὴ ὄφειλε, ἕρις δεινὴ καὶ διχοστασία μεταξὺ τῶν ἐνασκουμένων Γραικῶν καὶ Ῥώσων μοναχῶν, τῶν πρώτων ἀξιωσάντων ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκλειστικὴν τινὰ, καὶ ὅλως προνομιακὴν διαχείρισιν τῶν τῆς Μονῆς, τοὺς δὲ ἄλλους ἀδελφοὺς ἐν μοίρᾳ ξένων καὶ ἐπηλύδων τεθειμένων, κἀντεῦθεν καὶ πάντων τῶν τῆς Μονῆς διακονημάτων, καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ τῆς Ἡγουμενίας, ἀνειποιουμένων, καὶ μόνους αὐτοὺς κατέχειν βουλομένων, ἢ τοῦ Ἁγίου Ὄρους Κοινοῦ τῆ προσκλήσει τῶν διῆσταμένων μερίδων, εἰ καὶ ἐπελήφθη τῆς διαρρυθμίσεως τῶν τῆς Μονῆς διασυντάξεων Κανονισμοῦ, ἀλλὰ τὸν Κανονισμὸν τοῦτον ἐν πνεύματι μεροληψίας πρὸς τὰς τῶν Γραικῶν Μοναχῶν ἀξιώσεις συνταχθέντα, καὶ ἐπομένως προκαλέσαντα, ἀντὶ τῆς ἐπιδιωκομένης εἰρηνοποιήσεως, μείζονα τῶν πνευμάτων ἔρεθισμὸν, ἢ ἕτερα τῶν ἐνδιαφερομένων μερίδων οὐκ ἀπεδέξατο, ῥεωροῦσα αὐτὸν οὐ μόνον ὡς ἀναιροῦντα τὴν ἐν πᾶσι τοῖς Κοινοβίοις ἐνυπάρχουσαν καὶ διατηρουμένην ἀνεξαίρετον τάξιν τῆς ἰσότητος τῶν ἀδελφῶν, συνφθὰ τῷ πνεύματι τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τοῖς θεσμοῖς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ταῖς Μοναστηριακαῖς διατυπώσεσιν, ἀλλὰ δὲ καὶ ἀνατρέποντα κεκτημένα ἤδη καὶ ἀναμφισβήτητα δικαιώματα αὐτῶν ἐν τῇ Μονῇ. Τῶν ἀμοιβαίων τούτων ἔριδων καὶ διαπληκτισμῶν, ὁσημέραι ἐπιτεινομένων, καὶ διὰ συνεχῶν ἀταξιῶν, ἀνοικείως τῷ Ἱερῷ τῶν μοναζόντων Σχήματι, ματαιουμένου ὅλως τοῦ σκοποῦ, ὃν ὁ μοναχικὸς προτίθεται βίος,

» ἐμέλησεν ὠφειλομένως τῇ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ μεριμνήσαι
» τῆς καταπαύσεως αὐτῶν, κ.τ.λ.»

Ἴνα δὲ μὴ συνεχίσω ὅλας τὰς ἐν γένει περικοπὰς ὡς ἔφθην εἰπὼν, τοῦ Ἱεροῦ Σιγιλίου, παρακαλῶ τοὺς ἐνδιαφερομένους εἰς τοῦτο, εἴτε ἀναγνώστας τῶν Πατριαρχείων, εἴτε τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτους, εἴτε τῶν ἀδελφῶν Ρώσσω, νὰ μοὶ ἐπιτρέψωσι νὰ κάμω ἐν ὀλίγοις, τὰς ἀμερολήπτους παρατηρήσεις μου, καθόσον ὡς προείρηκα, καὶ ὡς γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, εἰμὶ ὁ μόνος ἀρμόδιος νὰ ἐκθέσω τὰ πράγματα ἱστορικῶς ὡς ἠκολούθησαν, διότι οὐχὶ μόνον ὅτι ἤμην γνήσιον τέκνον καὶ κουρὰ τῆς Μονῆς ταύτης, τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἀλλ' ἐχορημάτισα καὶ γραμματεὺς αὐτῆς, καὶ πιστὸς αὐτόπτης καὶ ἀκόλουθος τῆς ἐξελίξεως τοῦ τοιοῦτου ζητήματος, τοῦτο μὲν, διότι ὡς γραμματεὺς αὐτῆς ἀντέγραψα ὅλας τὰς πράξεις τῆς ἑκταμελοῦς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτους, ὅτε κατήλθεν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μονῇ πρὸς διαδίκασιν τῶν δύο μερῶν, καὶ εἶδον ὅσα τότε ἠκολούθησαν ἐν ταῖς καθ' ἀντιμωλίαν παραστάσεσιν ὡς ἀκριβῶς διετύπωσα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, ὧν τὰ πλεῖστα ἰδίαις χερσὶν ἀντέγραψα, τοῦτο διότι, ἀποσταλεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὡς Ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, εἶδον αὐτοπειρὰ τὰ πράγματα ὡς ἠκολούθησαν, χωρὶς νὰ μοὶ διαφύγη τι, καὶ μάλιστα πλεῖστα παρέλειψα νὰ ἐκθέσω ἐν ταύτῃ μου, ἵνα μὴ ἐπιβαρύνω περισσότερον τὰς συνειδήσεις τῶν παραβιασάντων τὸ δίκαιον.

Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀναλήψει τῆς τοιαύτης ἱστορικῆς Μελέτης κύριον θέμα ἐθέμην, ὅπως ἐν φόβῳ Θεοῦ προσείπω τὴν ἀγνήν ἀλήθειαν ἄνευ πάθους καὶ τῆς ἐλαχίστης ἐγωϊστικότητος, καὶ μεροληψίας, διὰ τοῦτο δὲν θὰ ὑποκριθῶ οὔτε τὸν Ρωσοφόβον καὶ Ρωσοφίλον, οὔτε θὰ εἶπω τι ἔξω τῆς ἀληθείας, τὶ ἐπιβαρύνον τὴν συνείδησίν μου, χάριν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχῶν, ἀλλ' ὡς ἀκριβέστατα ἠκολούθησαν, διότι ὅταν ἐξιστορεῖται ἀπαθῶς καὶ Εὐαγγελικῶς ἡ ἀλήθεια, αὐτὴ αὕτη θὰ θριαμβεύσῃ.

Ἦδη δὲ φέρε, μετ' εὐλαβείας καὶ ἐπιεικείας πολλῆς, ἐπειδὴ θὰ ὁμιλήσῃ ἡ ἀλήθεια, νὰ παρουσιάσωμεν μέρη τινὰ τοῦ Ἱεροῦ Σιγιλίου, τὰ ὅποια καταδικάζουσιν, οὐ μόνον ἡμᾶς τοὺς ἐκδιωχθέντας Γραικοὺς, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὴν ἐνταῦθα Ἱερὰν Κοινότητα ὡς φυλετίζουσαν καὶ μεροληπτουσαν ἐν τῷ Κανονισμῷ αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων διὰ τοῦ, ὡς διελληπται, Σιγιλλιώδους γράμματος, λυγρῶς ψέγει, λέγουσα. «Ἐπειδὴ
» ἀπὸ τινος χρόνου ἀνεφύη, ὡς μὴ ὠφείλεν, ἕρις δεινὴ καὶ διχοστα-
» σία μεταξὺ τῶν ἐνασκουμένων Γραικῶν καὶ Ρώσσω μοναχῶν,
» τῶν πρώτων ἀξιούντων ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκλειστικὴν τινα καὶ ὅλως

»προνομιακὴν διαχείρισιν, . . . ἢ τοῦ Ἁγίου Ὁρους Κοινότης τῇ
»προσκήσει τῶν διῡσταμένων μερίδων, εἰ καὶ ἐπελήφθη τῆς διαρ-
»ρυθμίσεως τῶν τῆς Μονῆς διὰ συντάξεως Κανονισμοῦ, ἀλλὰ τὸν
«Κανονισμόν τοῦτον ἐν πνεύματι, μεροληψίας, πρὸς τὰς τῶν
»Γραικῶν μοναχῶν ἀξιώσεις συνταχθέντα καὶ προκαλέσαντα μεί-
»ζονα ἐρεθισμόν, . . . ἢ ἕτερα τῶν ἐνδιαφερομένων μερίδων οὐκ
»ἀπεδέξατο αὐτὸν ὡς ἀναιροῦντα τὴν ἐν πᾶσι τοῖς Κοινοβίοις
»ἀνεξαιρέτως τάξιν, τῆς ἰσότητος τῶν ἀδελφῶν κ.τ.λ.»

Ἐκ τῆς περικοπῆς ταύτης τοῦ Ἱεροῦ Σιγιλλίου, τρανότατα καταδεικνύει ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅτι, πράγματι οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι εὐρίσκονται ἐν τάξει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, οἱ δὲ Γραικοὶ τῆς Μονῆς Πατέρες, καὶ ἡ Ἱερά τοῦ Ἁγίου Ὁρους Κοινότης, τῷ πάθει τῆς μεροληψίας καὶ τοῦ φυλετισμοῦ ὑπαχθέντες, ἐπαρουσί-ασαν Κανονισμόν ἀπάδοντα τῷ Εὐαγγελικῷ πνεύματι, τὸν ὁποῖον ἠκύρωσεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων, καὶ ἀνι' αὐτοῦ ἐδικαίωσε καθ' ὅλα τοὺς Μοναχοὺς Ρώσσους, οἱ ὁποῖοι σήμερον ἐναβρύνονται ὅτι τὴν ἐκρώσισιν τῆς Μονῆς τὴν ὀφείλουσιν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν.

Ἦδη δὲ ἐπειδὴ καὶ οἱ ἀστικοὶ καὶ πολιτικοί, οὐ μὴν δέ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, Ἐκκλησιαστικῶν Νόμοι διακελεύουσιν, ὅπως πᾶς τις ἐνδιαφερόμενος περὶ τινος ζητήματος, καὶ μάλιστα σπουδαίου, καὶ Ἱεροῦ, ν' ἀπολογῆται ἐλευθέρως, ἀρκεῖ μόνον νὰ εὐρίσκειται ἐν τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τοῦτο ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης ὅστις φέρω ὄλην τὴν εὐθύνην τῶν Γραικῶν Πατέρων τῆς Ἱερᾶς μου Μονῆς, ἅτε ὑπῆρξα Ἀντιπρόσωπος αὐτῶν, καθῆκον ἱερώτατον ἐθεώρησα ὅπως ἀπαθῶς ἐξιστορήσω ὄλην τὴν φύσιν καὶ οὐσίαν τοῦ, περὶ οὗ ὁ λόγος ζητήματος, καὶ ἐπειδὴ βλέπω ἐν τῷ διαληφθέντι Ἱερῷ Σιγιλλίῳ, ὅτι αἱ πλεῖσται αὐτοῦ περικοπαί, ἐγράφησαν μεροληπτικώτατα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν Ρώσσων, διὰ τοῦτο θὰ μοὶ ἐπιτραπῇ, ὅπως μετὰ πάσης σαφηνείας οὐ μὴν δὲ καὶ εὐλαβείας παραλληλίσω τὸν Κανονισμόν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος μὲ τὸ Σιγιλλιώδες γράμμα τῶν Πατριαρχείων, καὶ τότε ἂς κρίνη καὶ ὁμιλήσῃ ἡ ἀλήθεια.

Καὶ πρῶτον βλέπομεν ἐν τῷ Σιγιλλιώδῳ γράμματι, ὅτι ἡ δεινὴ διχοστασία καὶ ἔρις, ἣτις ἀνεφύη μεταξὺ Γραικῶν καὶ Ρώσσων, ἦτο, διότι ἠξίουσιν οἱ Γραικοὶ ἀποκλειστικὴν τινα καὶ ὅλως προνομιακὴν διαχείρισιν τῶν τῆς Μονῆς, τοὺς δὲ ἄλλους ἀδελφοὺς (δηλ. τοὺς Ρώσσους), ἐν μοίρᾳ ξένων καὶ ἐπηλύδων τεθειμένων, ὅτι, δὲ τοῦτο εἶνε ἐπινόημα ρωσσοικῆς προελεύσεως καὶ συκοφαντίας ἄκρας, λόγων οὐ χρήζει, καθόσον, καθ' ἣν ἐποχὴν προσεκλήθη ἡ Ἱερά Κοινότης εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐνώση τὰ διεστῶτα μέρη, οἱ

ἀδελφοὶ Ρῶσοι ἀπὸ πολλοῦ ἀλματικῶς εἶχον ἀρπάσει τὴν διαχείρισιν τῆς Μονῆς, καὶ κατώρθωσαν ἐκ τῶν προτέρων νὰ ἐκδιώξωσιν ἐκ τῆς Μονῆς, πολλοὺς ἐκ διαλειμμάτων Ἑλληνας παλαιοὺς Πατέρας, καὶ δὴ τοὺς ἐγκριωτέροισι, ὡς καὶ πρὸ δωδεκαετίας, τοὺς διὰ δόλου ἐκδιωχθέντας τριάκοντα Γραικοὺς οἵτινες εἶχον τὰ σημαντικώτερα διακονήματα τῆς Μονῆς, τὰ ὁποῖα ἤρπασιν οἱ ἀγαθοὶ Ρῶσοι, καὶ ἐν ὅσῳ εἶχον τὴν διαχείρισιν τῆς Μονῆς οἱ Γραικοί, ἦτοι τὰ πρῶτα διακονήματα, εἶχον καὶ Ρῶσους βοηθοὺς, οἵτινες καθ' ὅλα ὑπήκουον, διότι φύσει οἱ Ρῶσοι ἐν ὅσῳ εὕρισκοντο εἰς ὑποταγὴν, εἶναι οἱ νομοταγέστεροι πάντων, ὅταν ὁμως ὁ ρῶσος λάβῃ ἀρχὴν, παρουσιάζεται ἀμέσως ὡς εἰς τῶν αὐστηροτέρων Κοζάκων, καὶ πράγματι, ὅταν ἀνέλαβον τὰ πρῶτα διακονήματα ἦτοι, ὡς Οἰκονόμοι τῶν Μετοχίων, τοῦ Δοχείου, τῶν Ἀρχονταρικίων, καὶ Νοσοκομείων, καὶ τὴν διοίκησιν τῶν ξυλουργῶν καὶ κτιστῶν καὶ τῶν πλοίων, οὐδένα Γραικὸν παρέλαβον, ἀλλὰ προετίμων πάντοτε τοὺς Ρῶσους, καὶ ἡ σημερινὴ ἀπόδειξις ἐπιβεβαιοῖ ὅτι, ἐπειδὴ ἠξίουσαν πρὸς ἑαυτοὺς πλέον τὴν ἀποκλειστικὴν διαχείρισιν, διὰ τοῦτο καὶ ἀπώσαντο τὸν Κανονισμὸν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Δεύτερον ἐν τῷ Σιγιλλιῳδῶδει τούτῳ γράμματι ἐνορθῶμεν, «ὅτι τῇ ἐπιμόνῳ προσκλήσει τοῦ τότε Ἡγουμενεύοντος Γερασίμου, καὶ τῶν Προϊσταμένων Πατέρων, προσεκλήθησαν οἱ Ρῶσοι ὅπως ἀπαλλάξωσι τὴν Μονὴν ἀπὸ τῶν ὑπερόγκων χρεῶν, καὶ ὅτι, τῇ εὐσεβῇ ἀφοσιώσει καὶ φιλοτίμῳ ὑπὲρ τῆς εὐκλείας αὐτῆς, προσπαθεῖα τῶν Ρῶσων Μοναχῶν, ἀφίκετο ἡ Μονὴ εἰς ἣν ἤδη διασώζεται εὐημερίαν». Ἀλλὰ καὶ τοῦτο προσθήκη ἀδικαιολόγητος τῶν Ρῶσων, διότι ὡς πάντες ἴσμεν, καὶ ὡς οἱ ἴδιοι Ρῶσοι ὁμολογοῦσιν, ἄχρι τοῦ 1838 οὐδεὶς Ρῶσος ὑπῆρχεν, ἐν τῇ Μονῇ, μόνον τότε οἰκειοθελῶς κατήλθον οἱ δύο Ρῶσοι ἐκ Καψάλας, ὁ τε Παπᾶ Ἱερώνυμος καὶ Μητροφάνης μοναχὸς ὑποδηματοποιός, καὶ ἐζήτησαν ἀπλῶς ὅπως κοινοβιάσωσιν ὑποσχόμενοι ὅτι θὰ ἀκολουθῶσιν ἀπαραβάτως τὴν Κοινοβιακὴν διατύπωσιν, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καὶ ὅτι θὰ προσπαθῶσιν ἐκ Ρωσσίας τὴν προσήκουσαν συνδρομὴν, καὶ ὅχι ὅτι ἐβασίσθησαν εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν δύο Ρῶσων μοναχῶν. Ὅτι δὲ ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἦτο ὑποκειμένη εἰς χρέος, συνεπεία τῆς ἀποτυχίας τῶν Μετοχίων, τοῦτο ἦτο τοῖς πᾶσι γνωστόν, ὡς εἶωθεν συμβαίνειν καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἱερὰς Μονάς, καὶ ἠδύνατο καὶ αὐτὴ ἡ Μονὴ μάλα εὐχερῶς ν' ἀποτίσῃ τὸ χρέος, διότι τὸ ἐπίζηλον αὐτῆς δάσος τόσον τῆς Μονῆς, ὅσον καὶ τὸ ἀπέφρακτον δάσος τῆς Χρουμίτσας ἅτινα ἦσαν ἀξύλετα, καὶ ἡ εὐφορία τῶν Μετοχίων ἦτις μετέπειτα ἠὺδοκίμησεν, ἠδύνατο, λέγω, νὰ

ἀπαλλάξωσιν αὐτὴν τοῦ ἐπικειμένου χρέους, ὥστε δὲν ἀνέμενεν ἡ Μονὴ ἀπὸ τὴν κοινοβίασιν τῶν δύο ἄνω εἰρημένων Ρώσσω, καὶ τῇ «εὐσεβῇ ἀφοσιώσει καὶ φιλοτίμῳ ὑπὲρ τῆς εὐκλείας αὐτῆς προσπαθεία τῶν Ρώσσω μοναχῶν», (ὡς μεροληπτικῶς διαγορεύει τὸ Σιγιλλιώδες τῆς Ἐκκλησίας γράμμα), τὴν σωτηρίαν τῆς Μονῆς ταύτης, ἀπὸ τὰς ἐνεργείας τῶν Ρώσσω! Καὶ ἔπειτα εἰν ἐγνώριζον ἐκεῖνοι οἱ ἀείδιμοι Γραικοὶ Πατέρες, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ δύο Ρῶσσοι, μίαν ἡμέραν συνάξωσι πληθὺν Ρώσσω, καὶ συνεπῶς ἰταμῶς ἐκδιώκουσι τοὺς Γραικοὺς, καὶ κατορθώσωσι τὴν παντελῆ ἐκρῶσισιν τῆς Μονῆς, ἥθελον παραδεχθῆ τὴν τούτων κοινοβίασιν; πολλοῦ γε καὶ δῆ! Καὶ τοῦτο συνεπῶς ἐφόβισε πλέον ὅλας τὰς Ἱερὰς Μονὰς, οὐ μὴν δὲ καὶ τὰς Σλαυϊκάς, εἰς τὸ νὰ μὴ παραδέχωνται τὴν κοινοβίασιν οὔτε ἑνὸς Ρώσσω.

Τρίτον. Ἡ Ἱερὰ Κοινότης προβάσα εἰς τὴν σύνταξιν, τοῦ, ὡς διείληπται, Κανονισμοῦ, ἐξετέλεσε καθήκον ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν παναρχαίων θεσμῶν τοῦ Μοναχικοῦ Κοινοβιακοῦ καθεστῶτος, διότι ἐκτὸς τοῦ Ἡγουμένου, ὅλας τὰς ἄλλας ἀξιώσεις καὶ τὰ διακονήματα τὰ διώρισε κοινά, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης φυλετικῆς διακρίσεως, καὶ νὰ κοινοβιάζωσι καὶ ἐκ τῶν δύο μερῶν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Καθηγουμένου ὅπου διώρισε νὰ ἦ πάντοτε Ἕλληνας, καὶ κατεκρίθη ἡ Ἱερὰ Κοινότης παρὰ τῶν Πατριαρχείων ὡς φυλετίζουσα, κατὰ τοῦτο, κατὰ τὸν τῆς δικαιοσύνης καὶ διακρίσεως λόγον, ἡ Ἱερὰ Κοινότης, μάλα δικαίως καὶ εὐσυνειδήτως ἔπραξε τοῦτο, διότι, ἐὰν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι ἐπιζῶντος τοῦ Γραικοῦ Ἡγουμένου, ὅστις τοὺς νιώθῃτεσε καὶ ἐκοινοβίασε, καὶ εἶχε πρὶν τῆς προσλήψεως αὐτῶν, διακόσια, ὡς ἔγγιστα, πνευματικά του τέκνα, ὅλα τὴν καταγωγὴν Ἕλληνας, καὶ κατώρθωσαν οἱ εὐλαβεῖς Ρῶσσοι νὰ κυριαρχήσουν ἐπὶ τῆς Μονῆς, καὶ νὰ ἐκδιώξωσι λυγρῶς τόσους προγενεστέρους Γραικοὺς Πατέρας, τί βεβαίως ἠθέλεν γίνεαι ἐὰν διωρίζετο Ἡγούμενος Ρῶσσος; καὶ ἰδοὺ ἡ φαινομενικὴ τοῦ Σιγιλλίου, δῆθεν, οἰκονομία ποίαν ἀλγεινὴν ἱστορίαν ἀφῆκεν. Ποία τοίνυν ἐκ τῶν δύο Ἱερῶν δικαστηρίων προσωμίλησε πρὸς τ' ἀληθὲς καὶ δίκαιον, ἡ τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἢ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Πατριαρχείων; Τοῦτο ἀφίσταται εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων, τῶν διορατικώτερον ἐμβαθυνόντων εἰς τοιαῦτα ζητήματα.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἐν τῇ διαδικασίᾳ αὐτῆς, ἵνα μὴ φανῆ ἄγαν ἀκριβολόγος, ἀπέναντι τῶν Ρώσσω, μιμηθεῖσα κατὰ τοῦτο τὴν διάκρισιν καὶ φιλοσοφίαν ἐκείνων τῶν παναρχαίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων, οἵτινες εἰς τοιαύτας δυσδιαλύτους περιστάσεις προ-

ετίμων τὴν οἰκονομίαν καὶ οὐχὶ τὴν ἀκριβειαν, ἵνα μὴ χάσῃ τὸ ὅλον, καὶ τὴν κυρίως οὐσίαν τοῦ ζητήματος, οὕτω καὶ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, δὲν ἐπέμενε, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Γραικῶν, ὅπως οἱ ἐν Χριστῷ Ρῶσσοι ἀδελφοὶ των, παρουσιάσουν ὅσον χρῆμα εἰσέπραξαν ἐκ Ρωσσίας, τὸ ὁποῖον, βεβαίως, προήλθε διὰ τῆς Σφραγίδος καὶ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῆς Γραικικῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος καὶ οὐχὶ ἐκ Καψάλλας, καὶ ὄφειλον βεβαίως, οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι ὡς συγκοινοβιάται, νὰ τὸ παρουσιάσῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ Καθηγουμένου καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ δεχθῶν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, διὰ τοῦτο τὸ ἀφῆκαν εἰς τὴν συνείδησίν των ὅπερ καὶ παρεδέχθησαν καὶ οἱ Γραικοί.

Ἦδη δὲ δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, οὔτε τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τῶν παλαιῶν Σιγίλλίων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νέου Σιγίλλίου, ὅπερ ἀνηγόρευσε τὸν Μακάριον Ρῶσσον Ἡγούμενον, καὶ ἐδικαίωσεν ἢ οὕτως ἢ ἄλλως τὰς ἀξιώσεις τῆς ρωσικῆς μερίδος, καὶ δι' αὐτοῦ ἐνομοθέτησεν «ὅπως ἐν ἀγάπῃ συμβιώσεως μετὰ πάντων τῶν ἐν τῷ ρηθέντι Κοινοβίῳ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος διατελούντων ἄνευ οἰασοδήποτε προνομιακῆς ἢ φυλετικῆς διακρίσεως συνασκουμένων Πατέρων, καὶ τῆς τῶν ἴσων δικαιωμάτων ἀπολαύσεως πάντων αὐτῶν ἀνεξαιρέτως, ἐχούσης τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὴν ἀπαρύτρωτον καὶ ἀμεταποίητον, εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς ἐπὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ πατρικῶν θεσμῶν ἐρεισμένος καὶ πρὸς τὰς ἀρχαιοτέρας τεθειμένας τάξεις κ.τ.λ.» διὰ τοῦτο βλέπων καὶ ὁ πατὴρ Γερόντιος, ὁ Γραικὸς τυπικάρχης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὁ διακεκριμένος οὗτος πατὴρ ἐπ' ἀρετῇ καὶ αὐταπαρνήσει, ὅστις ἐπὶ ἐξηκονταετίαν ὅλην τυπικαρίζων ἐν τῇ Μονῇ, οὐ παύεται ἐπαγρυπνῶν νύκτωρ τε καὶ ἡμέραν, τοῦτο μὲν πρὸς ἀκριβῆ διατήρησιν τῆς Κοινοβιακῆς διατυπώσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας, τοῦτο δέ, κανοναρχῶν καὶ ψάλλων μὲ ὅλον τὸ παρομαρτοῦν γῆρας, καὶ ἀναθεωρῶν ὁ τοιοῦτος ὅτι οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, παραβιάζουν τὸ Ἱερὸν Σιγίλλιον, καὶ ὅσα ρητῶς τῷ ὑπεσχέθησαν, ὃ τε Ἡγούμενος Μακάριος, καὶ ὁ πατὴρ Ἱερώνυμος, οἵτινες μετὰ τὴν καθίδρυσιν τοῦ Καθηγουμένου Μακαρίου, τὸν προσεκάλεσαν καὶ τῷ εἶπον, Ἡμεῖς πάτερ Γερόντιε σὲ ἀγαπῶμεν καὶ θὰ εἶσαι ὁ τυπικάρχης τῆς Μονῆς, καὶ ἡμεῖς θὰ κοινοβιάζωμεν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, καὶ θὰ ἔχητε οἱ Γραικοὶ καὶ Ἱερεῖς τακτικούς, καὶ πνευματικὸν Γραικόν, καὶ εἰς ὅλα τὰ διακονήματα θὰ λαμβάνητε μέρος διὰ νὰ λείψῃ πλέον ὁ φυλετισμός.

Καὶ ἐπειδὴ ὅλαι αὐταὶ αἱ ὑποσχέσεις ἐφάνησαν διακενεῖς, καὶ ὁσάκις προτείνει ὁ τοιοῦτος περὶ κοινοβιάσεως, λυγρῶς ἀποπέμπεται, διὰ τοῦτο ὁ δυστυχῆς οὗτος, ἔνθεν μὲν διὰ τὸ μὴ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀδιαφορίαν καὶ σιωπὴν του, ἔνθεν δέ, διότι ἡ καταπάτησις τοῦ Ἱεροῦ Σιγίλλιου ἀπὸ μέρους τῶν Ρώσων μοναχῶν, τοὺς στηλιτεύει καὶ τοὺς κολάζει βοᾷ ἀκαταπαύστως καὶ προσπαθεῖ παντὶ σθένει ὅπως ἐφαρμοσθῇ τὸ Ἱερὸν Σιγίλλιον διὰ τῆς κοινοβιάσεως καταλλήλου προσωπικοῦ, καὶ ἀπὸ μέρους τῶν Γραικῶν, καὶ δι' αὐτὸ ἀνεφέρθη πολλάκις ἐνώπιον τῶν Ρώσων, καὶ ἀπετάνθη πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, ἔγραψε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὡς καὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅχι ὡς σκανδαλοποιὸς καὶ δημοκόπος, ὅχι ὡς ἐχθρευόμενος τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς του Ρώσους, ἀλλ' ὅπως ἀπαλλάξῃ τούτους τῶν αἰωνίων δεσμῶν, διότι, κατὰ τὴν διαγορεύσιν τοῦ Σιγίλλιου τῆς Ἐκκλησίας, ὅπερ εἰς πολλὰ ἐδικαίωσεν αὐτούς, πᾶς ὅστις ἐξ αὐτῶν, λόγῳ φυλετισμοῦ ἔξασκεῖ προνομιακὰς ἀξιώσεις, οὗτος ταῖς ἀραῖς καὶ τῷ ἀναθέματι τῆς Ἐκκλησίας εἶνε ὑποκείμενος, καὶ ἰδοὺ τί διαγορεύει τὸ Ἱερὸν Σιγίλλιον. «Ὅς δ' ἂν (λέγει), καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων Ἱερωμένος, » ἢ Λαϊκός, γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλαζωνίᾳ νικώμενος, τολμήσῃ » ποτέ, κρυφίως ἢ φανερῶς, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, λόγοις ἢ τρόποις, » ταραχὴν καὶ ἀνωμαλίαν καὶ σύγχυσιν ποιῆσαι τῇ Κοινοβιακῇ τάξει, » καὶ ἁρμονίᾳ τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς, ἢ φυλετικὰς καὶ προνομι- » κὰς ἀξιώσεις ἔξασκῆσαι, θελήσῃ ἀντικανονικῶς, καὶ διακωλύσαι » τὴν ἐν ἰσότητι δικαιωμάτων ἀπόλαυσιν πάντων τῶν ἐνασκουμένων » Πατέρων, (ἀκουσάτωσαν ταῦτα οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι), καὶ ἰδιοποι- » ηθῆναί τι τῶν κοινῇ τῇ ἀδελφότητι διαφερόντων, ἢ ἐνόχλησιν ἢ » ἐπήρειαν ἐπενεγκεῖν, καθ' οἷονδῆποτε τρόπον τῷ Ἱερῷ τούτῳ » Κοινοβίῳ, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ἤδη τε καὶ εἰς τὸ μετέπειτα κοινο- » βιοῦσι Πατρᾶσι καὶ ὅλως βουλευθῆ ἀνατρέψαι μέχρι κεραίας τὰ » ἐν τῷ παρόντι Συνοδικῶς ἐκπεφασμένα, ὁ τοιοῦτος ὁποῖος καὶ ἂν » εἶη τάξεως καὶ βαθμοῦ ἀφωρισμένος ὑπάρχει παρὰ τῆς Ἁγίας » καὶ Ζωοποιοῦ, ἀδαιρέτου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει » μόνου Θεοῦ, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ πάσαις ταῖς » Πατρικαῖς καὶ Συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος» !!!

Ἦδη δὲ φέρε ᾧδε, ὡς ὁμιλήσουν τὰ πράγματα, καὶ οὐχὶ ἡ ἐλαχίστη παθητικότης! Ποῖοι, παρακαλῶ, εἰσὶν ὑπεύθυνοι σήμερον ἀπέναντι τῆς φύσεως τοῦ τοιούτου Σιγίλλιου; Παντί που δῆλον, οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι εἰσὶν ὑπεύθυνοι, τὸ ὅποιον καὶ οὗτοι γνωρίζουσι, ἀλλ' ἀποδίδοντες τὰ λάθη εἰς τοὺς προγενεστέρους των, φαίνονται ἄκαμπτοι, ἀλλὰ τὸ ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται, διότι αἱ

ἀραι τοῦ Σιγιλίου, δὲν περιορίζονται εἰς τοὺς προγενεστέρους Ρώσους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς νῦν διέποντας τὴν Μονήν, καὶ διὰ τοῦτο πᾶς παραβάτης θὰ λάβῃ τὴν ἔνδικον μισθαποδοσίαν.

Τὸ μόνον ὄθεν ὄπερ θὰ λύσῃ αὐτοὺς ἀπὸ πάντα δεσμὸν, ὡς καὶ τοὺς προγενεστέρους των, εἶνε ὅπως ἀποφασίσωσιν οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ Ρώσσοι τὴν κοινοβίασιν μερικῶν Ἑλλήνων Μοναχῶν, καὶ ἀποκτήσωσι καὶ οὗτοι δύο ἢ τρεῖς Ἱερεῖς, ἓνα Γραικὸν πνευματικὸν πρὸς παρηγορίαν τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος, καὶ προσωπικὸν κατάλληλον, χρήσιμον οὐ μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ διακονήματα, καὶ τότε ἢ ἄνευ διακρίσεως Εὐαγγελικῆ αὐτῆ συμβίωσις, θὰ ὑποχρεοῖ Αὐτὸν τὸν Πολιοῦχον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παντελεήμονα, (ἅτε Γραικόν), νὰ ἐπιδαφιλεύῃ αὐτοῖς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον. Καὶ ἔπειτα, ἐπειδὴ περὶ τῶν πιστῶν ἐστὶν ὁ λόγος, διὰ τοῦτο πᾶσα εὐσυνείδητος καὶ φιλόθεος ψυχὴ ὀφείλει νὰ μὴ ἔνορᾷ μόνον τὰ παρόντα, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα!

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἐκ τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἀφηγήσεως τὴν ὁποίαν μετὰ φόβου Θεοῦ ἐξιτόρησα ἄνευ πεπονημένων φράσεων, καὶ τοῦ ἐπαρτίτου ἐγωϊσμοῦ, ἀπέδειξα οὐχὶ μόνον τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν τῆς ἀληθείας, διότι ὡς γνωρίζομεν πάντες καλῶς, ὅσοι, εἴτε δικασταί, εἴτε συγγραφεῖς, εἴτε νομικοὶ καὶ δικηγόροι, ἀπιπνῶνται ἱστορίας τινός, καὶ εἰσὶν οὗτοι κατελιημένοι ὑπὸ πάθους τινός καὶ μῆνιδος, ἢ ἀποβλέποντες πρὸς τὴν δωροληψίαν, ἢ προσομιλοῦντες τῷ πνεύματι τοῦ φυλετισμοῦ ἢ τοπικισμοῦ, οἱ τοιοῦτοι ἀδύνατον, κἄν καὶ μυριάκις καὶ ἂν ἦναι σοφοί, νὰ ὁμιλήσωσι καὶ γράψωσιν ὡς προσήκει τὸ δίκαιον, καὶ τὴν ἀγνὴν ἀλήθειαν.

Ταῦτα λέγων δὲν φρονῶ, ἄπαγε! ὅτι εἶμαι κατὰ πάντα ἄνεπίληπτος, διότι, ὡς πεπερασμένης φύσεως ἄνθρωπος ὢν, εἶμαι ὁ ἁμαρτωλότερος πάντων, ἀλλ' ἀναφορικῶς περὶ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ζητήματος τούτου, δὲν ὠρμήθην εἰς τὴν ἐγγραφὴν ταύτην, οὔτε θηρεύων τὴν, ὡς μὴ ὄφειλε, κενοδοξίαν, ἐξ ἧς προσγίγνεται καὶ ἡ φανατικότης, οὔτε νὰ διεκδικήσω τοὺς ἐν Χριστῷ ὀδελφούς μου Ρώσσοις, διὰ νὰ εἰσαχθῶ, δῆθεν, καὶ αὐτίς εἰς τὴν Μονήν, λόγῳ τῆς μετάνοίας μου, καὶ λάβω τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἀδελφότητος, διότι συνεπεία τοῦ βαθέος γήρατος, τοῦτο δι' ἐμὲ καθίσταται ἀδύνατον, οὔτε αὖ πάλιν, θηρεύσω τὸν ἔπαινον ἢ κερδοσκοπικόν τινα σκοπὸν, διὰ νὰ προσομιλήσω τὸ συμφέρον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἀφελέστατα ἤξας εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ εἰς τὸ αἰσθημα τῆς ἱερᾶς συνειδήσεως, ἀπεφάσισα τὴν ἐξιτόρησιν ταύτην, διὰ νὰ ἀντιληφθῶσιν ἅπασαι αἱ ἐνταῦθα Ἱεραὶ Μοναὶ καὶ αὐτὴ ἡ σεβαστὴ Ἱερά Κοινότης, οὐ μὴν δὲ καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὀδελφοὶ Ρῶσσοι, καὶ Αὐτὰ τὰ σεπτὰ Πατριαρχεῖα ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἀποπειρῶνται οἱ ὀδελφοὶ Ρῶσσοι νὰ διαψεύσωσιν.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Εἰρμὸς τῆς ἐν γένει Μελέτης μὲ ὦθεϊ νὰ μὴ λέγω, μόνον τὰ εὐάρεστα ἀλλὰ καὶ τὰ θεάρεστα, τὰ ὁποῖα ἐπικυροῖ ἡ θεία χάρις, διὰ τοῦτο ἐν τῷ Ἐπιλόγῳ τούτῳ θὰ ζητήσω τὴν ἐπιείκειαν τῶν ἀναγνωστῶν μου, διότι ὀφείλω νὰ ὁμιλήσω λίαν ἐλευθέρως, οὐχὶ ὡς δημόσιος κατήγορος, ὡς συνήθως ποιούσι τινες τῶν ἄγαν ζηλωτῶν, οἵτινες χαιρεκάκως γράφοντες κατηγοροῦσι τοὺς πάντας, γινόμενοι πάρεδροι τοῦ φοβεροῦ τῶν ἀπάντων Κριτοῦ, φαρδοπλατοεπαινοῦντες ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους καταδικάζοντες, ὅχι μὴ γένοιτο! ἀλλὰ μιμούμενος τοὺς θεοφόρους τῆς Ἐκκλησίας Πατέρας, οἵτινες στηλιτεύοντες τὴν ἀδικίαν, ἢ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ τυχόντος, πράττουσι τοῦτο, τοῦτο μὲν πρὸς δῆλωσιν τῆς θείας δικαιοσύνης, τοῦτο δέ, καὶ πρὸς προσοχὴν τῶν μεταγενεσιτέρων, καὶ ἐξ ἄλλου παρουσιαζομένης τῆς ἀληθείας, κατανοοῦμεν πόσον οἰκτιρῶς σφάλλουσιν οἱ πεποινθότες ἐπὶ τοῖς δώροις, καὶ ἐλπίζοντες ἐπ' ἄρχοντας καὶ ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων!!

Τούτῳ τῷ κανόνι στοιχῶν κἀγὼ ὁ ἀνάξις, θὰ παρουσιάσω ἀπαθῶς τοὺς ἀληθεῖς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου χαρακτῆρας τῆς τε ἀρετῆς καὶ κακίας, ἵνα διὰ τοῦ παραλληλισμοῦ καταδείξωμεν, ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς τε ἀρετῆς, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας καὶ ἐξολιοθήσεως. Καὶ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ταπεινάς μου παρατηρήσεις, ἐπὶ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν μου Ρώσσω, τὰς ὁποίας ἐξεδήλωσα ἀνωτέρω, αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπέδειξαν, ὅτι οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη ἀκολακεύτως νὰ ἐπαινέσω καὶ ἐξυμνήσω καὶ πολλὰς ἄλλας ἀρετὰς τῶν ἀειμνήσιων ἐκείνων Προϊσταμένων Ρώσσω, τοῦ Ἱερωνύμου, λέγω, Ἱερομονάχου, Μακαρίου Καθηγουμένου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, Ἀνδρέου καὶ Νίφωνος καὶ τοῦ νῦν εὐκλεῶς Ἡγουμενεύοντος Μισαὴλ Καθηγουμένου, οἵτινες, ὡς Καθηγούμενοι καὶ Ἱερομόναχοι, ἀπεδείχθησαν πεφορτισμένοι πολλαῖς ἀρεταῖς, ἦτοι, ἐλεήμονες, φιλακόλουθοι, εὐπροσῆγοροι, φιλομόναχοι καὶ φιλόπτωχοι, ἦτοι πεπροικισμένοι μὲ ἐκεῖνα τὰ Εὐαγγελικὰ καὶ Μοναχικὰ προσόντα, τὰ ὁποῖα ἱκανοποιοῦσι τὸ πανάγιον θέλημα τοῦ Θεοῦ, μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῆς κοινοβιάσεως τῶν Ἑλλήνων Πατέρων, ἦσαν ἄκαμπτοι, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς ἡμαύρωσεν ὅλας αὐτῶν τὰς προειρημένας ἀρετὰς, καὶ ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ φαίνονται ὑπεύθυνοι.

Μόνον, νὰ ἐσυλλογίζετο ὁ πατήρ Ἱερώνυμος, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν ἐζήτησε νὰ κοινοβιάσῃ εἰς τὴν Γραικικὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῇ οὐδεὶς Ρώσσο, καὶ ὅτι ὅλα τὰ εἰσπραχθέντα χρήματα ἐκ Ρωσσίας προῆλθον ἐπ' ὄνόματι τῆς Ἑλληνικῆς ταύτης Μονῆς, καὶ οὐχὶ ἐπ' ὄνόματι τῆς Καψάλλας, καὶ ὅτι οἱ φιλοξενήσαντες καὶ παραδεχθέντες αὐτὸν ἦσαν ἅπαντες Γραικοί,

δὲν ἤθελε ποτὲ ἀνεχθῆναι νὰ διώκωνται ἐξ αἰτίας του τόσο καὶ τόσο Ἕλληνες Πατέρες καὶ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἐκρώσεισιν τῆς Μονῆς. Ἐπίσης καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, ἐνῶ ἦτο ἑκατομμυριούχος καὶ ἠδύνατο ἐν Ρωσσίᾳ καὶ ἀλλαγῶ νὰ ἀνεγείρῃ ὄχι Μονήν, ἀλλὰ Μονάς, καὶ ὁ τοιοῦτος φεῦ! δελεασθεῖς, ἀντὶ νὰ φροντίσῃ τὴν ἀνάδειξιν Κοινοβίου Μονῆς ἐπὶ ἰδικοῦ του ἐδάφους, προείλετο τὸν ἀρπαγμὸν τοῦ ἀμπελῶνος τῆς χήρας, καὶ τὴν καταδίωξιν τῶσων πτωχῶν Ἑλλήνων Μοναχῶν.

Δὲν κατακρίνω, ἄπαγε! τοὺς τοιοῦτους, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια οὕτως ἔχει, καὶ ἀπόδειξις τῆς τοιαύτης ἀδικίας, ἣτις ἐστηλιτεύθη ἐπισημῶς παρὰ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν δὲν ἀρνοῦνται καὶ αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί μας Ρῶσοι εἶνε, ὅτι, ὅσοι ἐκ τούτων ἠμάρτησαν καὶ ἐνήργησαν πρὸς τὴν ἀρπαγὴν τῆς Μονῆς, ἐστηλιτεύθησαν δυστυχῶς διὰ τοῦ ἀλύτου δεομοῦ, πρᾶγμα ἀλγεινὸν καὶ ἀξιοδάκρυτον, ἀλλὰ καὶ ἀναμφισβήτητον.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ παροῦσα Μελέτη ὁμοῦ μὲ τὴν ἀγνὴν ἀφήγησιν τῆς Ἱστορικῆς ἀληθείας, ἀποβλέπει καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν ἀναγιγνωσκόντων ὠφέλειαν, φέρε ὅπως ἀμερολήπτως ἱκανοποιήσωμεν τὰς ἐρωτήσεις πολλῶν, ἵνα μὴ εἶπω, τὸ πλεῖστον τῶν ἐν γένει Μοναχῶν, οὐ μὴν δὲ καὶ παντὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν ἐν Χριστῶ ἀδελφῶν Ρῶσων, οἵτινες ἀνθρωπίνως σκεπιόμενοι ἔλεγον, καὶ διεβεβαίουν, ὅτι ἀπέναντι τῆς ἀλματικῆς προόδου τοῦ Ρωσικοῦ στοιχείου, τόσον ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ὅσον καὶ ἐν Κων/πόλει καὶ ἀλλαγῶ, οἱ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις εὐδαίμονες Ρῶσοι, ὄχι μόνον θὰ κυριαρχήσουν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκαταμάχητος ἰσχὺς τῆς Μεγάλης Ρωσσίας, θὰ στήσῃ τρόπαιον καὶ Ἐκκλησιαστικῶς καὶ πολιτικῶς. Καὶ πράγματι ἡ ἰδέα αὕτη ἐπεκράτει, οὐ μόνον εἰς τοὺς Ἀγιορίτας μοναχοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Κράτη.

Ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων διαβεβαιώσεων στηριζόμενοι, οἱ εὐλαβεῖς Ρῶσοι, καὶ ὁ λοιπὸς περίεργος κόσμος, εἶχον πλέον ἢ βέβαιον τὴν ἐν γένει ἐπιτυχίαν, καὶ πράγματι, ἀνθρωπίνως οὐχ' ἤμαρτον, διότι καὶ αὕτη ἡ λογικὴ, αὐτὸ τοῦτο ἀπῆτει, καὶ μάλιστα ἐπὶ τούτοις ἐρειδόμενοι οἱ Ρῶσοι, ἔλεγον εἰς ἡμᾶς τοὺς Γραικοὺς ἐν πλήρει πεποιθήσει, ὅτι ἡμεῖς οἱ Ρῶσοι ἀπέναντι ὑμῶν τῶν Ἑλλήνων, εἴμεθα ὡς λέοντες, καὶ Σεῖς οἱ Ἕλληνες εἰσθε ὡς μύρμηγκες, μάτην λοιπὸν κοπιᾶτε ἀντιφερόμενοι ἀπέναντι τοιούτου ὄγκου. Καὶ πράγματι, καθὰ οὗτοι ἐνόμιζον, οὕτω καὶ ἔπρεπε νὰ γείνη. Ἀλλὰ ἄλλαι αἱ βουλαι τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἄλλαι αἱ τοῦ Θεοῦ, καθόσον, οἱ τοιοῦτοι καὶ ὅσοι ἀνθρωπίνως σκέπτονται, κάμουν τοὺς λογαριασμούς των χωρὶς τὸν ξενοδόχον, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, καὶ διὰ

τοῦτο ἀπροόπιως προσκόπιουν πρὸς τὴν ὕψαλον, καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐκαραδόκουν τὰς ἐν γένει ἐπιτυχίας των, ἐκεῖ παρὰ προσδοκίαν πᾶσαν, ἀπήντησαν τὴν ἀπροσδόκητον συμφορὰν. Καὶ ἰδοὺ κατὰ πρῶτον, διὰ τὴν ἀδικίαν ταύτην, ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν ρωσικὴν ἀδελφότητα, καὶ αὐτῶν μὴ εἰδότες τὸ πῶς, ἢ κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ αἵρεσις τῶν ὀνοματολατρῶν καὶ ὀνοματομάχων καὶ ἐδιώχθησαν ἐξ Ἁγίου Ὄρους, οὐ μόνον ἀπὸ τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς Σκήτης τοῦ Σαραγίου, καὶ Κελλίων Ρωσικῶν, πλεῖστοι ὅσοι Ρῶσοι Μοναχοὶ καὶ Ἱερομόναχοι, διασκορπισθέντες τῆδε κάκεισε ἐν Ρωσίᾳ. Καὶ δεύτερον, τὶς ἤλπιζεν ἐκείνη ἢ κραταιὰ καὶ ἀπέραντος Ρωσία, νὰ ὑποστῇ τοιαύτην πανωλεθρίαν, καὶ τὸ δυστύχημα ὅπου οἱ διέποντες σήμερον τὰς τύχας τῆς ρωσικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἦγε οἱ μόνον πολέμοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Μοναχικοῦ πολιτεύματος, ἀσπονδότητοι ἐχθροί!

Ποῖαν, παρακαλῶ, βᾶσιν ἔσχον οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσοι, καὶ ποῖον ἦτο ἀκριβῶς τὸ πρόγραμμα αὐτῶν, καὶ τί, παρὰ προσδοκίαν ἀπήντησαν; Ἡ βᾶσις αὐτῶν ἐρείδετο ὅπως πολιτικοθησκευτικῶς δράσωσι καὶ κυριαρχήσωσι, καὶ ἐν Ἀθῶνι καὶ ἀπανταχοῦ, καὶ ἰδοὺ, ἢ διέπουσα τὸ πᾶν θεία δικαιοσύνη, πόσον μετέβαλεν ἐν ῥιπῇ χρόνου τὰ πράγματα. Ἐπίσης καὶ ὅσοι προσέκρουσαν εἴτε φυλετικῶς, εἴτε χάριν κερδοσκοπικῶν τελῶν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ αὐτοὶ οὗτοι δυστυχῶς ἐσυγματίσθησαν παρὰ Θεοῦ!

Παραλείπω τὰ πολλά, θὰ φέρω εἰς μέσον τὴν ἐν ὀλίγοις ἐξιστόρησιν τῆς βιογραφίας τοῦ σεπτοῦ Ἱεράρχου Νείλου τοῦ Χρηματίσαντος ἐν ὀλίγοις Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Ὁ τοιοῦτος, ὡς ἴσμεν πάνυ καλῶς, ἀφοῦ ἀπέκτησεν ἐκ τῶν προτέρων ἱκανὸν πλοῦτον, καὶ κτηματικὴν περιουσίαν, ἐν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Καλλιπόλει, καὶ ἀπέκτησε ἀνεκτίμητα χρυσᾶ Ἱερά Σκεύη, καὶ Ἀρχιερατικὰ ἐπίσημα μεγίστης ἀξίας, καὶ ἐν τέλει ἀπεκατεστάθη εἰς Καρυνὰς ἀγοράσας τὸ Νέον εὐαγὲς Σιμωνοπετρικὸν Κονάκιον, καὶ εὐημέρει καθ' ὅλα ἔχων καὶ τριμελῆ συνοδείαν, οὗτος, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, γλιχόμενος τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἐτέρου πλοῦτου, ἀνέλαβε τὴν, ὡς μὴ ὄφειλεν, ὑπεράσπισιν τῆς Ρωσικῆς ἀδελφότητος, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅπως ἐν ὅσῳ ζῆ, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ, νὰ ὀφείλῃ ἡ Μονὴ τοῦ Ρωσικοῦ νὰ ἐπιχορηγῇ ἐτησίως εἰς τρία πρόσωπα πλουσίαν Κουμπάνιαν, ὡς προσήκει προϊσταμένοις, ἐκτὸς δὲ τῆς ἐπιχορηγήσεως ταύτης, Κύριος οἶδε, καὶ πόσον χρηματικὸν τῷ προσεφέρθη διὰ τὰς πολυτίμους πρὸς τὴν ρωσικὴν ἐπιτυχίαν ἐκδουλεύσεις του, καὶ πράγματι, ὡς πρὸς αὐτούς, ἢ δρᾶσίς του ἐπέτυχε, καὶ ὡς ἄλλος Ὀλυμπιονίκης, ἐνεκαυχᾶτο διὰ τὴν ἐπιτυχίαν

του, ἀλλ' ὡς ἐρωτηθῶσι περὶ τούτου οἱ προσφιλεῖς του Ρῶσοι, καὶ πάντες οἱ γνωστοὶ του οἰκεῖοι καὶ φίλοι του; ποῖα ἐφάνησαν τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ; Πάντες θὰ ὁμολογήσουν ὅτι ἅπαντα ἡ κτηματικὴ του περιουσία αὐθωρεὶ κατεστράφη, τῷ ἐπῆλθεν αἰφνιδίως ὁ θάνατος, καὶ ἅπαντα τὰ πολύτιμα σκεύη καὶ τὰ Ἀρχιερατικὰ ἄμφια ἐπωλήθησαν, καὶ ἡ συνοδεία του κατεστράφη, καὶ ἀπόλειτο ἤδη τὸ Μνημόσυνον αὐτοῦ, διατί; διότι δὲν ἤλπισεν ἐπὶ Κύριον ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ.

Ἔρχομαι δὲ ἤδη νὰ φέρω εἰς μέσον καὶ τὸν τότε Καθηγούμενον τῆς Σίμωνος Πέτρας, αἰμίμηστον Νεόφυτον. Ὁ τοιοῦτος ἦτο καθ' ὅλα ἐνάρετος, ἀγωνιστὴς εἰς τὸ ἄκρον, καὶ ὡς Καθηγούμενός ἦτο τὸ ἔμπρακτον παράδειγμα τῆς ἀρετῆς, ἀνέγκλητος καθ' ὅλας τὰς διατυπώσεις τοῦ Κοινοβιακοῦ πολιτεύματος, ἠγρόπνει μετὰ μεγάλης ἀφοσιώσεως ὅπως ἀναδείξῃ τὴν Μονὴν καὶ οἰκονομικῶς καὶ Ἐκκλησιαστικῶς, εὐδαιμονεστέραν, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπέτυχε, διότι ἐκτὸς τῆς ἀτομικῆς του περιουσίας, ἣν προσέφερεν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν του, ὅτε ἀνέλαβε τὴν Ἑγουμενείαν, ἣτις ἦτο ἄνω τῶν πεντακοσίων λιρῶν, εἰργάζετο ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὅπως ἀναπτύξῃ τὰ τε Μετόχια τῆς Μονῆς καὶ καλλιεργήσῃ τὰ δάσχη της, καὶ κατὰ τοῦτο ἦτο ἀξιεπίαινος, ἀλλ' οὐκ οἶδα ὅπως ἐπέδρασεν εἰς τὸν εὐλογημένον τοῦτον τὸ πνεῦμα τῆς φιλαργυρίας, καὶ ἐνήργει παντὶ σθένει ὅπως ἀνοίξῃ ταξείδιον ἐκ Ρωσσίας, καὶ πλουτίσῃ ἐτι τὴν Μονὴν του, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξελιπάρει τοὺς ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος προϋσταμένους Ρῶσσοις, ὅπως ἐνεργήσωσιν, ὃ καὶ ἐπέτυχε, καὶ διὰ τοῦτο ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἦ εὐάγωγος πάντοτε εἰς τὰς διαθέσεις καὶ ὑπαγορεύσεις τῶν Ρῶσσων Πατέρων, καὶ ἀπόδειξις τῆς ἡμαρτημένης πρὸς αὐτοὺς ὑπακοῆς, ἐφάνη, ὅτε ἐγένετο ἡ σκληρὰ ἐκείνη καταδίωξις τῶν Γραικῶν Πατέρων, ὑπὸ τε τῶν Ρῶσσων καὶ Ἐξάρχων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Αὐτοῦ Πανοσιότης ὁ Ἅγιος, (λέγω) Καθηγούμενος Σίμωνος Πέτρας, καὶ ὁ Ἀρχιερεὺς Νεῖλος ὁ Πενταπόλεως, οὗτοι παρίσταντο πρὸς τὴν ἐκδίωξιν τῶν Πατέρων, γράφοντες αὐτοῖς τὰ τούτων ἀπολυτήρια!

Πλὴν φέρε ἴδωμεν καὶ τὰ τούτου ἀποτελέσματα, καὶ τὸ μὲν ταξείδιον ἐν Ρωσσίᾳ καταρθώθη, ὅπερ διήρκεσεν ἐπὶ δύο καὶ ἐπέκεινα ἔτη, καὶ ἀφοῦ συνέλαξεν ὁ Ἅγιος Καθηγούμενος κύριος Νεόφυτος, ἕνα ὅποσοῦν Σεβαστὸν ποσό, καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπανακάμῃ ἐν τῇ Μονῇ του πλήρης χάριτος καὶ εὐδαιμονίας, ἐτηλεγράφησεν ἐξ Ὀδησοῦ, ὅτι ἀθροῖον ἔρχομαι δι' Ἅγιον Ὄρος, καὶ καθ' ἣν στιγμήν παρέδωκε τὸ τηλεγράφημα, αὐτὴν τὴν στιγμήν λαμβάνει τηλεγράφημα ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ὅτι ἡ Μονὴ του Σίμωνος Πέτρα ἀπετεφρώθη

δλόκληρος μετὰ τοῦ περικαλλοῦς αὐτῆς Ἱεροῦ Ναοῦ, μόλις διασωθέντων τῶν Ἱερῶν Σκευῶν καὶ Ἀγίων Λειψάνων αὐτῆς, ἡ δὲ βαρύντιμος αὐτῆς Βιβλιοθήκη καὶ αὐτὴ φεῦ! ἀπετεφρώθη. ὦ! τῶν ἀπείρων κριμάτων τοῦ Θεοῦ! Τοῦτο ἀφίεται πλέον εἰς τὰς κρίσεις τῶν ἀπαθῶς τὰ τοιαῦτα διορατικώτερον κρινόντων! Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ἃν καὶ φαίνεται ὁμως πικρά! Καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰρμὸς τῆς παρουσίας ἱστορίας ἔφερεν εἰς μέσον τὴν διαληφθεῖσαν Μονήν, φέρε εἰπωμεν καὶ ὀλίγα τινα περὶ τῆς γειτονεύουσης αὐτῇ Μονῆς τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου, καὶ ἐκ τοῦ παραλληλισμοῦ τῶν δύο τούτων Ἱερῶν Μονῶν, θὰ ἀποδειχθῇ ποία ἐξ αὐτῶν εὐρέθη ἐν τάξει ἐνώπιον Θεοῦ. Καὶ περὶ μὲν τῆς πρώτης ἐρρέθησαν τὰ εἰκότα ἄνευ τῆς ἐλαχίστης προσθήκης, ἡδὴ δὲ ἃς εἰπωμεν ἐν συνόψει καὶ περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Γρηγορίου.

Αὕτη ὡς ἴσμεν πάνυ καλῶς, συννεπία τῶν κατὰ καιροὺς χαλεπῶν περιστάσεων, διετέλει ἕως τὰ 1860, καὶ πρὸς, οἰκονομικῶς εἰς λίαν δυσχερῆ θέσει, καὶ ὁσημέραι προεβλέπετο ἡ κατάπτωσις αὐτῆς, ἀλλ' εὐδοκία τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, καὶ προσηλασία τοῦ Πολιούχου αὐτῆς θανατοῦργοῦ Νικολάου, ἀνηγορεύθη τότε ὁ Καθηγούμενος αὐτῆς ὁ ἀείμνηστος Ἱερομόναχος Συμεὼν ὁ Πελοποννήσιος ὁ ἀκάματος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅστις ἰδὼν τὴν σεσαθρωμένην τότε Μονήν του εἰς ἀλγεινὴν κατὰστασιν, καὶ ὑποκειμένην εἰς ὑπέρογκον χρέος, ἀπεθύμη μετ' ἀπαραμίλλου ἀνταπαρνήσεως καὶ ἀπεριγράπτου ζήλου, καὶ διὰ τῆς δραστηριότητός του, καὶ τῆς ἀρίστης διαχειρίσεως, κατώρθωσε μετὰ πολλῶν κόπων καὶ μόχθων, ὄχι μόνον ν' ἀποτίσῃ τὸ ὑπέρογκον ἐκεῖνο χρέος, ἀλλὰ καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκ βάνθρων τὴν Νέαν πελώριον οἰκοδομήν, καὶ νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Μονῆς, ἐφρόντισε τὴν κοινοβίασιν καταλλήλου προσωπικοῦ, καὶ σήμερον τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι, χαίρει αὕτη ἡ Ἱερὰ Μονή, τὴν προσήκουσαν ὑπόληψιν, διὰ τὴν κατ' ἄμφω αὐτῆς προαγωγήν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι, ὅτε διετέλει ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ πτωχεύουσα, οἱ Προϊστάμενοι Ρῶσσοι τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος οὐκ οἶδ' ὅπως ἔτρεφον πρὸς αὐτὴν μεγίστην συμπάθειαν, καὶ ὅταν ἐπρόκειτο τὰ δοθῆναι εἰς αὐτὴν ἐλεημοσύνη ἐκ Ρωσσίας, αὕτη αὕτη πρετιμᾶτο, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, πολλάκις εὐλαβεία φερόμενοι οἱ Προϊστάμενοι τῆς Μονῆς τοῦ Ρωσικοῦ, ἀπέστελλον ἀρκετὸν ποσὸν μουρούνας διὰ τὴν πανήγυριν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔτρεφον χρηστὰς ἐλπίδας οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι, ὅτι ἐν καιρῷ τῷ προσήκουσι θὰ εἶχον εὐάγωγον εἰς τὰς διαθέσεις των καὶ τὸν διαληφθέντα Ἱεγούμενον.

Ὅτε δὲ προέκλυψεν ἐκείνη ἡ διαφορὰ μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ

τῶν Ρώσων, καὶ εἶδον οὗτοι, ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἀπειργεῖ τὴν ἀξίωσιν Ρώσου Ἡγουμένου, τότε ἠναγκάσθη ὁ τότε Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος μετὰ τοῦ Μεγάλου Οἰκονόμου Παπᾶ Παύλου, νὰ διέρχωνται τὰς Ἱερὰς Μονὰς ὅπως πείσωσι ταῦτας καὶ παραδεχθῶσιν ὡς Ἡγουμένον τῆς Μονῆς τὸν Μακάριον Ρώσσον. Ἐχων δὲ ὑπὲρ ὅσων ὁ Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην ἦν ἔτρεφον μετὰ τοῦ Γρηγοριάτου Καθηγουμένου, ἦτο πλέον ἢ βέβαιος, ὅτι θὰ ἔχη συνήγορον καὶ τὸν Ἅγιον Γρηγορίου, καὶ μετὰ τὴν φιλόφρονα ὑποδοχὴν ἣν ὑπέδειξε ἡ Μονὴ Γρηγορίου εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἐπισκέπτας, προσηγόρευσε τὸ Γραφικὸν λόγιον, ὃ Ἀρχιμανδρίτης Μακάριος, εἰπὼν, « φίλοι ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν », καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον νὰ σᾶς παρακαλέσω, Ἅγιε Καθηγούμενε, νὰ διατάξητε τὸν Ἀντιπρόσωπόν Σας ὅπως προτιμήσῃ τὴν ἀνάρρησίν μου ὡς Ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀγ. Παντελεήμονος, ὃ δὲ μειδιάσας, ἔφη· κατὰ τοῦτο ἀδύνατον νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, διότι δὲν πρόκειται διὰ τὸ ἄτομόν Σας, καθόσον εἶσθε Ρώσσοι, καὶ κατ' ἀκολουθίαν θὰ ἐκρωσισθῆ πλέον ἢ Μονή, καὶ ἀδύνατον νὰ ὑποκύνω ἐγὼ εἰς τοιοῦτον ἀσύγνωστον λάθος, προκρίνω μᾶλλον, προκειμένου περὶ ὑλικῆς βοηθείας νὰ ὑποσιῶ μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητός μου τὰ πάνδενα, παρὰ νὰ ὑποκύνω εἰς τοῦτο τὸ λάθος, ὅπερ ἀκούσαντες οἱ ἐν λόγῳ ἐπισκέπται, ἀνεχώρησαν περίλυποι. Ὅτι δὲ τοῦτο ἔχεται ἀληθείας, ἐγένετο τοῖς πᾶσι γνωστόν, καὶ ἰδοὺ ἡ βεβηκυῖα ἐκείνη θεοφοβουμένη ψυχὴ διὰ νὰ προτιμήσῃ τὴν δικαιοσύνην, ἥδη μὲν αὕτη ἀπῆλανσε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ ἀδυναμία, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ εὐλογημένου Σιμωνοπειρίτου, πόσον ἠδέκῃσε τὴν Ἱερὰν τοῦ Μονῆν.

Ἴσως κατὰ τοῦτο ὑποκινήσω τὸν χόλον τινῶν, καὶ νομισθῶ, ὅτι τῷ πάθει κινούμενος, ἢ μεροληψία τινί, ὅπως φανῶ δῆθεν φιλοπρόσωπος πρὸς τὸ ἐν μέρος ἐκθέτω ταῦτα, πλὴν μὴ γένοιτο! νὰ ὑποβληθῶ εἰς τὸν συρμόν τοῦτον τῆς ἀνοικείου πρὸς τὸν Μοναχικὸν ὀρίζοντα πολιτικῆς, διότι προκειμένου νὰ γράψω τὴν ἀγνὴν καὶ Εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, καὶ καθὼ φίλος ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἦτο ἀνάγκη νὰ εὐκρινισθῆ ἡ ἀλήθεια, καὶ μάθῃ ἅπαν τὸ Ἀγιώνυμον Ὅρος, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐν Χριστῷ φίλοι μου Ρῶσσοι, οὐ μὴν δὲ καὶ ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅτι, ὅσοι χάριν ἰδιοτελῶν καὶ κερδοσκοπικῶν τελῶν, συνειτέλεσαν, εἴτε Γραικοί, εἴτε Ρῶσσοι, εἴτε Ἀρχιερεῖς καὶ Πατριάρχαι, εἰς τὴν ἐκρώσεισιν τῆς Μονῆς, αὐτοὶ οὗτοι ἐστιγματίσθησαν ὡς υπεύθυνοι ἀνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος.

Ζητῶ βαθεῖαν συγγνώμην, ἐὰν φανῶ εἰς τοῦτο ἐγωϊστῆς ὑπὸ

τινων, και εκ των αυτων ζηλωτων, οτινες κνηγοουντες τα ακρα γινονται παρεδροι του φοβερου και αδυσωπητου Κριτου, παραπεμποντες τους παντας εις την αιωνιον Κολασιν! Οχι, μη γενουτο! παθητικως και κακοβουλως να κρινω ουδενα, αλλα μονον προς χαριν της ιστορικης ταυτης αληθειας, εξεθεσα ως εχουσι τα πραγματα, να μη κατακριθω ενωπιον Θεου, διοτι ηδυναμην να εκθεσω ταυτα και τω κωρω και αμελεια βαρουμενος παρεβλεψα την σωτηριον, απο πολλας αποψεις, και ιδιως δια το "Αγιον" Ορος καθαραν εξιστορησιν. Ηδη δε, εν υπολειπεται προς σαφηνειαν της αληθειας, η πραγματικη εξιστορησις, εις ην διατελει σήμερον η ζωσα εικων της Ιερᾶς μονῆς του Αγίου Παντελεήμονος, την οποίαν αμαρτημα μέγα θα θεωρήσω εαν και ταυτην σιωπήσω, και τουτο θα πράξω, ουχι προς ικανοποίησιν των ομογενων εν Χριστω αδελφων Ελλήνων, αλλα προς ωφέλειαν και σωτηριαν των Ρώσων αδελφων, και εις τουτο θα μοι επιτρέψωσι να ομιλήσω ελευθέρως και ανευ επικαλύψεων.

Ενταυθα του λόγου γενόμενος θα παρακαλέσω θερμῶς τους εν Χριστω αδελφους ημων Ρώσους να μοι ειπωσι πως ευρον την Ιερᾶν ταυτην Μονην, οτε το πρωτον κοινοβίασαν, υπο εποψιν Κοινοβιακήν, και την προσήκουσαν διατύπωσιν του Μοναστικου βίου, οσον αφορά την ακριβειαν της Εκκλησιαστικης Ακολουθίας και λειτουργίαν της Κοινοβιακης Τραπεζης, και πνευματικης αναπτύξεως των αδελφων, και πως σήμερον διατελει. Αυτοι ουτοι, πιστεύω, να ομολογήσωσιν οτι, οτε συνδιαιτωντο το πρωτον με τους Γραικους Πατέρας, εις μεν τον Καθολικον Ιερὸν Ναον του Αγίου Παντελεήμονος, εψάλλοντο ελληνιστι η τε Ιερὰ Ακολουθία, και αι Αγρυπνίαι εγενοντο μεγαλοπρεπεῖς διοτι υπηρχον τότε Μουσικολογοι Ιεροψάλται, ηδύφωνοι, και εψαλλον αρμονικώτατα ως επίγειοι Αγγελοι, επίσης και η Τράπεζα του Κοινοβίου οικονομειτο μετα πολλης διακρισεως, και εις μεν τας καταλυσίμους ημέρας ητοιμάζοντο τα κατάλληλα βρώματα, ητοι, οψάρια, διάφορα κηπουρικά επιμεμελημένα προς παρηγοριαν των αδελφων, τυρὸς ἀπαξ η δις της εβδομάδος, άλμυρά διάφορα, σαλάται τας οποίας επιμελῶς ητοιμάζεν ο τραπεζάρης, ο κατάλληλος οἶνος, και ὅσα ο Κοινοβιακὸς επιτρέπει βίος, εις δε τας νησισίμους ημέρας, τας Δευτέρας, Τετάρτας και Παρασκευάς, και των λοιπων νηστειων, εμαγειρευοντο τα διάφορα ὄσπρια, ο καθαρὸς ἄριστος και αι ἐλαῖαι, εσθ' οτε και φροῦτα, και επισυναμιλλωντο οι αδελφοί, είτε Γραικοί, είτε Ρῶσοι, ὅπως ακολουθῶσι την Τράπεζαν, και οι πάντες ἀπέφευγον την λαθροφαγίαν και ιδιορρηθμίαν, ενῶ δυστυχῶς σήμερον εν τη Μονῇ του Αγίου Παντελεήμονος, πᾶν

ἄλλο δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ ὀνομασθῆ, παρὰ Κοινοβιακὴ Τράπεζα. Καὶ ἐνῶ ἐνεκαυχῶντο οὗτοι οὗτοι, μόνον μὲ τὰ ἐπιτόκια θὰ ζῶσιν ἀνέτως δέκα χιλιάδες Μοναχοὶ καὶ ἡ Τράπεζα οὐτῶν θὰ εἶναι πλήρης ἐδεσμάτων διὰ νὰ καταγίνωνται οἱ Μοναχοὶ εἰς πνευματικώτερον βίον, καὶ ἤδη παρ' ἐλπίδα, ἡ Τράπεζά των, ἀπεχαιρέτισε τὰ πάντα, ἀποστεροῦσα τοὺς ἀδελφούς ἀπὸ πάσης παρηγορίας, ἦτοι, ἀπὸ τὰς συνήθεις τροφὰς τὰς ὁποίας ἅπασαι αἱ Κοινοβιακαὶ Μοναὶ παρέχουν τοῖς ἀδελφοῖς, ἦτοι, Σάββατον καὶ Κυριακὴν μόνον ἐπιτρέπουν ὀλίγον ἔλαιον εἰς τὸ φαγητόν, καὶ ὅλην τὴν ἐβδομάδα οἶνον δὲν βάλλουσι ἐκτὸς τῆς πρωΐας τῆς Κυριακῆς, καὶ τοῦτον ἡμισυ ποτήριον, ἐπίσης ἀπέβαλον ἀπὸ τῆς Τραπέζης, τοὺς συνήθεις ἰχθύδας, τὸν τυρόν, τὰ ἄλμυρά ὀψάρια καὶ πᾶσαν ἄλλην παρηγορίαν, καὶ εἶνε ὑποχρεωμένοι οἱ ἀδελφοὶ νὰ τραβοῦν μαρτυρικὸν βίον, ἀκολουθοῦντες τὴν Τράπεζαν δίκην αἰχμαλώτων, καὶ τὸ ἀλγεινότερον, ὅπερ ὄλως ἀπάδει τῷ Μοναστικῷ Κοινοβιακῷ βίῳ, εἶνε αὐτὸ ὅπερ ἐθέσπισαν ἀνεξαιρέτως εἰς πάντας τοὺς Μοναχοὺς τῆς Μονῆς εἴτε Ρώσους, εἴτε Γραικοὺς, οὗτοι οὗτοι θέλει νὰ καταλύσῃ οἶνον καὶ ἔλαιον καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα νὰ ἐξακολουθῆ μετὰ τῶν ἐργατῶν τῆς Μονῆς, σκάπτων καὶ κόπτων ξύλα, καὶ ἄλλας τοιαύτας βαρείας ὑπηρεσίας, ὁ τοιοῦτος ἂς ἐργάζεται, εἰ δ' ἄλλως ἂς ἀκολουθεῖ τὴν Τράπεζαν νηστεύων καὶ κακουχούμενος, ἐπαρκούμενος εἰς τὸ νερόβραστον Μπόρτζι καὶ εἰς τὰ ἀήθη παρὰ Γραικοῖς ἀνούσια φαγητά.

Ἐὰν λοιπὸν ἐξακολουθήσῃ τις ἐξ αὐτῶν τὴν τοιαύτην διαίταν τῆς Τραπέζης, δυοῖν θάτερον, ἢ θὰ προσομιλήσῃ εἰς διαφόρους ἀσθενείας, ἢ καὶ εἰς τὸν θάνατον, ἢ θὰ καταφεύγῃ εἰς λαθροφαγίας, καὶ τοῦτο πολὺ δύσκολον καθίσταται νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, ὅπερ δι' αὐτὸν εἶνε μία ζωντανὴ κόλασις, ἢ ἐὰν ἀναγκασθῆ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἐργατικὸν βίον, τότε ὁ τοιοῦτος θὰ ἀποχαιρετήσῃ τὴν Ἀκολουθίαν καὶ τὸν ὀφειλόμενον Κανόνα του, καὶ πᾶσαν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν, ὥστε αὐτὸ τοῦτο τὸ κακῶς ἐπινοηθὲν τοῦ Κοινοβίου σύστημα, ἀντὶ μοναχοὺς θεοφιλεῖς καὶ ἐναρέτους, θὰ μορφώσῃ ψυχικοὺς καὶ σαρκικοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐπὶ τέλος ὑπάρχον δὲν θὰ ὑπάρξῃ Κοινόβιον, διότι τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον τότε μορφώνει τοὺς ἀληθεῖς Κοινοβιάτας, καὶ ἐπισηαίνει τὸν μακαρισμὸν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, ὅταν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀκριβῆ διατύπωσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας, διατηρεῖται καὶ ἡ διαίτα τῆς κοινοβιακῆς Τραπέζης, συνωδὰ τῷ προγράμματι ὅλων τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Κοινοβίων Μονῶν, καθόσον, ἡ διατύπωσις αὕτη, ἦν ἐξακολουθοῦσιν αἱ λοιπαὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους κοινοβιακαὶ Μοναὶ, οὐκ εἰσι τῆς ἐκείνης Μονῆς τυπικὰ ἀποκνήματα, ἀλλ' εἶνε διατύπωσις παραρχαία, ἐπιβαλλομένη ἀπὸ τῶν Ἱερῶν Σι-

γυλλίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀπὸ τῶν θεσμῶν καὶ τοῦ Τυπικοῦ, τοῦ Ἁγίου Σάββα, Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου καὶ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Καὶ εἶνε παρατηρημένον ὅσαι Μοναὶ ἐπιμελοῦνται εὐδιακρίτως τὴν κοινοβιακὴν τῶν Τράπεζαν, καὶ ὅσοι ἀκολουθοῦν αὐτὴν εἴτε Ἱερεῖς, εἴτε Μονάζοντες καὶ Ἱεροψάλται, οἱ τοιοῦτοι ἀναδεικνύονται ἄνδρες πνευματικοί, ἄνδρες μελετηροὶ καὶ ὠφέλιμοι πρὸς τὴν Μονὴν τῶν καὶ τὸν πλησίον, διὰ τοῦτο σήμερον ὄλαι αἱ Ἑλληνικαὶ Ἱερὰὶ Μοναὶ ἐπαγρυπνοῦν πῶς νὰ διατηρῆται ἡ Τράπεζα αὐτῶν διὰ τῶν προσηκόντων ἀρμοδίων βρωμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ὑποχρεοῦνται ὄλοι οἱ τῆς Μονῆς Πατέρες νὰ ἐξακολουθῶσι κοινοβιακῶς τὴν αὐτὴν δίαιταν ἐν τῇ Τραπέζῃ ἐπισπῶντες τὸν ἔπαινον καὶ τὸν θαυμασμόν πάντων, ἐπίσης καὶ εἰς τὰ Ἀρχονταρίκια αὐτῶν λάμπει ἡ καθαριότης, καὶ ὅταν ἔσθ' ὅτε προσγίνονται ἐπίσημοι ξένοι τοῖς παρέχεται ἡ προσήκουσα φιλοξενεία, ὡς προσήκει τῇ εὐγενεῖ διακρίσει, ἐνῶ μετὰ βαθείας λύπης ἡμῶν βλέπομεν ὅτι ἐν τῇ εὐαγεῖ ταύτῃ Μονῇ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος ἐξέλιπε παντελῶς ἡ Κοινοβιακὴ Τράπεζα, ἐπίσης καὶ τὰ Ἀρχονταρίκια αὐτῶν, δίκην Μεγάλων Μεγάρων, παριστάμενα ὑποδέχονται τὸν φιλοξενούμενον μὲ τὸ σὺνηθες Μπόρτζι καὶ ὀλίγας πατάτας, καὶ οὐδὲν πλέον, τὸ ὅποιον τὸ ἀποδίδουν ὡς τυπικὸν τῆς Μονῆς.

Αὕτη δὲ ἡ σκέψις καὶ ἡ πρόφασις ἦν μεταδίδουσι, ὅτι ἕνεκα οἰκονομικῆς κρίσεως δὲν περιποιοῦνται τὴν Τράπεζαν καὶ τὰ Ἀρχονταρίκια εἶνε ἀδικαιολόγητος, καθόσον, πῶς αἱ ἄλλαι τοῦ Ἁγίου Ὄρους Μοναὶ οἰκονομοῦν τὴν τε Τράπεζαν καὶ τὰ Ἀρχονταρίκια, ἐνῶ παραβαλλομένη ἡ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος μὲ τὰς ἄλλας Ἱερὰς Μονὰς ἀσυγκρίτως εἶναι πλουσιωτέρα, τοῦτο μὲν διὰ τὰ ἀπέραντα αὐτῆς δάση τῆς καστανοφυτείας, τοῦτο δέ, διὰ τὴν ἐκξύλευσιν ἣν ποιεῖται ἐκ τῆς Χρουμίτσας, Θηβαΐδος, καὶ τῶν ἀπεράντων ἐλαιῶνων, οὐ μὴν δὲ καὶ πολυπληθῶν ἀμπελώνων, καὶ ὅταν ταῦτα καλῶς ἐργασθῶσι, τότε μάλα εὐδαιμόνως θὰ ζήσῃ κοινοβιακῶς ἡ ρηθεῖσα Μονή, εἰ δ' ἄλλως καὶ ἐπικρατήσῃ αὕτη ἡ διατύπωσις καὶ ἡ ἀστοργία ἦν ἀκολουθοῦν, ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ Κοινόβιον, καὶ αὐτοὶ οἱ δυστυχεῖς Ρῶσσοι, σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἐκλείψωσι, διότι παρουσιαζόμενοι πρὸς κοινοβίαισιν, θὰ διατηρῶνται ὡς ἐργάται.

Τὸ μόνον ὄθεν μέσον δεῖξαι θὰ διασώσῃ τὴν Μονὴν ταύτην εἶναι ὅπως συνέλθωσιν οἱ ἐγκριτώτεροι τῆς Μονῆς καὶ ἀφοῦ κατανοήσωσιν ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἐν γένει βελτιώσεως τῆς Ἱ. Μονῆς, πρῶτον νὰ ἀποφασίσωσι τὴν κοινοβίαισιν Ἑλλήνων Πατέρων, οἵτινες θὰ φιλοτιμῶνται καὶ τοὺς Ρῶσσους Πατέρας νὰ σέβωνται καὶ ἀγαπῶσι, καὶ ἄς μὴ πτοοῦνται, διὸ οἱ Γραικοὶ Πατέρες θὰ ἐξελλή-

νίσωσι καὶ αὐθις τὴν Μονήν, ἀφ' οὗ ἐνυπάρχει παρ' αὐτοῖς Ρῶσσοις Ἑγούμενος, καὶ ἔπειτα οἱ Γραικοὶ εἶναι ῥέκται εἰς πᾶσαν ἐργασίαν, καὶ θὰ φαίνωνται χρήσιμοι εἰς πᾶν διακόνημα, ἐξωτερικὸν καὶ ἐσωτερικὸν τῆς Μονῆς.

Δεύτερον, μὲ τὴν κοινοβίαν ταύτην θὰ ἱκανοποιήσουν μεγάλως τὸν Ἅγιον Παντελεήμονα τὸν ὁποῖον μεγάλως ἐλύπησαν διὰ τὰς καταδιώξεις τῶν καὶ τῶν ὁμογενῶν του. Τρίτον, θὰ ἐξευμενίσουν τὸν Πανάγαθον Θεόν, διὰ τὴν παραβίαν ἣν ἀκολουθοῦν διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν θεσμῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, καὶ τῶν Ἱερῶν Σιγιλλίων αὐτοῦ. Τέταρτον, νὰ τακτοποιήσουν τὴν δίκαιαν Τραπεζῆς, κατὰ μίμησιν τῆς ἀρχαίας διατυπώσεως ἣν εἶχον τὸ πρότερον, καὶ ὅπως παρομαρτοῖ σήμερον ἐν τοῖς λοιποῖς Κοινοβίοις, καὶ Πέμπτον νὰ διατηρῆται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἐν τῷ Καθολικῷ Ἱερῷ Ναῷ ἢ Ἑλληνικῇ Ἀκολουθίᾳ.

Ἐὰν τοῦτο κατορθωθῆ, τότε θὰ κατανοήσωσιν οἱ ἀδελφοὶ Ρῶσσοι εἰς ποῖον ἀσύγγνωστον λάθος εἶχον ὑποπέσει, καὶ θὰ ἀπαλλάξωσι καὶ τοὺς προγενεστέρους τῶν ἀπὸ τοῦ ἀφορήτου δεσμοῦ, ἢ δὲ καὶ ἐπιμένειεν φιλονείκως, ἡμεῖς θὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς αὐτοὺς τὸ τοῦ θεοκλήρουκος Παύλου, λόγιον : «ἐάν τις φιλονείκος ἢ τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν. οὔτε αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ».

**Ἐγγραφοὺν ἐν Κατουνακίοις τοῦ Ἁγίου Ὄρους
κατὰ Δεκέμβριον 1927.**

ΔΑΝΙΗΛ ΜΟΝΑΧΟΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ

ΠΡΩΗΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ